TÖB-DER

TÜM ÖĞRETMENLER BİRLEŞME VE DAYANIŞMA DERNEĞİ

On beş günde bir yayınlanır.

●

15 MAYIS 1975

●

Yıl : 4 — Sayı : 97

●

Sahibi
Ali BOZKURT

●

Yazı işleri müdürü
Binali SEFEROĞLU

●

Teknik yönetmen
Mehmet KOÇ

●

Adres
Gazi Mustafa Kemal Bulvarı
Saray Apt : 12/1 Demirtepe - ANKARA

●

Telefon
17 49 27 — 25 14 52

●

Abone koşulları
Yıllık : 30, Altı aylık : 15 Lira
Dış ülkeler iki katıdır

●

Fiatı : 2 Lira

●

Basıldığı yer
Şark Matbaası — ANKARA

BİR MEKTUP

Ben, Yozgat ili, Çekerek ilçesi, Elmalı Ütüğü köyünde stajyer öğretmenim. 1955 doğumlu olduğumdan askerlik yoklaması için bağlı bulunduğumuz Kadışehri nahiyesi karakolundan 22.4.1975 tarihli bir yazı geldi. Ben de 23 Nisan'ı yaptıktan sonra gitmeyi uygun gördüm. 24 Nisan günü iki jandarma, bir uzman çavuş beni köyümden alıp karakola getirdiler. Uzman çavuş beni hemen sorguya çekti. «Hoca niçin gönderilen tarihte gelmediniz» dedi. Ben de yol çok uzak bir günde gelip geri dönemem dedim. 23 Nisan'ı kutladıktan sonra gelecektim dedim. O anda üzerime yürüyerek «Ben buranın en büyük âmiriyim, sen nasıl emirlerimi yerine getirmezsin» diye insanlık dışı hakarette bulundu, ama ben yine de sesimi çıkartmadım. Sonra jandarma erine «ben camiye gidiyorum bunu nezarete atın sabaha kadar orada kalacak» diye emretti. Ben o anda «Devlet memuru olan bir kişiyi nezarete atmaya hakkınız yok» dedim ama çaresiz! İki jandarma, bir uzman zorla yaka-paça sıcaklığı sıfır derece olan belki de daha düşük sıcaklıktaki hücreye kapatıldım. Çevrede hiç kimseyi tanımadığım için çaresiz bir şekilde hücrede aç susuz saatlerce bekletildim.

Evet dostlarım durum bundan ibarettir. Benim suçum ne? Bir cinayet mi? Bir hırsızlık mi, yoksa bir rüşvet mi? Hayır hiçbiri de değil. Asıl suçum ÖĞRETMEN olmamdır.

Bizler bu gibi olayları göze almış gerektiğinde ölüme dahi bile bile gitme bilincine ermiş devrimci güçleri hiç bir zaman yıkamayacaklardır.

Saygılarımla.

Elmalı Ütüğü Köyü Öğretmeni
AHMET ŞAHİN
ÇEKEREK/YOZGAT

T. C.
MALİYE BAKANLIĞI
ANKARA

KY — 10
BÜMKO : 115567 — 34/9694 — 35 15 Nisan 1975
KONU : 2 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin geçici 2 nci maddesi Hk.

DEVLET MEMURLARI KANUNU GENEL TEBLİĞİ
SERİ NO. : 29

Çeşitli kuruluşlardan Bakanlığımıza gelen yazılardan, 2 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin geçici 2. nci maddesinin birinci ve üçüncü fıkraları hükümlerinin 1327 sayılı Kanunun ek geçici 2 nci maddesinin (b) bendinde yer alanlar açısından, Anayasa Mahkemesinin 8.10.1974 tarih ve E. 1974/18, K. 1974/42 sayılı Kararı ile iptali üzerine ilgililere yapılacak fark ödemelerinde tereddüt edildiği anlaşılmaktadır.

29.1.1974 tarih ve 15133 sayılı Resmî Gazete'de yayınlanan Anayasa Mahkemesinin 8.10.1974 tarih ve E. 1974/18, K. 1974/42 sayılı kararının VII — sonuç: Bölümünde;

1 — 30 Aralık 1972 günlü, 14407 sayılı Resmî Gazete'de yayınlanmış bulunan 23/12/1972 günlü 2 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin geçici 2 nci maddesinin ikinci fıkrasındaki (aynı süre içinde emeklilik hükümleri uygulanmış olanlara da aylı veya ikramiye farkı ödenmez) hükümüne karşı yöneltilen itirazın yetki yönünden reddine oybirliğiyle,

2 — Aynı maddenin ikinci fıkrasındaki «Bu kararname ile getirilen intibak hükümlerinin uygulanması sonunda Devlet memuru (her ne suretle olursa olsun görevlerinden ayrılmış bulunanlar dahil- lehine doğan durumlar dolayısiyle 1.3.1970 tarihinden 1.6.1973 tarihine kadar geçen süre için bir fark ödemesi yapılmaz» hükmünün 31.7.1970 günlü, 1327 sayılı Kanunun ek geçici 2 nci maddesinin (b) işaretli fıkrasında yer alanlar açısından Anayasa'ya aykırı olduğuna ve iptaline, oybirliğiyle

3 — İptal hükmünün olayla ve yalnız tarafları bağlayıcı nitelikte olması gerekmediğine, Nihat O. Akçakayalıoğlu'nun karşı oyu ile ve oyçokluğu ile,

4 — İptal kararı sonucu olarak, aynı maddenin birinci fıkrasındaki «657 sayılı kanuna 1327 sayılı Kanunla eklenen ek geçici 2 nci maddenin (b) fıkrası ve diğer intibak hükümlerine göre tespit edilen derece-ve kademe aylıklarının ödenmesine 31.5.1973 tarihine kadar devam olunur» ve 3 üncü fıkrasındaki «Ancak, 1.3.1970—30.11.1970 tarihleri arasına ait aylık farkları 1327 sayılı Kanun hükümlerine köre hesaplanarak ödeni» kurallarının da yukarıda sözü geçen (b) fıkrasında yazılı olanlar açısından artık uygulanmamaları gerektiğinden 22.4.1962 günlü, 44 sayılı Kanunun 28 inci maddesinin 2 nci fıkrası uyarınca yalnız sözü geçenler bakımından iptallerine, oybirliğiyle,

8.10.1974 gününde karar verildi» denilmektedir.

Anayasa Mahkemesinin sözü edilen kararının VII Sonuç Bölümünün 3 numaralı bendinde açıklandığı üzere, iptal hükmü, kararda zikredilen ve Danıştay'da dava konusu edilen olayla ve bu davanın tarafları ile sınırlı olarak değil, genel olarak verilmiş bulunmaktadır. Esasen kanunlar ile kanun hükmündeki kararnameler umumiyet arzetmekte ve dava açan veya dava açmayan tefrikinin yapılmasına cevaz verilmemektedir.

Bu suretle, 2 sayılı Kanunun hükmünde Kararnamenin geçici 2 nci maddesindeki «657 sayılı Kanuna 1327 sayılı Kanunla eklenen ek geçici 2 nci maddenin (b) fıkrası ve diğer intibak hükümlerine göre tespit edilen derece ve kademe aylıklarının ödenmesine 31.5.1973 tarihine kadar devam olunur» ve «bu kararname ile getirilen

intibak hükümlerinin uygulanması sonunda Devlet memuru lehine doğan durumlar dolaytsiyle 1.3.1970 tarihinden 1.6.1973 tarihine kadar geçen süre için, bir fark ödemesi yapılmaz» hükümleri yukarıda sözü edilen (b) fıkrasına giren memurlar yönünden ortadan kaldırılmış ve 1.3.1970—1.6.1973 tarihleri arasında geçen süreye ait aylık farklarının ödenmesi için kanunî engel kalmamıştır. Belirlenen engelleyici hüküm ortadan kalkmış bulunduğundan o tarihler arasında memur olan kişilere aylık farklarının ödenmesi zorunlu hale gelmiştir.

Bu itibarla, 1327 sayılı Kanunun ek geçici 2 nci maddesinin (b) fıkrası kapsamına girenlerin, 1327 sayılı Kanuna göre yapılan intibak derecelerinin birinci kademeleri ile aynı Kanuna göre kadro aylıkları müktesep hak aylıklarına eşit olanlar gibi yapılacak intibaklar neticesi bulunacak derece ve kademeleri arasındaki farkların (her ne suretle olursa olsun görevden ayrılanlar dahil) 1.3.1970—1.6.1973 döneminde ödenmesi icabetmektedir.

Bu şekilde bulunacak farkların Mart 1970 ayına ait kısmı ile, her kademe ve derece artışı olan aylara ait kısımlarının, aylık artış farkı olarak, Emekli Sandığı Kanunu hükümlerine göre, kesileceği tabiîdir.

Sözkonusu farkların tediyesi ile ilgili olarak aşağıdaki şekilde işlem yapılacaktır.

a) Yukarıda açıklanan şekilde bulunacak farkların tamamı geçmiş bütçe yıllarına ait olduğu için, bunların (ilgili yıl bütçesinde karşılığı olup olmadığına bakılmaksızın) geçen yıllara karşılıksız borçları tertibinden tediyesi gerekecektir.

a) Bu nedenle, herhangi bir tediye yapılabilmesi için ilgili malsandığına geçen yıllar karşılıksız borçları tertibinden yeteri miktarda ödenek gönderilmiş olması şarttır.

c) Bu amaçla, bütün genel ve katma bütçeli kuruluşların taşra ve merkez teşkilâtlarında, bu genelge gereğince kendilerine fark ödenmesi gereken memurların alacakları, yukarıdaki esaslar dahilinde hesaplanarak herkes için ayrı fark bordrosu tanzim edilmek suretiyle tespit edilecektir.

d) Bilâhare bu bordrolar daireler itibariyle icmal edilerek bulunan ödenek ihtiyacını bir kalemde yine ilgili daire yetkilileri tarafından bağlı bulundukları Bakanlığa (katma bütçeli idarelerde bağlı bulundukları genel müdürlüğe veya yetkili makama) **«Muhasebe Müdürlüğü»** işaretiyle ve en geç 31 Mayıs 1975 tarihine kadar gönderilecektir.

e) Eğer bir memur maaş farklarının taallûk ettiği 1.3.1970—31.5.1973 tarihleri arasında yer değiştirme sebebiyle farklı malsandıklarından maaş almışsa, fark bordroları, buna göre ayrı ayrı tanzim edilecek ve her malsandığına taallûk eden kısım o malsandığından ödenecektir.

f) Merkez Daireleri Muhasebe Müdürlükleri bu şekilde kendilerine intikal eden ödenek ihtiyaçlarının nezdinde bulundukları bakanlık, müstakil bütçeli daire veya katma bütçeli idare itibariyle icmâl ederek, en geç 30 Haziran 1975 tarihine kadar Maliye Bakanlığına (Bütçe ve Malî Kontrol Genel Müdürlüğü işaretiyle) gönderilecekleridir.

g) Bu şekilde bulunan toplam ödenek ihtiyacı bir ek ödenek kanunu ile karşılandıktan sonra, her malsandığına ilgili daire itibariyle yeterli ödenek gönderilecek ve bu konudaki tediyeler sözkonusu ödenek dağıtımı yapıldıktan sonra gerçekleştirilebilecektir.

Gereğinin ona göre ifası ve keyfiyetin ilgililere tebliği arz ve rica olunur.

Maliye Bakanı Y.
M. Cahit EREN
Müsteşar

SALDIRI

B E L G E

23 Nisan 1975 Çarşamba günü saat 24.00 de Serban ilkokulu ve ortaokulu öğrencilerinin ortaklaşa hazırladıkları «Reşat Nuri Güntekin»in yazdığı, İstiklâl oyununu oynarlarken Belediye Başkanı Kâzım Kaygısız yanında Şehabettin Yeniköy, Kâzım Kuzu, Kahraman Sezgin ve tanımadığımız on-onbeş tane gençle içeri girmişler: «Kadınlarla erkeklerin bir salonda eğlenmesi dinimizce caiz değildir, din düşmanlarına ölüm» diye haykırarak salonun hemen boşaltılmasını istemişlerdir. Bu arada ellerindeki faşist rozetleri zorla halka dağıtmışlardır.

Bundan sonra da faşist saldırganlar, saldırılarına Kasaba ilkokulu öğretmeni Zeki Kiraz'ın saat 21.35'de evinin camlarını kırmışlar, kahveden evlerine dönmekte olan öğretmenlerin arkalarını sopa ve taşlarla takip ederek sözle sarkıntılıkta bulunmuşlardır.

Can ve mal güvenliği olmayan öğretmenlerden çoğu Serban Kasabasını terk etmişlerdir. Köylüler faşist saldırganlardan korktuklarından ifade vermekten ve tanık olmaktan kaçınmaktadırlar.

Tüm köy halkı öğretmenlerimizle beraber can ve mal güvenliğimizin sağlanmasını beklemekte ve ULUSAL KURTULUŞUMUZUN — TÜRK HALKININ EGEMENLİK gününün yıldönümünde çağımıza yakışmayan, daha halâ orta çağ zihniyetini yansıtan bu faşist ve gericilerin sabotelerini kınıyor, onların adına utanıyoruz.

SERBAN Köylüleri ve Öğretmenleri

★

TÖB — DER'E DÖNÜŞTÜ

Diyarbakır Öğretmenler Derneği 3.5.1975 günü yapılan kongrede bütün mal varlığiyle birlikte TÖB—DER'e dönüştürülmüştür. Dönüştürme kararı 130'a karşı 10 oyla alınmıştır.

Arkadaşlarımızı kutlarız.

★

SELENDİ ŞUBESİ KURS AÇTI

Selendi Şubesi Yönetim Kurulu 25.4.1974 günü toplanarak ilkokul öğrencileri için parasız kurs açılmasını kararlaştırmıştır.

Kurslar Türkçe ve matematik derslerini kapsamaktadır. Üst okullara devam etmek isteyen ilkokul mezunları için açılan bu kursları üyelerimiz yürüteceklerdir.

Arkadaşlarımızı kutlarız.

ŞADİ GENÇ TAHLİYE EDİLDİ.

Devlet Güvenlik Mahkemesince tutuklanan Perşembe TÖB — DER Şubesi üyesi, arkadaşımız Şadi Genç tahliye edilmiştir. Şadi Genç «Aydınlık» davasından yargılanmaktaydı.

★

KOZAKLI'DA EMNİYET BASKISI

TÖB — DER Kozaklı Şubesi üyesi ve ortaokul türkçe öğretmeni Münir Şimşek bir gerekçe gösterilmeksizin karakola götürülmüş daha sonra da döğülmüştür.

Şubemiz yöneticileri ve arkadaşlarımız ilgili «mercilere» başvurmuşlar, bir sonuç alamamışlardır.

★

OLTU LİSESİ MÜDÜRÜ İÇİN TAHKİKAT AÇILDI

Oltu Lisesi Müdürü Ethem Düzgün için koğuşturma açılmıştır. Koğuşturmayı yürüten Milli Eğitim Müdür Yardımcısının sorularından birkaçı:

— Dev—Genç yanlısı mısınız?

— Dev—Genç hakkında ne düşünüyorsunuz?

Ayrıca arkadaşımız son günlerde sürekli tedirgin edilmekte ve tehdit mektupları almaktadır.

★

GAZİ EĞİTİM ENSTİTÜSÜNDE TERÖR

Gazi Eğitim Enstitüsünün devrimci öğrencileri üzerinde yoğun bir baskı kurulmuştur. Okul içinde sayıları saldırmaya yetmeyen 4—5 komando, başka okullardan yardım istemekte sık sık saldırılar düzenlemektedirler. 26 Nisan ve 2 Mayıs günleri saldırılarını yenileyen komandolar 5 Mayıs günü dışarıdan aldıkları takviye güçlerle Matematik bölümünü işgal etmişler eğitim ve öğretimi engellemişlerdir. Ancak devrimci öğrencilerin soğukkanlılıklarını korumaları olayın büyümesini engellemiştir.

HABER

ULUKIŞLA'DA BASKILAR SÜRÜYOR

Ulukışla Savcısı, Niğde Bölge Temsilcimiz İsmail Göltaş hakkında beş ayrı dava açmıştır. Davalardan üçü 141. 142. maddelerden, biri dernek dışı faaliyetten, biri de halkı isyana teşvikten açılmıştır. Ayrıca 15 Şubat toplantılarından sonra baskılar iyice artmış, Niğde'den gelen müfettişler Göltaş'a «Hayatın tehlikede mi, seni buradan alalım mı, yeni olaylar çıkabilir mi?» gibi sorular sormuşlar, yardımcı oluyor görünerek gözdağı vermeye çalışmışlardır. Oysa arkadaşımızın halkla ilişkileri son derece sağlıklı bir yoldadır. Göltaş Valinin arabasına el koldırdığı gerekçesiyle tutuklandığı zaman yüzlerce işçi, köylü ve öğrenci kendisini tutukevinde ziyaret etmiş, bildiri dağıtmış ve ortak dilekçelerle çeşitli yerlere başvurarak durumu protesto etmişlerdir.

Göltaş'ın duruşmaları bölgedeki altı avukat tarafından izlenmektedir. İl dışına nakli için yeni bir soruşturma açılan Göltaş, halen açıktadır. Açık aylığı genel merkezimiz tarafından ödenmektedir.

Gün ola devran döne.

★

MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRÜNÜN EVİ BASILDI

Eskişehir Milli Eğitim Müdürü Zeki Kurt'un evi «kimliği bilinmeyen» kişilerce basılmış camlar kırılmıştır. Zeki Kurt arkadaşımız durmadan tehdit edilmektedir. Bu tehditlerin amacı arkadaşımızı yıldırmak, halka bilinç götürme çabalarını engellemektedir. Bütün yurtta olduğu gibi Eskişehir'deki arkadaşlarımız faşist baskılardan yılmayacaklardır.

Bu böylece biline,

★

SİVAS ÖĞRETMEN LİSESİNDE FAŞİST SALDIRI

Sivas Öğretmen Lisesi faşistlerin hücumuna uğramıştır. Pazar günü öğrencilerin dağınık oldukları bir sırada okula saldıran faşistler, yurtsever öğrencileri döğmüşlerdir. Devrimci öğrencilerden Mehmet Günel, Recai Şeyhoğlu ve İlhan Özel ağır şekilde yaralanmışlardır. Halen hastahanede yatan bu üç öğrenciden başka on kişi ayakta ilk tedavileri yapılarak taburcu edilmişlerdir.

Saldırganlardan halen yakalanan yoktur.

SAYIN FAHRİ KORUTÜRK
CUMHURBAŞKANI
A N K A R A

359 sayılı Yasanın 2 nci maddesi, Bir Anayasa Kuruluşu olan TRT'ye, Türkiye halkının eğitimine, öğretimine ve kültürünün gelişmesine yardımcı olmak görevini vermiştir. Bu kurumun yönetim kurulunu da, Anayasanın dayandığı temel görüş ve ilkelerle Cumhuriyetin niteliklerine uygun ve bu ilkeleri benimsetici, onun düşünce ve davranış tarzını geliştirici, Türk toplumunun çağdaş uygarlık düzeyine erişmesi amacını güden Atatürk devrimlerini ve bu devrimlerin getirdiği dünya görüşü ile yaşama tarzını yerleştirici programlar hazırlamakla görevlendirmiştir.

Geçtiğimiz dönemde TRT'nin, Anayasa ve yasaların kendisine verdiği bu görevi önemli bir oranda yerine getirmeye çalıştığına ve böylece halkımızın uyanıp bilinçlenmesine katkıda bulunduğuna inanıyoruz.

Ulusal eğitim ve kültürümüzün gelişmesi yolunda olumlu adımlar atan, yurdumuza ve halkımıza önemli hizmetlerde bulunan bu kurumun nitelik ve doğrultusunu korumasına ve bunu sürdürmesine yardımcı olmanızı yüzbin üyeye sahip TÖB — DER adına saygılarımla takdirlerinize sunarım.

TÖB — DER GENEL BŞK.

ALİ BOZKURT

BİR SALDIRI

8 Mayıs 1975 Perşembe günü saat 02.00 sıralarında TÖB — DER Malatya şubesine henüz kimliği bilinmeyen kişilerce dinamit atılmıştır.

Olay sonucu şube binasının bütün camları kırılmış, sıvaları dökülmüştür.

Komando olarak bilinen bazı kişiler zaman zaman TÖB — DER üyelerinin yolunu keserek tehdit ve hakarette bulunmaktadırlarl

Son olarak Kemal Kırlangıç ve Mehmet Taşyürek'in evlerine giderken yolu kesilmiş tehdit edilmiş ve atır hakarette bulunmuşlardır.

★

SEMİNERLER SÜRÜYOR

Genel Merkezce düzenlenen bölge seminerleri çeşitli yerlerde sürdürülmektedir. Tüm baskı ve zulümlere karşın seminerleri geniş bir öğretmen ve halk topluluğu izlemektedir.

Zonguldak şubemizin bu hafta yapılan kongresine genel merkezden genel başkan Ali Bozkurt ve Genel Sayman Avni Aytan, Samsun'da düzenlenen şube başkanları toplantısına, Çarşamba Şubemizin Seminerine, Bafra şubemizin ise kongresine II Başkan Cemil Çakır ile Ömer Aydın, Adıyaman ve Maraş Şubelerimizin düzenledikleri seminerlere ise Genel Sekreter Şaban Sezen ile Binali Seferoğlu, Erbaa'da düzenlenen Seminere de Burhan Biber katılmışlardır.

Konuşmacılar öğretmenin ekonomik ve demokratik taleplerini, özlük haklarını faşist saldırı ve zulümleri örnekleriyle açıklamışlardır. Tüm bu baskı ve zulümler halkımızla bütünleşen, ülkemizin çağdaşlaşma sürecini hızlandıran girişimlerimizi durduramayacak, tam tersine daha da hızlandıracaktır.

★

BİR YOL OYNANDI

Kağızman Şubesi çevre köylerle işbirliği yaparak Talip Apaydın'ın BİR YOL adlı oyununu sahnelemiştir. Bölge Okulu salonunda oynanan oyun ilgiyle izlenmiştir.

SALDIRI

ISPARTA'DA NELER OLUYOR

Isparta öteden beri faşist baskıların yoğun olduğu bir bölgemizdir. Son günlerde bu gerici baskılar daha da artmıştır. Gönennen Öğretmen Lisesindeki Atatürk rozetlerinin toplatılması ve bu rozeti takanların döğülmesinden sonra, yeni bir «rozet skandalı» patlak vermiştir. Şube yöneticilerimizin getirmiş olduğu Köy Enstitüleri rozeti savcı tarafından toplattırılmış, rozetin orak — çekice benzediği iddia edilerek şube başkanımız Avni Maviş tutuklanmıştır. Savcının görüşüne göre, bu rozeti takmak ve dağıtmak komünizm propogandası yapmaktır. Savcı yaptığı soruşturmada öğretmenlerin okudukları kitapları saptamak istemekte ve Töb — Der'li öğretmenlere baskı yaptığı söylenmektedir.

Bakalım. Göreceğiz.

★

TÖB — DER Genel Başkanlığına
Ankara

Son günlerde, İlimizde, Ülkücüler, Ülkü—bir, Komando gibi adlar takınan örgüt ve kişilerce, Öğretmenlerimize karşı bir kışkırtma kampanyasına girişilmiştir. Özellikle TÖB — DER Üyesi öğretmenlerin adreslerine bildiri, bülten, imzasız sövgü ve hakaret yazıları yollanmaktadır.

Bu girişimler amaçladıkları gibi sonuçlanmayınca işi zorbalığa kaba güce dökmeye başlamışlardır.

10 Nisan 1975 gecesi saat 23.00 sıralarında üyemiz Endüstri Meslek Lisesi Türkçe Öğretmeni Mehmet Görmez, dört zorbanın saldırısına uğramıştır. Zorbalar, öğretmene **«Vurun komüniste»** naralarıyla zincir ve sopalarla ağır zekilde yaralamışlardır.

Hükümet Tabibliği öğretmene 15 günlük rapor ve 20 günde iyileşir raporu vermişlerdir.

Durum, Başbakana ve Cumhurbaşkanına telle bildirilmiştir.

TÖB—DER Antalya Şubesi

HABER

KAYMAKAMLIK SANSÜRÜ

Gaziantep Töb — Der Şubesinin sahnelemiş olduğu «Bu Oyun Oynanmamalı» adlı yapıt, güney bölgesindeki çeşitli il ve ilçelerde başarıyla oynanmıştır. Halkın genel isteği üzerine Kilis şubemiz de oyunu sahnelemek istemiş ne var ki Kilis Kaymakamı oyunun halka gösterilmesini engellemiştir. Şube yetkilileri iki kez yazıyla başvurmuşlar ama bir sonuç alamamışlardır. Öte yandan aynı kaymakamın, Ülkü Ocaklıların getirmiş olduğu «İbrahim Ethem» adlı oyuna izin vermesi tepkiyle karşılanmıştır.

Kilis'te emniyet yetkililerinin Töb — Der'i karalama çabaları da sürmektedir. Emniyet Amiri'nin kentin bazı zenginlerine «Töb — Der'li öğretmen ezilmelidir, gereğini yapacağız» dediği tesbit edilmiştir.

★

SALOZUN MAVALI TİREBOLU'DA OYNANDI.

YENİ ANKARA OYUNCULARI tarafından sahnelenen Salozun Mavalı adlı oyun şubemiz aracılığıyla halka gösterilmiştir. Çevre kasaba ve köylerden gelenlerin de katılmasıyla ilgiyle izlenen oyun sonunda halk şubemiz yetkililerine teşekkür etmiş, bu tür çabaların sürmesi dileğinde bulunmuşlardır.

★

BU SALDIRI KİME

TÖB — DER Genel Başkanlığına
Ankara

«22 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı dolayısıyle Atatürk heykeli önüne koyduğumuz çelenge, faşist gruplarca saldırı yapılmış, üzerindeki 35X50 ebadındaki camlı Atatürk fotoğrafı sökülerek alınmış ve çelenk tahrip edilmiştir. Durum gerekli yerlere bildirilmiştir. Ancak şimdilik hiçbir koğuşturma yapılmamıştır.

Bilgilerinize sunulur.

TÖB — DER Yerköy Şubesi

ANA YASAKLANDI

TÖB—DER İzmit Şubemiz ANA adlı yapıtı oynayan ANKARA SANAT TİYATROSU'yla anlaşmış ve oyunun Mayıs'ın ilk haftasında oynanması kararlaştırılmıştır. Bu oyunun biletleri çok rağbet görmüş ve bir kaç gün içerisinde tümü satılmıştır.

İzmit TÖB—DER şubemiz 14 Nisan 1975 günü izin için valiliğe başvurmuştur.

Ne var ki İzmit valiliği, Ankara Sıkıyönetim Komutanlığının Ankara Sanat Tiyatrosunu kapatmasını neden göstererek oyunun oynanmasına izin vermemiştir.

Valiliğin bu tutumu çevrede olumsuz karşılanmış, İzmit halkından 700 kişi bir dilekçeyle Cumhurbaşkanı'na durumu aksettirmişlerdir.

Aslında oyun sadece Ankara il sınırları içinde yasaklanmıştır. Ayrıca, üniversite öğretim üyelerinden kurulu üç kişilik bir «bilirkişi» heyeti oyunda hiçbir suç bulmamış ve durumu resmi olarak bildirmiştir.

★

ADAPAZARI'NDA SUÇLU OYNANDI

Adapazarı şubemiz Çetin Altan'ın ünlü oyunu SUÇLU'yu ikibuçuk ay süren bir çalışmadan sonra sahnelemiştir. Oyun Adapazarı'dan sonra çevre il ve ilçelerde de sahnelenecektir.

★

BİR TELGRAF

TÖB — DER Genel Başkanlığına
Ankara

Üyemiz olan öğretmenlere sürekli olarak saldırılmaktadır. Son olarak Lise Fen Bilgisi Öğretmeni Faruk Aydoğan'ın yolu üzerinde pusu kurularak dövülmüştür. Baskı ve tehditler devam etmektedir. Ne yapmamız gerektiğinin bildirilmesini rica ederiz.

TÖB — DER Hekimhan Şubesi
Yönetim Kurulu

★

DİSİPLİN KURULU SEÇİMLERİNİ ARKADAŞLARIMIZ KAZANDI

Elazığ'da yapılan Millî Eğitim İl Disiplin Kurulu seçimlerini Töb — Der'li iki öğretmen kazanmıştır. Arkadaşlarımızdan Ali Bilir ve Turan Sayır karşı grubun adaylarından 72 oy fazla oy almışlardır.

HALK ŞİKAYET EDİYOR

TÖB — DER Genel Başkanlığına

Ankara

23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı bütün yurtta olduğu gibi bizim memleketimiz olan Yozgat İli, Şefaatli İlçesi, Sarıkent Kasabasında da kutlandı. Ama ne kutlama? Toplantıya katılanların tümü hayal kırıklığına uğradı.

Toplantıda ne Atatürk için ne de diğer büyükler için saygı duruşu yapılmadı. Onlardan hiç söz edilmedi. Baştan sona kadar, Bilge Kağandan, Cengiz Han'dan söz edildi. Gecenin asıl amacı olan 23 Nisandan ve ulusal egemenlikten tek kelime konuşulmadı. Sadece bir siyasi partinin slagonları söylendi. Biz okulu bir ilim yuvası sanıyorduk. Çocuklarımızı kimlerin eline teslim etmişiz? Yavrularımızı bu niyetteki öğretmenlere teslim etmek zorunda kaldığımız için çok üzgünüz.

Bilgilerinize Sunarız.

Sarıkent Kasabası halkından

Mustafa Çelik, Nafi Ulusoy

★

12. İNCİ ANTALYA FESTİVALİ SANAT ÖDÜLÜ HİKÂYE YARIŞMASI KOŞULLARI

1 — Antalya Festivali Sanat Ödülü bu yıl Hikâye dalına ayrılmıştır.

2 — Amatör ve profesyonel hikâye yazarlarına açık olan yarışmaya sanatçılar hiçbir yerde yayınlanmamış bir hikâyeleri ile katılacaktır. Yarışmacıların yapıtlarında uzunluk kısıtlaması yoktur.

3 — Hikâyeler en geç 1 Temmuz gününe kadar «Antalya Belediyesi Turizm Müdürlüğü Sanat Yarışması ANTALYA adresine altı nüsha olarak postalanacaktır.

4 — Yarışma birincisine altın portakal, ikincisine Gümüş portakal, üçüncüsüne ise Bronz protakal ödülü verecektir.

Ayrıca ilk üç dereceyi kazanan yarışmacılar Antalya Festivali'ne konuk olarak çağrılacak ve Festival'de oluşturulacak SANAT MATİNESİ'nde yapıtları okunacaktır.

5 — Yarışma Jürisi : Asım BEZİRCİ - ADNAN BİNYAZAR — SADUN TANJU — YAŞAR KEMAL ve FAKİR BAYKURT'tan kurulmuştur.

SALDIRI

LİSE MÜDÜRLÜĞÜNE

GEYVE

Son günlerde ders yılı içinde bazı derslerden öğrencilerinize paralı kurs açacağınız halkımız arasında söz konusu edilmeye başlanmıştır.

Öğretmenin öğrenciyi ders yılı içinde derste yetiştirmek en önemli sorumluluklarından biridir. Bunun için devletten maaş almaktadır.

Öğretmenin öğrenciyi ders içinde mutlaka yetiştirmeyi amaçlaması, kurs verilmesi gerekiyorsa bunu hiçbir maddi olanak beklemedei yapması halkımıza öğretmene karşı bir saygınlık kazandıracaktır.

Bugünün koşullarında öğretmene halk tarafından verilecek en büyük ödül budur.

Halkımız hayat pahalılığının altında ezilirken, velinin gelecek garantisi olmamasından istifade ederek doğru olmayan bir yolla maddi çıkar sağlamak çağımız öğretmeni için yüz karasıdır.

En büyük ereği halkla iyi ilişkiler kurmak olan TÖB — DER'in Şubesi olarak bu tür bir girişimin karşısındayız. Durum kamu oyuna duyurulacaktır. Üyelerimizden paralı kurs veren öğretmen ihraç istemi ile onur kuruluna sevk edilecektir.

Bilgilerinize arz olunur. 6.2.1975

Hüseyin Çakır

Geyve Şubesi Başk.

★

LADİK BÖLGE SEMİNERİ «OLAYSIZ» GEÇTİ

Ladik Şubesinde yapılan dördüncü bölge semineri «olaysız» geçmiştir. Seminerin yapılacağı gün, kaymakam şube yetkililerine «toplantıya öğretmenler dışında kimsenin alınmamasını, olay çıkabileceğini, sorumluluğu kabul etmeyeceğini» bildirmiştir. Daha sonra 200 kadar jandarma ve bir o kadar polis toplantının yapıldığı salonu sarmış, arkadaşlarımız «güvenlik içinde» toplantıyı tamamlamışlardır. Toplantı yapılırken Göl Öğretmen Okulu öğrencileri yatakhanelere kitlenerek «Töb — Der'lilerden tehlikeli fikirler kapmaları» önlenmiştir.

HABER

KİMİN MARİFETİ

Avanos Şubesinin 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı dolayısiyle Atatürk Büstü önüne koymuş olduğu büst geceleyin çalınmıştır. Bu hırsızlığın kim tarafından yapıldığı bilinmemektedir. Ancak biz hangi düşüncenin bu hırsızlığa yol açtığını biliyoruz. Bu düşünce halkın mutluluğu ve gelecek güzel günleri için verilen mücadele tarihin ileriye dönük tekerine taş koyanların düşüncesidir.

★

KİMİN ADINA

Manavgat Lisesi Biyoloji Öğretmeni ve Töb — Der Üyesi Ali Demir güpegündüz saldırıya uğradı. Ülkü Ocağı Başkanı Ali Gödek ve Yönetim Kurulu Üyesi Selahattin Şencan tarafından yolu kesilen arkadaşımız, çevreden yetişenlerin yardımıyla hırpalanmaktan ve muhtemelen yaralanmaktan kurtulmuştur. Halkın arka çıkması üzerine olay yerinden kaçan komandolar daha sonra yakalanmışlar ve bir gün nezarette tutulduktan sonra serbest bırakılmışlardır. Mahkeme devam etmektedir.

Öte yandan İlköğretim Müdürü ve Töb — Der Üyesi Bekir Ünal'ın evi geceleyin taşa tutulmuş ve bütün camları kırılmıştır. Saldırganların kimlikleri belli olmamıştır.

★

TEHDİT VE SALDIRI

TÖB — DER Genel Başkanlığına
Ankara

20/4/1975 pazar günü saat 10.00 sıralarında Osman Demir evine giderken yakalarında bozkurt rozeti taşıyan ve kendilerine komando adı verilen kişiler tarafından yolu kesilerek, «Allahsız, kitapsız komünistlerden biri de bu» denip üzerine saldırılmıştır. Üyemiz Osman Demir neye uğradığını bilememiştir. Ellerinde taş ve sopalarla saldıranlar Osman Demir'in karakola koşması ile gayelerine ulaşamamışlardır. Üyemiz devamlı tehdit edilmektedir. Durumu bilgilerinize sunarım.

Ahmet Tamer
TÖB — DER Manisa Şubesi Başkanı

KOMANDOLARIN BABAYAĞMURLAR HAREKATI

Sarıkaya'nın Babayağmurlar Kasabasındaki komandolar ilk bahar harekatına geçmişlerdir. Öğretmenlerin tiyatro seyretmek için topluca Boğazlayan'a gittikleri bir gün okul kapılarına, camlarına ve pencere demirlerine, M.H.P. Kahrolsun Komünizm yazıları yazan ve üç hilâl resimleri çizen komandolar, daha sonra okul lojmanlarının kapılarını kırıp evlere girmişler bütün eşyaları tahrip etmişlerdir.

Durum kaymakama iletilmiş, kaymakam «Olur böyle şeyler, boş verin» demiştir. Valinin tavrı da olumlu değildir. Durumu öğrenen vali olay yerine gelmiş «Öğretmenler iyi adam olsalardı bütün Türkiye'de saldırıya uğramazlardı, suç sizdedir» diyerek arkadaşlarımızı azarlamıştır. İldeki yöneticilerden sadece Millî Eğitim Müdürü olumlu davranmış, üzüntülerini belirtmiş ve gerçek suçluların korunduğunu söylemiştir.

İşin en ilginç yanı da halkın belirttiğine göre «Komando denilenler son 20 günde türetilmişlerdir.» Hocaları Sarıkaya İlköğretim Müdürü, Rasim Dinç'tir.

Öğretmenler eğitim öğretim işlerini yürütmekte güçlük çekmektedirler. Komandolar geceleri kurt gibi uluyarak okul ve lojmanların çevresinde dolaşmaya devam etmektedirler.

Durum «ilgili mercilere» iletilmiştir.

★

AVNİ BAYRAK SALDIRIYA UĞRADI

Egemen çevrelerin Amasya'daki tertipleri sürüyor. 15 Şubat toplantısı sırasında bir grup komando olay çıkarmış ve Adnan Baykal adlı bir yurttaşımızın ölümüne yol açmışlardı. Komandolar son günlerde saldırılarını daha da arttırmışlar, üyelerimizden Avni Bayrak'ı yalnız yakaladıkları bir sırada döğmüşlerdir. Arkadaşımız omuz ve kollarından ağır biçimde yakalanmıştır.

KURT, ÜÇ HİLAL VE G.Ü.T.

Oktay Arayıcı'nın yazmış olduğu Nafie Dünya adlı oyun, Tarsus Şubemizce sahnelenerek halka sunulmuştur. Oyunun büyük ilgi görmesinden ve bunun sonucu olarak üst üste oynanmasından rahatsız olan egemen çevrelerin şartlanmış yardakçıkları şubemize tehdit mektupları göndermeye başlamışlardır.

Son olarak bir arkadaşımıza aşağıdaki mektup yazılmıştır.

Sayın Cengiz Bey,

Yarın akşam tiyatroya çıkarsanız siz ve sizin gibi devrimci hocaların sahneye çıkacakları an sizde neyle karşılanacağını bilemiyeceksiniz.

İmza
G.Ü.T.
(Ayrıca kurt ve üç hilal resmi çizilmiştir.)

Not : Arkadaşlarımız sahneye çıkmışlardır ve çıkmaya da devam edeceklerdir.

★

TARSUS'TA BASKI

Tarsus TÖB — DER Şubemiz üyelerinden Turgut Çelik hakkında soruşturma açılmıştır. Üyemize yöneltilen sorular şunlardır;

1 — Okulumuzda Milliyetçi ülkücü gençlere baskı yaparak Atatürk devrim ve ilkelerini yıkmak istediğiniz okulda aydınlık dergisini tavsiye ederek öğrencilere sattığınız,

2 — Nazım Hikmet'e ait Kurban adlı piyesini okulda oynatmak için hazırlıklar yaptığınız,

3 — Milliyetçi ülkücü gençlerin karşı tepkisi nedeni ile piyesi oynamaktan vazgeçtiğiniz,

4 — Okulunuz öğrencilerinden (.....) ü vatanseverliğinden dolayı okul disliplin kuruluna vererek ceza almasına sebep olduğunuz,

5 — Bütün bu işleri bazı öğretmen arkadaşlarınızla birlikte yaptığınız iddia edilmektedir.

Üyemizin bu sorulara yanıtları şöyledir:

Söz konusu ceza disiplin kurulunca verilmiştir. Öğrenciyi disiplin kuruluna ben değil, okul müdürü vermiştir. Kurban piyesini ben değil başka bir arkadaşım hazırlamıştır. İdareci olmam nedeniyle böyle şeylerle uğraşmama olanak yoktur.

SALDIRI

MEKTUPLA ÖĞRETİMDEN YAKINMALAR

1974 — 1975 öğretim yılında ortaöğretime öğretmen yetiştirmek amacıyla ilkokul öğrencilerinden sınavla öğrenciler alınmıştı. Sınavı başaranlar yaz kurslarına tabi tutulmuş ve kurstan sonra saptanan 21 ilde görevlendirilmişlerdi.

Aradan zaman geçmiş, yönetimde değişiklikler olmuş ve bu öğretmenler «Mektupla öğretim» kurumuna devredilmişlerdir.

Bugüne dek bu öğretmenlere ders notları gönderilmemiş ve yaz kuralarının nasıl yürütüleceti hakkında açıklayıcı bir bilgi gelmemiştir.

Ayrıca mektupla eğitim'e yazılan bir çok öğrenci bu girişimin yarar yerine zarar getirdiğini. gençleri avutmaya yönelik olduğunu bildiren mektuplar göndermektedir.

4.5.1975 günü Siverek'li M. Y. Ö. S. öğrencilerin gönderdiği mektup şöyle son buluyor. «Türkiye'deki tüm M. Y. Ö. S. öğrencilerine sesleniyoruz. Birleşelim, geleceğimizi karanlığa boğmak isteyenlere karşı demokratikçe direnelim.»

★

HEKİMHAN'DA BASKILAR ARTTI

«Hekimhan Komandoları» son günlerde baskılarını iyice arttırmışlardır. Yurtsever arkadaşlarımız tehdit edilmekte ve hakarete maruz kalmaktadırlar.

Son olarak üyelerimizden Mesut Yörük ve Hamza Özer döğülmek istenmiş, halkın ve öğrencilerin araya girmesiyle arkadaşlarımız kurtulmuşlardır.

★

NEBİ GÜLHAN ÖLDÜ

TÖS ve TÖB — DER'in inançlı üyelerinden devrimci arkadaşımız Nebi Gülhan, geçirmiş olduğu bir kalp krizi sonucu aramızdan ayrılmıştır.

Uşak TÖB — DER üyelerine ve yaslı ailesine başsağlığı dileriz.

HABER

KOMANDOLAR MERSİN'DE OLAY ÇIKARDI

Mersin Öğretmen Lisesindeki bir futbol maçı sırasında komandolar olay çıkarmışlar, taş ve soplarla devrimci öğrencilere saldırmışlardır. Devrimci öğrenciler önceden tertiplenen bu saldırıya karşılık verince olaylar büyümüş, ikisi ağır olmak üzere 12 öğrenci yaralanmıştır. Komando olarak tanınan iki öğretmenin kavgayı yönettiği ve saldırganlara talimat verdiği görülmüştür.

Okul 11 Mayıs gününe kadar tatil edilmiştir.

★

FAŞİSTLER ÜÇ ÖĞRETMENİ YARLADILAR

Malatya TÖB—DER üyesi üç öğretmen arkadaşımız faşistlerin taşlı sopalı saldırılarına uğramışlardır. Sayıları on beşi bulan faşistler geceleyin evlerine dönmekte olan arkadaşlarımızın yolu üstüne pusu kurarak ve kurtlar gibi uluyarak arkadaşlarımızı linç etmek istemişlerdir. Saldırı sonunda Mehmet Ali Arı, Mustafa Çiğ ve Hasan Gülbol yaralanmıştır. Başına bir kaç sopayla vurulan Mehmet Ali Arı'nın yarası oldukça ağırdır.

★

ÇÜRÜK ELMA OYNANDI

Mut Şubemiz Çekof'un ünlü oyunu ÇÜRÜK ELMA'yı sahneledi. Uzun bir çalışmadan sonra hazırlanan oyun halka sunulmuştur. Oyun çevrede çok tutulmuştur. Mut Şubesi sanat çalışmalarını sürdürecektir. Halkla kurulacak ilişkiler için bu tür çalışmalar oldukça yararlı olmaktadır.

★

ORDU SEMİNERİ

Ordu Bölge Semineri büyük bir dinleyici kitlesinin katılmasiyle şube lokalimizde yapılmıştır. Seminerde, bölge temslicimiz Aydın Yeşilyurt, Perşembe şubesinden Mustafa Aksoy, Fatsa şube başkanı, Mesudiye şube başkanı ve Tüm İktisatçılar Birliği, birer bildiri sunmuştur. Daha sonra Merkez Yürütme Kurulu üyesi Sabri Keskin bir konuşma yapmış, soruları cevaplamıştır.

Toplantı olumlu bir hava içinde sona ermiştir.

ÇORUM'DA TOPLANTI YAPILDI

Çorum Şube lokalinde Çorum, Alaca, İskilip ve Sungurlu şubelerinin katılmasiyle bölge toplantısı yapılmıştır.

Şubeler toplantıda birer bildiri sunmuşlardır. Faşist baskılar ve ekonomik ve demokratik taleplerimiz üzerinde yapılan konuşmalardan sonra, bölge temsilcimiz Arif Şâre, Genel Merkez'in MEYAK konusundaki çalışmalarını anlatmıştır.

Toplantıda alınan kararlar çoğaltılarak bölge öğretmenlerine dağıtılacaktır.

★

TÖB—DER GENEL BAŞKANLIĞINA

Tekirdağ İli Merkez Ferhadanlı köyü ilkokulu öğretmeni iken Ege Üniversitesi İktisadî ve Ticarî İlimler Yüksek Okuluna kayıt oldum. Dışarıdan devam ediyorum. Bu arada ameliyat öncesi ve sonrası rapor aldım. 27 Ocak 4 Mart tarihleri arasında köyde vazifeme devam ettim. Ameliyatın neticesi olarak rahatsızlandım. Anemi-çevreye bağlı reaktif deprasyon nedenleriyle heyet'i sıhhiyeden 2.5 ay rapor verildi. Halen raporluyum. 9 Mayıs'ta okulumuz tatil oluyor.

İl Millî Eğitim Müdürü Sabahattin Avcıoğlu benim istirahat raporlarımı devamsızlık addederek ve yine öğretmenlerin hem öğretmenlik ve hem de yüksek okul veya fakültelere devam edemez gerekçesi ile hiç bir savunma ve müdafaamı almadan açığa almak durumuna gitmiş ve Nisan 1975 maaşımı gerek Vilâyete ve gerekse Bakanlığa yapmış olduğum müracaatlara rağmen bugüne kadar ödememiştir.

Benim gibi binlerce öğretmen ve memur dışarıdan yüksek okul ve fakültelere devam etmektedirler. Kaldı ki açığa alınma durumu olsa dahi memurun maaşı 657 sayılı Kanunun 141. ci maddesi uyarınca ödenmesi gerekir.

Millî Eğitim Müdürü beni açığa alma yönünde kanunları hiç nazarı itibara almamış, keyfi hareket etmiştir.

Valilik kanalı ile yazılan şahsımla ilgili yazı ve mütalâanın Millî Eğitim Bakanlığı Hukuk Müşavirliğinde olduğunu öğrendim.

Mağduriyetimin ödenmesi cihetiyle başkanlığınıza durumu bildiriyorum. Gereğini arzederim.

EMİNE GÖKALP

TÖB — DER GENEL BAŞKANLIĞINA

Siverek ortaokulunda öğretim yılı başından beri öğrenciler birkaç kez aranmıştır. Bu aramalar genellikle sigara için yapılmıştır. Aramalar sırasında ikinci sınıf öğrencilerinden Ali Gelener'den Bozkurt rozeti ve amblemi bulunmuştur. Ortaokul matematik öğretmenlerinden üyemiz olan Bener Yörük'e derse girdiği sırada sözü edilen öğrenciyi sınıf arkadaşları bozkurt rozeti taşıyor diye şikâyet etmişlerdir. Bener Yörük öğrenciden bunun doğru olup olmadığını sormuş, öğrenci de doğru olduğunu söylemiş ve rozeti vermiştir. Öğretmen kendisinin öğrenci olduğunu bu nitelikteki rozetleri taşıyamıyacağını söylemiş ve öğrenci de kabul etmiştir.

Daha sonra okulda sigara için yapılan genel aramada öğrenciden bir şiirle, bir and ve bozkurt rozeti çıkmıştır. Bunun üzerine okul idaresi öğrenciyi müdür odasına çağırmıştır. Şiirde suç unsuru yoktur. And komandolara aittir. Öğrenci burada rozetlerin Adana'dan geldiğini, Milli Hareket gazetesini okuduğunu, kendisine bunları başkalarının verdiğini açıklamıştır. Öğrencinin üstü burada da aranmıştır. Sekiz kişilik isim listesi çıkmıştır. Bu isimler ortaokul öğrencilerine aittir. Kendisine sorulduğunda «Bunlar kötü fikirli. Ben bunlarla mücadele edeceğim, gerekirse Mustafa Özdemir'e vereceğim» demiştir. Mustafa Özdemir ırkçı, kafatasçı faşist zihniyetli Fenbilgisi öğretmenidir. Öğrenci daha sonra kendisine bu rozetleri veren Mustafa Özdemir'in iyi olduğunu, diğer öğretmenlerin Komünist olduğunu söylemiştir. Öğrenci bir ara kaçmaya yeltenmiş ve kafası kapı kilidine çarpmıştır. Okul idaresi öğrenciye velisini okula getirmesini söylemiştir.

Bu olaydan yarım saat sonra polisler, öğretmenleri Adliyeye götürmüşlerdir. Mustafa Özdemir çocuğun velisini kışkırtmış, bu kışkırtma işine Milli Selamet ve Adalet Partisi mensupları da katılmışlar, öğretmenleri savcılığa bildirmişlerdir.

Savcı sadece okul müdürünün ifadesini alarak öğretmenleri tutuklamıştır. Savcı iddianameyi «Milli duyguları zayıflatmak ve komünizim propagandası yapmak» diye hazırlamıştır.

Öğretmenler bir gece tutuklu kaldılar ve olaydan bir gün sonra serbest bırakıldılar. Bu bırakılma işi kolay olmadı. Siverekteki tüm demokratik güçler güç birliğine giderek, bu savcıdan dosyayı aldırıp başka bir savcıya verdiler. Gerekli her yerle görüşmeler yapıldı. Durum basına ve Milli Eğitim Bakanlığına tüm demokratik güçlerin imzalarıyle bildirildi. Bu olaylar süresinde ortaokul öğrencileri adliye ve emniyet çevresinden ayrılmadılar. Hiç bir güç onları adliye çevresinden ayıramadı. (Faşizmi protesto ettiler)

Emniyet görevlileri arkadaşların evlerini aradılar. Evi aranan ve tutuklanan arkadaşlar şunlardır. Bener Yörük, Cengiz Öksüz, Şevki Mavigök, Hamdi Gürbüz, Yusuf Ziya Yaşar. Aramada hiç bir şey bulunmamıştır.

Bu olayların içindeyim. Olay bu şekilde gelişti. Bilgilerinize sunarım. Saygılarımla.

Siverek TÖB — DER Şubesi
Yazmanı
Cengiz Öksüz

★

TÖB—DER ŞUBE BAŞKANLIĞINA
MUŞ

15 Şubat olaylarından sonra Muş Lisesi Öğretmen kadrosunda büyük bir değişiklik yapıldı. Yeni gelen bazı Öğretmenler kendi düşüncelerinde olmayan öğrenciler üzerinde yoğun baskılar yapmaya başladılar. T.C. Anayasasına göre herkes düşünce özgürlüğüne sahiptir. Kimse düşüncesini başkasına zorla kabul ettiremez. Okuldaki bir öğretmenin öğretmenlik vasfını öğrenci üzerinde baskı aracı yaparak onun düşüncesine çekmek istemesi ayrıca kendi düşüncelerinden olan öğrencileride açıkça desteklemeleri ve onları diğer Öğrencilere karşı vurucu güç olarak kullanılması demokrasi özgürlük ve sosyal adalet ilkelerine ters düşer. Muş Lisesinde bu tür olaylar devam etmektedir. Olaylar Şöyle :

1 — Öğretmen Mehmet Karahan basit

HABER

bir sebebi bahane ederek arkadaşımız Sami Aktepe'yi feci bir şekilde dövdü. olay okul müdürünün çabası ile ört bas edildi. Savcılıktanda bir netice çıkmadı.

2 — Öğretmen Mehmet Karahan arkadaşımız Cebrail Koçhan'ı elini cebine soktu diye arkadaşlarının karşısında feci şekilde dövdü.

3 — Aynı Öğretmen çarşıda arkadaşımız Hacı Akkuş kendisine selam vermedi diye çarşı ortasında dövmüştür.

4 — 18.4.1975 günü öğretmen Ahmet Yetim 4/B sınıfında Ziya Gökalp'ı öğrencilere yanlış olarak öğdüğü Atatürk'ün onun izinde gittiğini anlattı, Atatürk'ün kimsenin izinde gitmediğini, kendisinin bir lider olduğunu söyleyen arkadaşlarımız Cebrail Koçhan, Rasim Çelebi' Metin Koçan, ve Ali Gürhan'ı sınıftaki kendi yanlısı öğrencilere derste döğdürdü.

Aynı gün akşam pansiyonda yapılan aramada yasak olmayan kitaplarımız toplandı. Oysa kendi düşüncelerinde olan öğrencilerin kitapları toplanmadı. Kerem Alda yakalanan Saidi Nursi'nin nurculuk kitabı ikinci gün kendisine iade edildi.

5 — Ahmet Yetim'den önce sınıfa belinde tabancası ile giren edebiyat Öğretmeni Mustafa Karaer ders sırasında Cumhuriyet devrinin Türkiyeye hiç bir şey getirmediğini, aksine dahada gerilettiğini buna mukabil Osmanlı İmparatorluğu zamanın da Türklerin daha ileri bir seviyede olduğunu, söyledi. Bunun aksini yanıtlayan öğrencilere kızarak söz hakkı vermediğini beyan eyleriz. Aynı öğretmen Muş'ta meydana gelen 15 Şubat olaylarının takiben sınıfa girerek TÖB—DER'e iyi bir ders verdik icap ederse onlara tekrar ders vermeye hazırız demiş, ve milli cepheci olduğunu TÖB—DER'e karşı olduğunu ifade etmiştir. Üzerimizdeki baskılar gittikçe artmaktadır öğrencilik hayatımızda çekilmez hal almıştır. Bizlere ne zamana kadar düşüncelerimizden dolayı hor görülüp sindirileceğiz Demokrasi bu mudur? Olayların tarafınızdan incelenerek gerekli girişimlerin yapılmasını bekliyoruz. Bu yıldırıcı terör altında devrimci öğrenci kesimi olarak yılmayacağımızı bildirir bu haklı uğraşlarımızdan bizleri yalnız bırakmayarağınızdan eminiz, ilerici bir kuruluş olarak TÖB — DER'den dertlerimize eğilmesini saygılarımızla arz ederiz.

24.4.1975

Muş Lisesi Öğrencileri

1 — 4/B sınıfından Cebrail Koçhan, 2 — 4/B sınıfından Rasim Çelebi 3 — 4/B sınıfından Metin Koçhan 4 — 4/B sınıfından Ali Güran, 5 — 4/C sınıfından Hacı Akkuş, 6 — 4/C sınıfından Sami Aktepe«

TANIKLAR : 1 — Hikmet Zincir, Haldun Çubukçu, Mustafa Refa Ak, Mehmet Ballı, Kazım Han, Cahit Zorteymur, Hüseyin Dağ. Mikâil Akay, Hüseyin Barış, Müslim Aslan, Bedri Aslan, Fikret Dizdaroğlu, Erkan Aslan, Mehmet Şah Işık, Halil Bektaş, Hanifi Bayraktar, Ali Yalçın, Tekbir Kocadağ, Sayim Akaydın,

★

KÜRTÜNDE BİR SALDIRI

Kürtün Ortaokulu müdür yardımcısı, asıl görevini ihmal etmekte, zamanını «milliyetçi militan» yetiştirmeye adamaktadır. Okulda ikilik çıkaran ve bozkurt rozeti dağıtan Mahmut Korkulu adlı bu öğretmen kendisine engel olmak isteyen Bülent Ünal'a sopayla saldırmış, arkadaşımızı ağır şekilde yaralamıştır.

Olay çevrede üzüntüyle karşılanmıştır.

★

ARDANUÇ'TA SALDIRI

Ardanuç Şubesi Başkanı arkadaşımız Süreyya Aydın'ın evi taşlanmış ve bütün camları kırılmıştır. «Kimliği bilinmeyen» saldırganlar aynı gece şube binamızın kapılarını kırmışlar içerideki mühür ve başlığı çalmışlar, radyoyu parçalamışlardır.

Tahkikat sürmektedir.

★

SUNGURLU ŞUBESİ 403. KİLOMETRE'Yİ OYNADI

TÖB—DER Sungurlu Şubesi uzun bir çalışmadan sonra 403. KİLOMETRE adlı oyunu sahnelemiştir. Sungurlu'dan başka çevre kasaba ve köylerde de gösterilen oyun ilgiyle izlenmiştir.

Oyun sahnelenmeye devam edecektir.

Kalaba Ortaokulunda Milliyetçi Bir Bayan

6 Mayıs sabahı okula erken gelenler duvarlarda Marx'ın, Lenin'in, N. Hikmet'in resimlerini ve yazılarını gördüler. Çeşitli kitap ve dergilerden kesilmiş küpürlerdi bunlar.

Afişleri ilk gören, genellikle okula erken gelen, okul müdürü B. Fikri Emek oldu. Derhal resim ve yazıları duvarlardan indirtti. Gerekli işleme geçmeye fırsat bulamadan, okulun Elişi Öğretmenlerinden Hatay Ağaoğlu'nu karşısında buldu. Hatay Ağaoğlu bağırıyordu:

«Komünistlerin işi bu! Ne duruyorsunuz. polis çağırın Bakan'a, Vali'ye duyurun....» Okul Müdürü: «Siz niçin telaş ediyorsunuz. Hatay Hanım, Gereken elbet yapılacaktır» dedi.

Ağaoğlu:

«Nasıl telaş etmem! Bu okulda tek milliyetçi öğretmen benim. Öğrencilerin sıralarında da aynı şeyler var. Nasıl telaş etmem? İsterseniz getireyim öğrencileri», dedi ve gidip üç öğrenci getirdi.

Öğrenciler, bir şey bilmediklerini, sıralarına konan kâğıtların farkında bile olmadıklarını söylediler.

Ve çok geçmeden okula polis, Vali Muavini, Milli Eğitim Müdürü, Bakanlık Müfettişleri geldiler. Okul müdürü şaşırdı. Hiç bir yere bilgi verecek zamanı bulamamıştı henüz. Derhal gerekli soruşturmaya başlandı.

Hatay Ağaoğlu da, TÖB — DER'li müdüre, yardımcılarına, öğretmenlere, karşı yoğun saldırısını başlattı. Geçen yıl: «O benim babamdır,» dediği ve yanında sigara bile içmediği müdür B. Fikri Emek'in kapısını açarak: «Senin ananı... ...tireceğim!...» diye bağırarak küfrettiğini okulda çok kişi duydu.

TÖB—DER GENEL BAŞKANLIĞINA

Son aylarda, Şavşat'ta çıkar çevreleri halkın uyanışına dayanmaz oldu. Belli çevrelerden kaynaklanan olaylar gün geçtikçe yoğunlaşmaktadır. Bu çevreler milliyetçi geçinen turancı gençlerle işbirliğine giderek açıktan açığa saldırıya geçtiler.

1 — 23 Mart 1975 tarihinde Şavşat—Tepeköy—Kothav (Mahalle ilkokulu) ilkokuluna gece girilmiş, bayraklar alınmış, Atatürk portresi parçalanmıştır.

2 — 26 Mart 1975 tarihinde Yavuzköy ilkokuluna gece girilmiş, radyo alınmış, tahtaya «Kahrolsun devrimciler» yazılmıştır.

Olayların oluşu bakımından bu iki olayın aynı çevrelerce ve aynı kişilerce yapıldığı tahmin edilmektedir. Suçlular henüz yakalanamadı.

3 — 25 Nisan 1975 tarihinde iki genç Şavşat ilçe merkezinde. ellerinde sustalı «Komünistlere ölüm» diye bağırarak dolaşmışlardır. Birini halk hemen yakalamıştır. Diğeri faşistlerin yönettiği 7 Mart derneğine sığınmış, dernekçe sağlanan bir arabayla ilçeden kaçırılmıştır.

4 — 2 Mayıs 1975 tarihinde kışkırtılan bir grup, komando olarak tanınan, öğrenci Şavşat lisesinde önce Atatürk rozetlerini çıkarttırmak istemişlerdir. Kız öğrencilere zor kullanmak istemişlerdir. Karşı koyanları demir çubuklarla dövmüşlerdir. Olayın daha önceden planlandığı kanısındayız. Okul yönetiminden, bazı öğretmenlerden, çevredeki gericilerden destek alan bu gençler daha birçok olay çıkarma çabası içindedirler. İlçe doktoru yaralananları muayene etmek istememiştir.

Bu olayda etkin rolü oynayan öğrenci birkaç okuldan sürülmüştür. Demir çubuğu ilk önce kullanan da bu öğrencidir.

Olayın sonuçlarını Şavşat şubemiz bildirecektir.

Bilgilerinize sunar, başarılar dilerim.

Müzekkir SAYMAZ

HALKIN ÖĞRETMENİ OLMAKTAN BİZİ AYIRAMIYACAKSINIZ

Faşist gurkaların, devletin sorumlu makamlarına kadar gelmiş bazı kimseler tarafından «devlet güçlerine yardımcı güçler» olarak sayılmasından bu yana işler iyice kızışmış. faşist gurkalar artık hiç yasa tanımaz olmuşlardır.

Bu yetmiyormuş gibi başka bir yetkilinin «öğretmenler solculuk yapmasınlar, eğer yaparlarsa pençelerimiz enselerinde olacaktır.» demesi de olayların artarak sürdürüleceğinin, hatta bunun istenerek yapıldığının kesin kanıtlarıdır.

Bugünkü iktidarı oluşturan partilerin öğretmenleri hasım görmeleri çok öncelere dayanır. Kaldı ki, hasım görmeleri kendi politikalarına aykırı da değildi. Bunların yakın örnekleri 15—16 Şubat günlerinde, öğretmenlerimizin yasal toplantılarına saldırılan faşist sürülerini koruyucu kanatları arasına almalarından, suçsuz öğretmenleri suçlu, saldırganları masum göstermelerinden bellidir.

Bu kuruluşların bizi hasım görmelerini biz anlayışla karşılarız. Çünkü bu tutum kendi sınıflarının çıkarlarına uygun bir tutumdur.

Ancak, anlamak istediğimiz bir durum daha vardır: Öğretmenler çalışmalarını Cumhuriyet yasalarına uygun olarak mı yapacaklardır, yoksa sırtları sıvazlanan sokak saldırganlarının ve onların arkasındakilerin keyiflerine göre mi yapacaklardır;

Biz şunları yaptığımız, yapmak istediğimiz ve düşündüğümüz için tehdit edilmek istenmekteyiz:

— Ülkemizin yeraltı ve yerüstü zenginliklerine sahip çıkıp sömürülmesine karşı çıktığımız...

— Pahalılıkla öğretmenlerimizin ve halkımızın sırtından milyonlar vurularak sömürülmesine göz yummadığımız...

— Tüm çalışanların örgütlenme hakkına sahip olmasını istediğimiz...

— Kardeş kanı akıtarak, faili meçhul cinayetlerin önlenmesini, ve suçlularının yakalanarak adalete teslim edilmesini beklediğimiz...

— Düşünceyi yasaklayan çağdışı yasaların kaldırılmasını ve yayın özgürlüğünün tam anlamiyle korunmasını istediğimiz...

— Dini politikaya alet ederek mezhep çatışmalarına ışık yakıldığını, hatta bunun fiilen başlatıldığını kınadığımız... —

— Emekçi sınıf ve tabakaların ağırlıkları oranında yönetime gelmelerinden yana olduğumuz...

— Halk çocuklarının eğitimde olanak ve fırsat eşitliğine kavuşturulmasını söylediğimiz...

— Memur kıyımının işkence şekline dönüştürülmesine karşı çıktığımız...

— Kısacası ülkemiz insanlarının insan gibi bir yaşam düzeyine kavuşturulmasını istediğimiz için bize solcu diyorsunuz.

Başka bir deyişle, siz bize yasalara uymayın, yoksul halk çocuklarını sınıfta bırakın, üniversitelere girmelerini önleyin, halkın uyanmasına engel olun, pahalılığa ses çıkarmayın demek istiyorsunuz. İşte bize bunları yaptıramıyacaksınız..

Çünkü biz, gerçekten Atatürkçü'yüz, solcuyuz, devrimciyiz.

Tutun ensemizden eğer gücünüz yeterse.

Unutmayın ki, insan toplumlarındaki deneyler, ayni sosyal olayların hep aynı sonuçları verdiğini göstermektedir. Çünkü insanlar fizik-kimya deneylerinde kullanılan maddeler değildirler. Bu bakımdan, eski oyunlarınız geri tepmeğe mahkûmdur.

Ayrıca, şu da unutulmamalıdır ki; en yüksek de olsa, bulunulan makamlar insanları bazı sorumluluklardan kurtaramaz. Başkalarını tedirgin etme hakkını kimseye vermez. Bu ülkede mevki ve makamların üzerinde Anayasa vardır. yasalar vardır.

Öğretmenlerimiz zamanı geldiğinde ve gerektiğinde yasalardaki haklarını kullanmaktan çekinmiyeceklerdir. Ve bu haklarını kimsenin çiğnemesine de göz yummayacaklardır.

Urfa Şubesinin Bildirisi

HALKIMIZA

Kurulduğu günden beri halkımıza gerçekleri göstererek öğretmek, kendi çıkarımız için değil, halkın çıkarı için çalışmak, her türlü çıkarcı baskılara karşı göğüs germek kararlı olarak bütün öğretmenleri bu haklı mücadele etrafında toplamak için uğraşıyoruz.

Her türlü çalışmalarımızda halkımızın yanında olduk. halkımızın dertlerini dile getirdik, işsizlikten ve pahalılıktan halkla beraber şikâyetçi olduk ve çözüm aradık. Onlara sırt çevirerek yaşamayı ihanet saydık, böyle yapanlarıda hain olarak nitelendirdik.

Bizim halkımıza, çocuklarına karşı hiç bir hatalı hareketimizi bulamayan para babaları ve onların maşaları — kuklaları aleyhimize iftira kampanyası açarak bizi yıldıracaklarını sanmışlardır. Şunu bilsinlerki onların her sahtekârlıkları bizi dahada güçlendirecektir. Halkımız iyi ve kötüyü seçecek durumdadır.

Son günlerde TÖB — DER'e üye idareci ve öğretmen arkadaşlarımız hedef alınarak iftira kampanyasını (Millî Gazete, Yeni Asya, Büyükay) gibi gazetelerde sürdürmeye çalışmaktadır. Sözde TÖB — DER li öğretmenler Ticaret Lisesi ve Urfa Lisesinde namaz kılan bazı öğrencileri dövüyorlarmış. Bundan daha adi ve çirkin iftira olabilirmi. Olayların gerçeği şöyledir :

Ticaret Lisesinde öğretmenin yolunu kesen, öğretmenlerine ve öğrenci arkadaşlarına küfreden bir öğrenci İl üst Disiplin Kurulu tarafından okuldan uzaklaştırılmıştır. Bunun doğruluğu belgelerle açık ve sabittir aksi isbat edildiği takdirde, öğretmen arkadaşlarımız derhal istifa etmeye hazırdırlar.

Fakat Halka ihanet içinde olanlar; dini alet ederek halkımızın inançları ile oynayarak, dosyasında ortaokuldan itibaren çeşitli disiplin cezaları bulunan bu öğrencinin, namaz kıldığı için dövüldüğünü ve okuldan atıldığını yaymaya çalışmışlardır. Şunu bilmeliyizki dinimizde iftiradan daha adice bir şey yoktur. Ve kimin doğru olduğu mahkemede sabit olmuştur. Olayların gerçeği anlaşılmış ve düzeltilmesi için tekzip kararı verilmiştir.

Urfa Lisesindeki olay ise şöyledir :

27/3/1975 perşembe akşamı lise pansiyon nöbetçisi olan derneğimiz üyesi Osman Karakaya öğrencileri çalışma odasına indirirken, odasında yalnız bulunan bir öğrencinin elinde sigara paketini görmüş. Kendisine vermesini ihtar edince «Allah olsa elimden paketi alamaz, benide aşağıya ders çalışmaya indiremez» demiştir. Öğretmenin ikinci defa ihtar etmesi ile küfrederek öğretmenin üzerine bıçakla yürümüştür. Bunun üzerine kapıdan geçen diğer öğrenciler, müdahale edince pansiyon başkanı olan öğrenci, diğer öğrencilere anlaşılmaz küfürlerle tehdit savurmuş «Bırakın öğretmenle öğrenci kozlarını paylaşsın, bize karışmak düşmez» demiş ve tahrik edici sözlere devam etmiştir. Öğretmenin bütün çabalarına rağmen kavga önlenememiştir.

Lise pansiyonunda cereyan eden bu olayda Necati Alaybeyi'nin sonradan haberi olmuş, olay yerine gelerek yaralanan öğrenciyi bizzat hastahaneye götürmüştür. Bütün bunlara rağmen bu olayların tertipçileri, Necati Alabeyi'ni olaya karıştırmak için ellerinden gelen iftiraları çeşitli gazetelerde halkımıza olayı yanlış bir şekilde yansıtmışlardır.

Olay aynen yukardaki gibi emniyet zabıtlarına da geçmiştir. Fakat dini kendi çirkin siyasî çıkarlarına alet etmek, TÖB—DER'li öğretmenleri yıpratmak, onlarla ilgili adi iftira kampanyasını sürdürmek isteyenler hemen faaliyete geçmişlerdir. Artık iftiralarını, namussuzlukların, ihanetlerin ardında kimlerin oldukları ortaya çıkmaya başlamıştır.

Dinimizde doğruluk esastır. Her yerde, her zaman doğru olmak ve onun mücadelesini vermek gereklidir. Gerçek bütün açıklığı ile ortaya çıkarılacaktır. Tüm belgeleri ile, isim — isim, gün — gün halkımızın gözü önüne serilecektir. İhanetler — hainlikler, iftiralar — iftiracılar, tertipler — tertipciler ortaya dökülecektir. Biz TÖB — DER'li halkın öğretmenleri olarak yine alnımız ak mücadelemizi sürdüreceğiz.

KUKLACI

PAUL TİLLARD

Cem Yayınevi, Çin ve Çin Devrimi üzerine yazılmış en güzel romanlardan biri olan KUKLACI'yı sunar. Elinizden bırakamıyacağınız bu romanda bir kuklacının dramatik yaşamıyla beraber önce Japonların çekilmesini ve tekrar Çan Kay Şek yönetiminin dönüşünü, daha sonra Çin Halk Kurtuluş Ordularının Pekin'e girişini ve bu yönetimde yeni Çin'in kuruluşunu izliyeceksiniz.

20,— TL.

Rasim Abi: Ülkücü ve Milliyetçi öğretmenler, Elazığ Milli Eğitim Müd. için M. Üstündağ'ın hışmına uğramış olan Malatya Eski Milli Eğitim Müdür Yrd. Latif Oğuz'da karar kıldılar. Müdür yardımcıları için MHP Elazığ Teşkilatı bize bir oyun oynuyor galiba. Müdür Yardımcıları için Elazığ Lisesi Müdür Yrd. Mustafa Nar ile İlimiz halk eğitim uzmanı Selahattin [illegible] Arkasında

YORUMSUZ

aday olmak istiyoruz. Eğer biz Müdürün etrafını doldurmazsak ileride doğacak sakıncalardan mes'ul değiliz. Müdür MHP sempatizanı, fakat gerçekten milliyetçi, bizde onun etrafını doldurursak, sizinde arzu ettiğiniz bir kadro olur.

Saygılarımla

Mustafa Nar

Elazığ Lisesi Md. Yrd.

ÖRNEK BİR KARAR

Davası : Kamu Hukuku

Muhbir ; Bilecik Valiliği

Sanık : HÜSEYİN FİLİZ. Kamil ve Nuriye'den olma, 1935 doğumlu, Bilecik Edebali İlkokulu öğretmeni ve Bilecik'de oturur, TÖB — DER üyesi.

Suç : Dernekler Yasası'na aykırı eylem V.B.

Suç Ta. : 15.2.1975

Olay : Bilecik Valiliğinin 18.2.1975 gün ve Emniyet Müdürlüğü anlatımlı 1. Ds. II — 001/208 sayılı yazısında, ilişikteki bildirinin ve bunu topluluğa okuyan sanık eyleminin, üzerlerinde hangi «suç'u» taşıdıkları belirtilmemiş ise de, tasarlanan eksiklik kaydına ve genel anlatım ile olağan yetkiye göre bu yazı «ihbar» olarak kabul edilmiş, 1630 sayılı Dernekler Yasası'nın henüz Anayasa Mahkemesince Anayasa'ya aykırı bulunmamış 39/1 maddesi gereğince soruşturmaya geçilmiştir.

İnceleme : Hz. 1975/61 numaradaki ayrışık evrak içindekilere ve soruşturmamıza göre TÖB — DER Bilecik Şubesi, birçok ilde, «emperyalist emelleri, faşizmi, pahalılığı ve öğretmenlerin içinde bulunduğu uyumsuzlukları protesto» toplantısı düzenlendiği için derneğin genel Merkezi isteğine uyarak 15 şubat 1975 günü Bilecik Halk Eğitim Salonu'nda bu görevi yerine getirmek istemiştir. Sanık da bu toplantıya katılmış ve görev bölümü gereğince, «Kardeşler» başlıklı «TÖB—DER» Merkez Yürütme Kurulu» adına 6.2.1975 günlü, bir sayfada basılı yazıyı okumuştur.

Gerek konuşulanlarda, gerekse bildirilerde, bilgiyi, dar yorum açılarına itilmiş, üstelik dinlerken ya da görev yaparken önyargılar ve yanlış inançlardan başka hiçbir geçerli görüş açısına varmamış kişi ve çevrelerce yadırganan ya da bahane edilen iki sözcük var ki, yanılmamak ve olabildiğince tam tüzel (adil) sonuca ulaşmak için burada onlardan söz etmek yararlı olacaktır.

1 — Faşizm. Çıkış ilkeleri de, ülkeleri de bilinen bu politik düşünüş ve uygulama biçimi, başlangıçta uğraşı kuruluşlarına dayalı ve devlet sınırlarını genişletme isteği de içinde, tüm yetkilerin tek elde toplandığı yönetim ve davranışların tarihsel adıdır. Faşizm'de anamalcılığa (sermayeciliğe, kapitale) şömenist ve emperpalist amaçlar ile öğeleri üzerinde taşıtan terörcü bir diktatörlük vardır. Yani kentsoylu (burjuva) egemenliğinin demokratik yöntemlere, demokratik yöntemlere son verişi, olarak tanımaması, keyfi ve azgın, şiddete ve kalleşliğe başvurucu iktidarını zorla sürdürmesi söz konusudur. Benimseyenlerince zaman zaman «nasyonel sosyalist» (Milliyetçi toplumculuk) deyimi kullanılsa da aslında, «sosyal devlet» ilkesinin, gerçekci toplumcu insancı görüş ve uygulamaların, özgür ve tüzel, açık ve eşitlikçi düzenlemelerle fırsatların, tam emek karşılıklarının ve gerçek üretici güçlerle hak sahiplerinin karşısında olmak, vazgeçilmez tutumlar arasındadır. Fenatik düşünceler ve bencil kitleler arına sınıf egemenliğini yaratan faşizmin her soluğunda daha da belirli olarak bir gericilik, ırkçılık, ilkellik, her iddiası ve kabul edişinde bir bağnazlık, bir kandırmaca ile insan hakları evrenselliğine aykırılık yaşar ve yaşatılır. Faşizm, halk dışı, gerçek dışı çağ dışıdır.

2 — Emperyalizm. Bu sözcük ve deyimin uygulamadaki anlamı, devletlerin sınırlarını genişletme, çıkarlarını başka ülke çıkarlarından önde ve üstün tutma, bu nedenle de her türlü baskıya, anbargoya, sömürüye başvurma politikasıdır, Emperyalizm, kapitalizm tekelci, anamalcı, sömürücü ve bunları ne pahasına olursa olsun sördürücü son dönemidir. Amacında ve yöntemlerinde, uyutuculuk, yutuculuk, bölücülük ve tüketicilik başta gelir. Emek ve anamal arasındaki çelişmeleri kendi çıkarına kullanma, toplum ve halk yararını hiçe sayma üstelemesi, belirli özelliklerindendir. Sanayi olanak ve sürecini tamamlıyamamış, geri kalmış ya da biraktirilmiş ülkelerdir başlıca hedefi. Emperyalizm, insanlık dışı, hukuk dışı ve tam bağımsız uluslarla barış içinde, eşitlik içinde, onur içinde bir arada yaşama sözleşmeleri göz önüne alınınca dürüşlük dişidir.

Sonuç : a—) Adı geçen bildiride, gerek 1630 sayılı Dernekler Yasasına ve gerekse öteki yasalara aykırı, «suç» sayılabilecek herhangi bir yön bulunamamıştır. Bildiri, yapılan toplantının ve oradaki konuşmaların dağıtılmış bildirilerin amacına aykırı düşmediği gibi, üstelik, genel yurt ve dünya sorunlarıyle birlikte öğretmenlik uğraşısının, ülke eğitim ve öğretiminin karşılaştığı birçok konuları, gerekleri, gereksinmeleri, uyumsuzlukları, karşı çıkışları, yurtdaşlık haklarını ve bazı dileklerle önerileri, uyarıları dile getirmeye çalışmıştır. Saptanan kanıtlara (delillere) göre yasa dışı, gizli ve salt politika ile çıkarlara dönük, herhangi bir sınıfa, zümreye, kargaşaya yönelik anlam çıkarılmamış, bildiri ve eylem, yasalarda suç sayılacak durumlar için araç olarak kullanılmamıştır. Konuların, sorunların birbirleriyle bağlantısı birbirine etkisi karmaşıklığı ve ister istemez genel ekonomi, politika, eğitim öğelerini taşıyacağı göz önüne alınır, daha doğrusu gözden kaçırılmazsa toplantı gereği konuşmalar ve okunmuşluklarda, temel

BİR KONUŞMA

TÖB — DER Adapazarı Şubesi Bayanlar Kolu Başkanı Füsun Taş'ın bayan öğretmenler için tertiplenen tanışma toplantısında yaptığı konuşma.

Değerli Arkadaşlar;

Bundan böyle, TÖB—DER'in bünyesinde, diğer çalışma kollarının yanında bir de Bayanlar Kolu varlığını sürdürecektir. Böyle bir kolun kurulmasının nedeni; biz bayanların da toplum içerisinde erkekler kadar ve hemen onların yanında etkin durumda çalışmasının gerekli olduğuna inandığımız içindir.

Bu yıl dünya kadınlar yılı olarak ilân edilmiştir. Bu yıl radyo televizyon ve basında kadın, kadın hakları üzerinde çok konuşmalar izleyeceğiz, yazılar okuyacağız. Bütün bunlardan sonra geriye ne kalacak? Radyo, televizyon ve basında çıkan yazılar, çeşitli konuşmalar, kadının toplum bünyesinde gerçek varlığına kavuşmasını sağlayacak mıdır? Umarız ki sağlasın. Ama toplumumuza baktığımızda, arzu ettiğimiz bu durumun gelişmesinin daha uzun yılları içine alacağı kuşkusuz. XXI. yüzyıla ayak basmak üzere olduğumuz çağımızda, ne yazık ki, dünyada ve yurdumuzda kadının durumu budur. İnsan toplumları, zamanımıza kadar çeşitli biçimlerden geçerek bugüne gelmiştir. Değişen insan toplumlarında,, kadının duruma değişkenlikler göstermiştir. Kadının durumu ve hakları, ilkel toplumda feodal ve kapitalist toplumlarda farklılıklar gösterir. Ama kadın, geçirilen bu toplum biçimlerinden hiç birinde gerçek kişiliğini ve ona gösterilmesi gereken saygınlığını bulamamıştır. Kısaca kadın, bir meta olarak görülmekten kurtulamamıştır. Zaten bilimsel açıdan baktığımızda, sınıflı toplumlarda kadının kaderi budur. O ancak, sınıfsız bir toplumda, yani kimsenin kimseyi sömürmediği, ezilmenin horlanmanın olmadığı, bütün insanların yarınlarından tasasız yaşama sevinci ve coşkusuyla dolup taştığı bir düzende gerçek saygınlığını kazanacaktır.

Kadının, arzu ettiğimiz gerçek saygınlığını ve kişiliğini bulacağı, emeğin en yüce değer sayılacağı o düzenin yaratılması ise, bu düzende çelişen toplumun dinamik güçleri, yani toplumun aydını olan kadını erkeği ve devrimci kuruluşlarıyla mümkün olacaktır. Geri bir toplum düzeninden, ileri toplum biçimine geçmeyi sağlayacak devrimci kuruluşlar içerisinde, öğretmen örgütü olan TÖB—DER'in önemli bir yeri vardır. Ama görülen o ki, yukarıdan beri değindiğimiz eksiklik örgütümüzün bünyesinde de kendisini göstermektedir. Bu eksiklik giderildiği oranda yani bütün çalışma alanlarında yerini gerektiği gibi örgütümüzün bünyesinde de yerini almasıyla, örgütümüz dinamizm kazanacak, geleceğe dönük mücadelesini tutarlı bir biçimde yürütecektir. Biz, öncelikle kendi örgütümüzde, bütün kadınlara örnek olacak şekilde yerimizi almamız, bu uğraşa katılmamız ve kadın haklarını kullanmamız gerekmektedir. Daha güzel bir dünya yaratmak, toplumumuzun mutlu geleceğini sağlayabilmek için, bu uğraşıya katılmanın zorunluğuna inanıyoruz. Bu inanç içinde, siz sayın arkadaşlarımızı böyle bir sohbet toplantısına çağırdık, sorunlarımızı burada açıkça konuşabilelim. Herkesin bir dünyası, kadınların da ayrı bir dünyası olmasın. Bizler toplumda ve öncelikle örgütümüzde nasıl etkin olabileceğiz Bu soruyu yanıtlayabilmemiz için TÖB—DER Adapazarı şubemizin elattığı çalışma alanlarini ve çalışma yöntemlerini bilmemiz gerekmektedir.

---

hak ve özgürlükler içindeki hem asıl, hem de yöntem yasalarınca ve dernek tüzüğüne uymayan, bu amaçlardan sapan kanıtlar bulma olanağı yoktur. Bu bakımdan, «havale»ci, rastgele dava açıcı durumlar içine girilmemiştir.

b—) Ankara C. Savcılığının 21.2.1975 gün ve 6/3158 sayılı cevap yazısına göre «alındı» vardır. Notda, Ankara Valiliğinin evrak kaydına işlendiği de açıklanmıştır. Böylece, biçim ve yöntem koşulları tamamlanan bildirinin, artık başkaca C. Savcılıkları ve Valilikleri «alındı» ve «kayıt»larına bağlanan zorunlukları yoktur.,

c—) Konu, özel bir uzmanlık dalını ilgilendirmeyip her hukukçunun, özellikle görev başındaki her C. Savcısı ve Yargıcın olağan bir içerik ve biçimde izlemesi, bilmesi, değerlendirmesi gerekli sosyal, kültürel, hukuksal nitelikler taşıdığı ve bilmezlikler ya da çekingenliklerle «bilirkişi» yahut «mahkeme» yollarına başvurulduğunda zaman emek ve özdeğer yitirmeleri gibi, ters, yıpratıc. sonuçlar doğabileceği kanısına varıldığından, ayrıca böyle bir işleme de girişilmemiştir.

ç—) Yapılan «ihbar»ın gerekçesiz, anlaşılmaz ve siradan duyurusu ile sunuluşu üzerinde ise durulmamıştır.

Bu bakımdan sanık hakkında, kendisine atılan suçtan ötürü C. M. U. K. nun 163, 164 maddeleri gereğince TAKİBATA YER OLMADIĞINA, karardan bir sayının sanığa verilmesine karar verildi. 28.2.1975

C. Savcı Y. 11489
İsmet KARADAYI

15 - 16 ve 23 - 24 ŞUBAT OLAYLARI

Ali BOZKURT

15 Şubat 1975 günü TÖB-DER'in yurt düzeyinde yaptığı izinli toplantılar ve bu toplantılara yapılan saldırılar üzerinden uzunca denilebilecek bir zaman geçti. Konuyu şimdi daha soğuk kanlılıkla kamu oyuna anlatılmakta yarar vardır. Aslında ne fiili olarak, nede yayın ve başka yollarla yapılan saldırılarda bitmiş değildir. Görünüş odur ki bu saldırılar daha uzun zaman gittikçe yoğunlaşarak sürecektir.

TOPLANTILARDAN 45 GÜN ÖNCE

Başta Öğretmenler ve Öğrenciler olmak üzere devrimci aydınlara karşı sürdürülen baskı ve terörün kökü çok eski tarihlere dayanır. Ancak bir olayların çok öncelerine gitmeyeceğiz.

TÖB-DER'in 15 Şubat toplantılarından 45 gün önce 2.1.1975 günü sayın Cumhurbaşkanına bir mektup yazarak öğretmenlerimiz ve aydınlarımız üzerinde yoğunlaşan baskıları kendilerine iletmiş ve duruma müdahale etmelerini istemiştik. Mektubumuza şöyle bir girişle başlamıştık :

«Son günlerde hangi amaçla düzenlediğini halkımızın açıkça anlamaya başladığı bir takım olaylar hem yurttaşlarımızı, hem ülkemiz öğretmenlerinin seksenbinden çoğunu çatısı altında toplamış bulunan TÖD-DER'i ilgilendirecek boyutlara ulaşmıştır. Söz konusu olaylar, öğretim kurumlarına, yurtlara tabancalı bıçaklı saldırı, öğrenci kavgası çıkartma, yaralama, öldürme biçiminde sürüp gidiyor. Olaylar zaman içinde hızını, yaygınlığını arttırmaktadır. Bu arada örgütümüz üyesi öğretmenlerde birçok yerde saldırıya uğramakta; karakollarda, sokaklarda, yollarda bellerde, okullarda öğrencilerinin gözleri önünde döğülerek yaralanmaktadırlar. Bizce üstünde en çok durulması gereken nokta, bu saldırı, silahlı baskın, yaralama, öldürme olaylarını yürütenlerin, hemen-hemen tümünün, kendilerine komando adını veren Ülkü Ocakları adlı örgütle ilişkili kişler olmadır. Bunlar, güvenlik görevlilerinin en yoğun görev alanlarından ANKARA, İSTANBUL, İZMİR, ADANA ve bunun gibi illerimizde göz göre-göre ateşli silah taşımakta, sağa-sola ateş etmekte, adam yaralamakta kafa kırıp göz çıkarmaktadırlar. Ülkemizin bir çok il ve ilçesinde üyelerimize de yönelen olayların suçlularına karşı güvenlik kuvvetlerinin etkili önlemler almamakta olduğu yargısı, biz öğretmenleri derin-derin düşündürmekte, Anayasanın güvencesi altında bulunması gereken can, mal görev yapma güvenliklerimizin devletçe sağlanıp, sağlanmıyacağı konusunda bizi kuşkuya düşürmektedir.»

Mektubumuzda daha sonra «Biz TÖB-DER olarak, toplumumuzu giderek daha çok tedirgin eden silahlı saldırganlıkların gelişi güzel birer zabıta olayları olmayıp, ülkemizi faşizmin demir ökçesi altına almak isteyen, bu arada üyelerimizin aşını, ekmeğini elinden almayı amaçlayan antidemokratik özlemlerin uygulamadaki sonuçları olarak görüyoruz.» diye devam edip...

Şöyle bitirmiştik :

«Bu mektubumla ülkemizin en güçlü tek öğretmen meslek kuruluşu olan örgütümüzün, önümüzdeki günlerde, yurt düzeyini kapsayacak biçimde uygulamayı düüşündüğümüz her yerde aynı günde düzenlenecek toplantı, açık oturum, yürüyüş vs. çalışmalara başlamadan, durumu bilgilerinize sunmayı uygun buldum...

Süregelen ve gittikçe yoğunlaşan saldırıların önlenmesi için ilgililere emir buyurulmasını yüksek takdirlerinize sunuyoruz»

Sayın Cumhurbaşkanımıza gönderdiğimiz bu mektubumuza 17 ayrı olayı kapsıyan bir de örnek olaylar listesi eklemiştik.

Mektubumuzdan sonra da faşist saldırılar artarak devam etti. TÖB-DER Yönetim Kurulu 18-23 Ocak 1975 günleri arasında aralıksız altı gün toplanarak tüm olayları değerlendirdi. Yurtseverliğin sorumluğunu duyarak, faşizmin iğrenç yüzünü meydana çıkarmak ve öğretmenlerimizin alım gücünü sıfıra indiren yaklaştıran pahalılığı protesto etmek amacıyla altmıştedi ilimizde kapalı salon toplantıları ile, İstanbul ve İzmir'de sessiz yürüyüş yapmaya karar verdi. Karar 24 Ocak 1975 günü günlük yayın organlarıyla kamu oyuna duyuruldu.

BU TOPLANTILAR NEDEN YAPILDI, ZAMANI MIYDI?

Çalışmaların özellikle «kamu peroneli» diye adlandırılıp, sendikal örgütlenme olanaklarından uzak tutulan kesimi, yıllardanberi geçim güçlüklerinin cehennemine itilmektedir. Aylıklarının alım gücü gittikçe azalırken ,fiatlar alabildiğine artmıştır. Bir kamu görevlisinin bir aylık geçimini sağlaması gereken aylığı onu on gün bile yaşatmaz olmuştur. İşvereni devlet olan kamu personelinin bu arada üyelerimizin bu durum karşısında hiç bir güvenceleri yoktur. Bugün üyelerimizin, onların bakmakla yükümlü oldukları yakınlarının içine itildikleri yaşam koşulları Anayasanın öngördüğü sosyal devlet anlayışını yok eden bir uygulamaya dönüşmüştür. Bu uygulama yani geçinme, yaşama zorlukları üyelerimizi derdini anlatacak birilerini aramaya zorlamıştır. TÖB-DER'de bu durumu kamu oyuna duyuracak yasal yollar, yöntemler aramak gereğini duymuştur. Günden güne dayanılmaz ölçülere varan pahalılık, üyelerimizi sınıflarında öğretim görevlerini yaparken yolda-belde tedirgin eden faşizan girişimler TÖB-DER'in eylem kararını etkileyen, oluşturan koşullardır.

Bir ülkedeki hayat pahalılığı ile o ülkenin bütçesi arasındaki ilişkiyi bilmeyen yoktur. Şubat ayı hükümetin bütçe tasarışını oluşturduğu, Mart ayı da o tasarının yasama organlarında yasalaştığı aydır. Yasal demokratik haklarımızı kullanarak halkımız kanalıylâ kamu oyu oluşturup sorunlarımızı parlamentoya iletmemiz için 15-16 Şubattan daha uygun bir zaman olamazdı.

Demokratik yasal hakların kullanılması «demokrasiye zarar verir. Zamansızdır.» anlayışını bu görüşü savunanlar enine boyuna değerlendirmelidirler. **Demokrasi ya vardır yada yoktur. Eğer demokrasi bir ülkede yaşıyorsa, mumyalaşmamışsa o demokrasinin canlılık belirtisiide demokratik hakların kulyamaz.**

KAPALI SALON TOPLANTILARI TAHRİK UNSURU TAŞIRMI?

15 Şubat'ta yapılan izinli toplantılarımıza saldırılar yapılmıştır. Bu saldırıları düzenliyen odaklar herkesce bilinmektedir. Öğretmenlerin yurtseevr davranışı, saldırganların amaçlarına tam olarak ulaşamamalarınnı tek nedeni olmuştur. Aslında amaç demokratik yollardan yönetimi gelemiyeceklerini anlıyan faşizm özlemcilerinin kargaşa ve terör yaratarak yönetimi ele geçirmeleriydi.

Başarısızlıklarının ve suç üstü yakalanışlarının şaşkınlığı içerisinde ne yapacaklarını şaşıran gayri milli güçler suçluluklarının telaşı içerisinde saldırganlara sahip çıkıp, suçu örgütümüze yıkmak yarışına girdiler. Kışkırtılkarı saldırganlar sürüsünü halkın tepkisi olarak göstermeye çalıştılar. Ama mızrak çuvala girmedi, giremezdi. Tokat'ta, Malatya'da ve diğer illerde toplantı başlamadan binaların sarıldığı ve saldırganların çoğunun yüzlerce kilometre uzaktan geldiğini gören her aklıbaşında kişi tertipleri öğrenmekte gecikmedi. Nasıl olurdu? Hiç konuşma olmadan, kimin ne söyliyeceği bilinmeden halk tahrik edilirmiydi? Hele Tokat'daki, Malatya'daki konuşmalardan; İzmir'deki, Erzurumu'daki faşist Gurka'nın nasıl tahrik edilebilirdi? Muş'da topantı iptal edilmişti, burada tahrik sözkonusu olabilirmiydi? Erzincan'da ne TÖB-DER'in nede başka bir kuruluşun toplantısı vardı. Neden yüzlerce yurttaşın işyeri tahrip edildi? Bütün bunların nedenleri sağduyulu halkımız tarafından bilinmektedir.

Devletin izin vererek yapılmasını güvence altına aldığı toplantılara karşı düzenlenen faşist saldırılar, devlete karşı açık ve planlı kazan kaldırmadır. Bu saldırıları onaylıyanlar, saldırganları söz, yazı ve başka yollardan destekliyenler de asıl suçlulardır.

Gerçek durum bu ikin bazı sorumlular saldırganları ve destekçilerini teşhir edip, yargı organları önüne çıkaracaklarına yuvarlak, kararsız açıklama ve davranışlarla saldırganlara ve destekçilerine cesaret vermişlerdir. Bunun sonucu olarak devletin izin verdiği toplantıların düzenleyicisi olan derneğimize saldırgan örgütlerin yalnız bir tanesi kefeye konmuş teki saldırı odakları hakkında hiçbir işlem yapılmamıştır. Böylece yasalara uyanlarla, yasaları hiçe sayanlar bir tutulmuştur.

Kimi Güvenlik yetkilileri yanlış denge hesapları yanında yer - yer asıl suçluları bırakarak, devletten izin alarak yaptığı toplantılar sanki suçmuş gibi öğretmenleriimzi de karakollara ve tutuk evlerine göndermekten gerikalmamıştır. Örneğin en büyük olayların geçtiği Erzincan ve Malatya illerinde saldırganlarla saldırıya uğrayanlar aşağı - yukarı aynı sayıda tutuklanmıştır. İhmallerinden hatta taraflı hareketlerinden dolayı şimdiye dek hiçbir sorumlu hakkında işlem yapıldığına tanık olmuş da değiliz. Korkarız ki bu taraflı yetkililer bundan sonra bir de ödüllendirileceklerdir.

«BİZİM RADYO KONUSU»

Geçmişte devletin önemli mevkilerinde görev yapanlardan tutunda çeşitli yayın orkanlarının yazarlarına kadar birçok kişi kırk milyon insanın gözünün içine baka - baka doğru olmuyan yazı, yazmış, beyanlarda bulunmuşlardır. Sözü edilen radyo haberlerinde TÖB-DER adı hiç bulunmadığı halde, yorumlarında ve söylevlerinde bunu utanmadan, sıkılmadan istismar etmişlerdir. Kaldı ki aylarca önce yapılacağı bilinen, günlerce önce kararı alınıp, kamouyuna durulan toplantıların yorumunu her radyo ve ajans kendine göre yapabilir. Bütün bunlar bizim dışımızda olan şeylerdir. Ancak bu haberi alıp, günlerce beklettikten sonra kasıtlı olarak verenlerde art niyet aramamak elimizde değildir .

S O N U Ç :

15 Şubat toplantılarımız, bazı gerçeklerin günyüzüne çıkarılmasında önemli ipucları getirmiştir.

1 — Faşizmin ülkemizde hangi boyutlara ulaştığını, amacına ulaşmak içi Devlete karşı gelmekten ve gözünü kırpmadan cinayet işlemekten çekinmiyeceğini,

2 — Şimdiye dek göz yumularak sırtları sıvazlanan, kamp açmalarına ses çıkarılmayan, hatta maddi olarak desteklenen, yalan ihbarları dahi doğru kabul edilen faşist taslaklarının bugün ülkemiz için ne gibi bir tehlike doğurabileceklerini,

3 — Faşizmi kimlerin istediğini ve faşist gurkaların kimler tarafından desteklendiğini,

4 — Ülkemizde kimlerin huzur istemediğini, kimlerin yasa tanımadığını, pahalılığı kimlerin yarattığını,

5 — Yüzyıllar ötesinde kalmış mezhepçiliği kimlerin kışkırttığını ve gerektiğinde kışkırtabileceğini, bundan kimlerin yararlanacağını gözler önüne sermiştir.

Biz TÖB-DER olarak on bin civarında üye kazanmışızdır. Öğretmenlerimiz bir örgüt altında kenetlenmenin gereğine iyice inanmışlardır. Bu amaçla İLK-DER'li öğretmen arkadaşlarımız örgütlerini feshederek çatımız altına gelmişlerdir.

Bundan böyle kimsenin kuşkusu olmasın ki, hiç bir baskı ve hiçbir terör bizi yıldıramıyacaktır. Örgüt olarak, öğretmenler olarak yasaların tanıdığı tüm olanakları son sınırına kadar kullanıp insanlığın yüz karası faşizmi ve onun arkasındakilerin iğrenç yüzünü sergilemekten geri kalmıyacağız. Bu bizim, öğretmen olarak en önemli yurtsever ve devrimci görevimizdir.

141 - 142 ÜZERİNE

III

Halit ÇELENK

B — Faşizmin devlet ve toplum anlayışı, sınıfsal karakteri ve niteliği gözönüne alınırsa, böyle bir rejimi korumak ve kollamak için kabul edilen bu maddelerin nasıl bir düzeni güvence altına aldığı ve hangi amaca hizmet ettiği daha açık olarak ortaya çıkar.

Faşizm üzerinde, ayrıntılara girmeden, sadece bu açıdan ve konumuzla ilişkisi yönünden birkaç noktaya değinmekte yarar vardır:

Faşizm sadece İtalya'da uygulanan bir rejimin adı değildir. Onun kapitalist dünyada evrensel bir yeri ve evrensel bir karakteri vardır. Mussolini. 1932'de «L'Encyclopedia»ya yazdığı yazıda faşizmi şöyle tanımlamıştır: «Faşizmin temeli devlet kavramıdır; devletin karakteri, devletin görev ve amacıdır. Faşizm devleti mutlak kabul eder; Gruplar, bireyler onun yanında izafidir. Her kimki, faşizmden söz eder devletten söz ediyor demektir». (Palme Dutt. Fascisme et Revolution. 1936. P. 124) Bu düşüncenin açık anlamı şudur: Faşist devlet, siyasal iktidarın somut iradesinden ibarettir. Faşist devlet. hayatı bir «ödev», bir «savaş» ve «fetih» olarak alır. Barış ve özellikle sürekli barışa inanmaz.

Faşizm, Nasyonal Sosyalizm ve bizim dilimizdeki milliyetçi toplumculuk ve benzeri deyimler, özleri ve nitelikleriyle aynı anlamda olan kavramlardır. Hepsi de kapitalizmin emperyalist aşamasında baş vurulan bir devlet politikasının adıdır. Bunlar, somut nitelikleri bakımından kapitalizmin temel özelliklerini içerirler. Kapitalizmin dışında, ondan bağımsız ve soyutlanmış bir doktrin, ya da bir sistem değildirler. Kapitalizm gibi faşizm de küçük bir azınlığın, bütün maddi varlıkları, değerleri yaratan büyük bir çoğunluğu sömürmesini amaç edinmiştir ve temeli insanın insan tarafından sömürülmesine dayanır. Halka dönük, halkın mutluluğuna yönelik evrim ve devrimlerin karşısındadır. Kapitalizmi tehdit eden sınıf çelişkilerinin sebep olduğu sosyal mücadelenin sürdürülmesine ve endüstriyel tekniğin gelişmesine karşıdır. Faşizm, kapitalist sömürünün şiddetlenmesine karşı direnen emekçi sınıfların örgütlü işbirliğini yoketmeye çalışır. Parlamenter demokrasinin soysuzlaşmasını, hatta büsbütün ortadan kalkmasını. sanayiin, malî kuruluşların devlet tarafından himayesini ister. Emperyalist blokların daha sıkı ve daha planlı bir işbirliği içine girmesine, onların uluslararası planda merkezleşmesine çalışır; kapitalizm gibi, emperyalist çelişkilerin ayrılmaz niteliği olan savaş ve yağma kışkırtıcılığını, sömürüyü sürdürmede, izlenecek başlıca yöntem kabul eder.

Faşizm deyiminin kökeni Roma çağına uzanır ve «Fasci Di Combattimento» deyiminden gelir. «Fasci», ortasında balta bulunan, ince uzun çubuklardan meydana gelen demet anlamını taşır. Bu tür baltalar, konsüller, diktatörler ve benzeri büyük otoriteler önünde yürüyen subay ya da fedai koruyucular tarafından taşınır ve otoriteyi temsil ederdi. «Combattimento» ise, «savaşçı» demektir.

İşte «Faşizm» deyimi buradan gelmekte ve otorite, dikta anlamını içermektedir.

Faşizm. kapitalizmin çürümüş bir şeklidir ve onu canlandırma amacı güder, onun klasik kapitalizmden farkı da buradadır. Kapitalizmin olduğu yerde faşizmin de tohumu vardır. Kapitalizmin tasfiye tehlikesi ile karşı karşıya geldiği yerde, emekçi sınıfların güçlülüğü ya da güçsüzlüğü oranında faşizmin ortaya çıkıp diktasını kurma tehlikesi her zaman vardır. Faşizmin tarihsel yeri, klasik kapitalizmin tükendiği yerdir.

Faşizm, üretici güçlerin gelişmesine paralel (uyumlu demiyoruz) olarak üretim ilişkilerinde varılan aşamada, üretim araçları ve elde edilen ürünler üzerindeki bireyci kapitalist mülkiyetle üretimin sosyal niteliği arasındaki çelişkiyi devlet zoru ile örtbas edebileceği inancındadır. Bu inanç kapitalistleri yeni bir yöntem uygulamasına zorlar ve onu üretici güçlerin gelişmesini yavaşlatmaya, üst yapı kuruluşlarında geriye dönük tutuculuğa götürür. Bu zorlamada en önemli araç kuşkusuz devlettir. Kapitalizmin ekonomik ve sosyal yapısının temelinde önemli

bir değişiklik olmaz ama, bu ekonomik ve sosyal yapının belirdiği devlet uygulamasında önemli bir değişiklik olur ve bu değişiklik ekonomi biçiminin belirlediği ekonomik ve sosyal yapıya, bu arada sınıfsal egemenliğe uyumlu devlet biçimini daha belirgin olarak ortaya çıkarır. Bu, «tekelci kapitalist devlet» tir.

Böylece, liberal ekonominin getirdiği devleti niteleyen kuruluşların yerini, banka sermayesi ile sanayi gücünü birleştiren, sanayi sermayesi ile banka sermayesini bir elde toplayıp onları içiçe koyan tekeller almış olmaktadır. Devlet, liberal devlet olmaktan çıkmış, tekelci devlet olmuştur. Bunun karakteristiği, en güçlü tekel ve malî kuruluş yöneticilerinin ayni zamanda siyasal iktidara doğrudan sahip çıkmalarında ve devlet yönetimini de bizzat ellerine geçirmiş olmalarında kendini gösterir.

Klasik liberal ekonominin dayandığı burjuva ve diğer egemen sınıflar, devlet içinde egemenliklerini kaybedip, yerlerini. kendi içlerinde ürettikleri ve kendi gelişmelerinin filizlendiği tekellere bırakınca, doğal olarak, egemen sınıflar arasındaki bu oran değişikliği devlet biçimine de yansımakta ve burada devlet, giderek tekelci kapitalizmle kurduğu özdeşliğe uygun bir nitelik kazanmaktadır.

Buna «Tekelci kapitalist devlet» denmesinin nedeni budur. Artık burada, devletin rolünün burjuva ideologlarının iddia ettikleri gibi, «Sınıflararası uzlaştırma rolü» olmadığı **açıkça** ortaya çıkar. Liberal devlet, tüm geçmişini inkâr ederek tarihte bugüne kadar görülmüş diktatörlüklerin en kanlı, en vahşi, ve hayasız bir devlet biçimine dönüşür.

Bu biçim bir devlet, teknolojik gelişmeye düşman, insanlığın yüce mirası kültüre düşman, tüm özgürlüklere ve insanlığın yaratıp bugüne kadar ulaştırdığı tüm uygarlığa, kısaca insanlığa düşman bir devlettir. Kökeninde korku yatar. Kökeninde kapitalizmin çürüyüp dökülmesi, kendinden önceki toplum biçimleri gibi, kendisinin daha önce tarih sahnesinden silip süpürdüğü toplum biçimi gibi, tüm emekçi sınıfların devrimci oluşumu sonucu, kendisinin de tarih sahnesinden silinip süpürülme korkusu ile karşı karşıya kalması yatar.

Faşizmin devlet anlayışı ve bu devlet anlaşısındaki hayasızca, inkârcı tutum buradan kaynaklanır. **Terör ve kendi koyduğu yasa dışı mücadele yöntemlerine, gizli polis oyunlarına, kendi sınıflarından kopmuş grupları. yasaları çiğneyerek silahlandırıp «Devleti koruma» bahanesiyle tertiplediği gizli oyunlar, cinayetler, parti ve kuruluşlara ve özellikle emekçi kitlelerin örgütlerine ve onların devrimci mücadelelerine karşı giriştiği şiddet tedbirleri, totaliter devlet egemenliğine yeltenişler buradan gelir. Kısaca, faşist devlet felsefesi burada düğümlenir.**

Faşizm, kitlelere aldatıcı bir biçimde gösterilir. Gerçekte faşizm, finans kapitalin, büyük sanayicilerin, büyük toprak sahipleri ile bankacıların; küçük burjuvaziye, işsizlere ve sınıfını yitirmiş emekçilere dayanarak, işçi sınıfı, yoksul köylüler ve aydınlar üzerinde kurduğu bir diktatörlüktür. Kısaca, malî sermayenin kaba kuvvete dayanan diktatörlüğüdür.

İşte, Mussolini tarafından 1926 yılında çıkarılan ve faşizmi güvence altına almayı amaçlayan «Devleti Koruma Yasası» **Malî sermayenin kaba kuvvete dayanan diktatörlüğünü korumak ve sürdürmek için düzenlenmiş**, daha sonra yasanın dördüncü maddesindeki hükümler 1930 yılında kabul edilen Rocco Ceza Yasasında 270 ve 272. maddeler olarak yer almıştır. Bilindiği gibi inceleme konusu 141—142. maddeler, bu 270 ve 272. maddelerden yasamıza aktarılmıştır.

İTALYA VE TÜRKİYE

Bilimsel araştırmalartn ortaya koyduğu gibi, tarihte sınıflı toplumlarla birlikte doğan devlet, her zaman egemen sınıfları temsil eden ve bu sınıfarın varlık ve çıkarlarını koruyan ve bu niteliği sonucu olarak da, yönetilen sınıf ve tabakaları baskı altında tutan bir güç olmuştur. Bu güç, egemen sınıfların egemenliklerini sürdürmek ve bu sınıfların çıkarlarına uygun olarak kurulan toplum düzenine karşı çıkan sınıf ve tabakaların devrimci eylemlerini önlemek, bastırmak görevini üzerine almıştır. Devlet, temsil ettiği sınıf yararına olan bu görevini yasalar ve bunları uygulayacak yürütme organları aracılığı ile yapakelmiştir.

Ord. Prof. Sayın Hıfzı Veldet Velidedeoğlu bu konuda şöyle diyor:

«İnsanlığın ilkel zamanlarından beri bilinen bir gerçek vardır ki, o da, onların doğuşta toplumcu olduklarıdır; çünki insanoğlu toplu yaşamaktan başka bir hayat yöntemi bilmez. Ne var ki, her toplulukta küçük bir azınlık olan güçlü kişilerin başı boş davranması, zayıf durumdaki çoğunluğun ve dolayısıyle toplumun zararına olur. Tarih yaprakları böyle davranışların ve eski toplumlarda tanrılaştırılan kişilerin veya çıkar birliği yapan zümrelerin, köleleri

ve emeğinden başka varlığı olmayan fakir halk kitlelerini egemenliği altına alıp sömürmesinin örnekleriyle doludur. En eski firavunlar döneminden başlayıp günümüze ulaşan bu süreçte ezilen ve sömürülen kitlelerin gitgide bilinçleştiği ve sosyal kurtuluş uğruna zaman zaman kanlı savaşlar verdiği görülür. Eski çağlarda, özellikle eski Roma'da kurulu düzene baş kaldıran sınıflar, kurulu düzenin yasalarına uyularak ezilmişler ve bazen yok edilmişlerdir. Bu yasalar o dönemlerdeki siyasal görüşleri ve özellikle hakim sınıfların ekonomik ve sosyal görüşlerini yansıtan ve onların çıkarlarını düzenleyen kuralların bütünü idi.» (Cumhuriyet Gazetesi 23. Ekim 970 Sayı : 16611)

Gerçekten, feodal bir toplum düzeninde devlet bir taraftan feodal devleti, feodal üretim ilişkilerini korumak ve diğer taraftan feodal toplum düzenini değiştirmek isteyen ve bunun için mücadele eden burjuvazinin devrimci eylemlerini önlemek, bastırmak için yasalar çıkarır. Kapitalist bir toplum düzeninde ise devlet, burjuva sınıfının egemenliğini korumak ve proletaryanın, emekçi halkın devrimci eylemlerini önlemek ve bastırmak amacıyla yasalar kabul eder ve uygular.

Her sınıflı toplumda yasalar, yönetimi elinde bulunduran bir sınıfın diğer sınıflar üzerindeki egemenliğini sürdürmek ve bu egemenliğe karşı çıkan sınıf ve tabakaların devrimci eylemlerini bastırmak amacıyla çıkarılır ve uygulanır.

Devlet, burjuva hukukçularının iddia ettikleri gibi tarafsız ve sınıflar üstü bir örgüt değil egemen sınıfın egemenliğini korumak, sürdürmek, çıkarlarını güvenlik altında bulundurmak görevini üzerine almış bir sınıf örgütüdür. Sınıflı toplumlarda her zaman bir tarafa egemen olan, yöneten sınıflar ve diğer tarafta da baskı altında tutulan, yönetilen sınıf ve tabakalar varolagelmiştir. Özellikle kamu hukuku, idare hukuku ve ceza hukuku alanlarında yasalar bu amaca göre düzenlenmiştir.

Burjuva hukukçuları tarafından ileri sürülen, «yasaların objektifliği», «yasaların genelliği» iddiaları bu gerçeği gözlerden saklayamaz.

Bu bilimsel verilerin ışığı altında günümüzün İtalya'sına baktığımız zaman, inceleme konusu maddelerin bu ülkede kime karşı kimi koruduğu, hangi sınıf ve tabakalara karşı hangi sınıfların egemenliklerini koruyup sürdürdüğü ortaya çıkmaktadır.

Gerçekten İtalya. Burjuva demokratik devrimini gerçekleştirmiş, ağır sanayiini kurarak geliştirmiş, bilinçli ve geniş bir işçi sınıfına sahip kapitalist bir ülkedir. İtalya'da egemen olan sınıf burjuvazidir. Ülkenin karşısında bulunduğu devrim aşaması da sosyalist devrim yani proleter devrimidir. İtalya'da siyasal mücadele iktidarda olan burjuva sınıfı ile iktidara gelmek isteyen proletarya arasında cereyan etmektedir.

İşte, anılan koşullar içinde bulunan bu ülkede, egemen burjuva sınıfı, bir proleter devrimini önlemek amacı ile 141 ve 142. maddeleri yasalaştırmıştır. Yani, İtalya'da sözü geçen maddeler, bir proleter devrimine karşı burjuvazinin egemenliğini korumakta ve sürdürmektedir.

Türkiye'ye Gelince :

Türkiye henüz milli demokratik devrimini gerçekleştirememiş, tamamlayamamış, ağır sanayiini kuramamış, işçi sınıfı henüz yeteri kadar bilinçlenmemiş, ekonomik, sosyal ve siyasal bakımdan emperyalizmin etki alanında bir ülkedir. Türkiye'de egemen olan güç, işbirlikçi sermaye ve feodal unsurlar ortaklığıdır. Ülkenin önündeki devrimci aşama, milli demokratik devrimi tamamlama aşamasıdır. Bu devrimi yapması gereken sınıf ve tabakalar da, kent ve köy proletaryasının öncülüğünde, tüm millici ve yurtsever güçlerdir, yani tüm Türkiye emekçi halkıdır.

Türkiye'de bu sınıfsal koşullar altında sözü geçen maddeler, kime karşı kimi korumaktadır?

Maddeler Türkiye'de iktidarda bulunan güçleri, yani işbirlikçi sermaye—feodal unsurlar ortaklığını korumaktadır. Bu güçlerin egemenliklerini sürdürmelerine hizmet etmektedir. Yine bu maddeler, ülkemizin özel ekonomik ve sosyal koşullarına ve sınıfsal ilişkilerine göre, Türkiye'de kent ve köy proletaryasının, yani tüm Türkiye emekçi halkının bütün yurtsever ve millici güçlerin iktidarını, ulusal egemenliğini önlemektir. Başka bir sözle maddeler, ulusal güçlere, yurtsever millici güçlere yani tüm Türkiye emekçi halkına karşı gayri milli, işbirlikçi sermaye ve feodal unsurların ortaklaşa egemenliğini korumakta ve sürdürmektedir.

Kaldı ki, kurulu düzeni (Müesses Nizam) korumak iddiası ile kabul edilen bu maddeler, kabul edildikleri tarihteki «Müesses Nizam»ı da koruyamamıştır. Çünkü 1936'ların Kemalist Türkiyesi herşeyden

önce bağımsız ve milli bir devletti. Ama 141 ve 142 maddelere rağmen, hatta denilebilir ki, biraz da bu maddelerin yardımı ile o günkü düzen değişti ve ülkemiz gitgide Amerikan emperyalizminin etki alanına girdi. İşbirlikçi sermaye ve feodal unsurlar, milli bir güç olan Kemalist küçük burjuva bürokrasisini bir kenera iterek Türkiye'nin kaderine egemen oldu.

Görüldüğü gibi iki ülkenin Türkiye ile İtalya'nın içinde bulundukları gelişme aşamaları, toplumsal koşulları birbirinden tamamen farklıdır. Bu açık gelişme farkları gözönüne alınmadan, daha ileri toplumsal bir gelişme aşamasına varmış bulunan bir ülkenin **belli amaçlarla** kabul etmiş olduğu yasa maddelerinin o aşamaya varmamış olan, temel hak ve özgürlüklerin henüz yerleşmediği, kalkınma zorunda olan bir ülkeye uygulanması, yurdumuzun gelişmesini engellemiş ve kösteklemiştir. **Böylece toplumsal koşulları dikkate almayan bu «Yasama» toplumumuz için yararlı değil zararlı olmuştur.**

İtalya'da Uygulama

İtalya'da faşist rejim ve 1922 yılında kurulmuş ve 1944 yılına kadar sürmüştür. 141 — 142. maddelerin kaynağı olan özel **«Devleti Koruma Yasası» (La Legge Speciale Per La Difesa Dello Stato)** 1926 yılında kabul edilmiş ve uygulanmaya başlanmıştır. **Bu yasadaki suçlar, askerlerden kurulu özel mahkemelerde yargılanmıştır.** Bu özel yasanın kabul edildiği yıllarda İtalya'da 1889 yılından beri uygulanagelen **Zanardelli** yasası denilen genel ceza yasası yürürlükte bulunuyordu. Bu yasa burjuva demokratik hak ve özgürlüklere geniş oranda yer veren bir yasa idi.

Faşist rejimi kuran ve uygulayanlar için bu tür bir yasa kuşkusuz amaca elverişli olamazdı. Faşist rejim, kendi amaç ve isteklerine uygun yasasını da beraberinde getirmeli idi. İşte 25 Kasım 1926 günlü ve 2008 sayılı özel **«Devleti Koruma Yasası»** bu amaçla çıkarıldı. Dört yıl süren bir uygulamadan sonra İtalyan cezacısı **Rocco'ya** yeni bir ceza yasası hazırlatıldı. Bu yasa Zanardelli yasasının yerini alacaktı. **Rocco** yasası olarak anılan bu yasa, hukuk düzenini faşist rejime ve yöntemlere uydurmak için hazırlandı ve 1930 yılında yürürlüğe girdi.

İşte **Rocco** yasası, özel «Devleti Koruma Yasası»nın dördüncü maddesini esas alarak, 270 ve 272. maddelerinde, bizim ceza yasamızın 141 ve 142. maddelerini düzenledi.

İtalyan Ceza Yasasının, bizim yasamızdaki 141. maddeye kaynak olan 270. maddesi şöyledir:

«Her kim devlet topraklarında bir sosyal sınıfın diğer bir sosyal sınıf üzerinde **cebren** diktatörlüğünü kurmaya veya **cebren** bir sosyal sınıfı ortadan kaldırmaya veya her ne şekilde olursa olsun devletin ekonomik veya sosyal yerleşmiş düzenini **cebren** yıkmaya yönelmiş cemiyetleri kurar, teşvik eder, yönetir ve düzenlerse beş seneden oniki seneye kadar hapis cezası ile cezalandırılır.»

Ceza Yasamızın 142. maddesinin kaynağı olan İtalyan Ceza yasasının 272. maddesi de, yukarıda yazılı amaçlarla propaganda yapılmasını cezalandırmıştır.

Nasıl Uygulanıyor

Metinde görüldüğü gibi, İtalya'da bu maddeler zor ögesini (cebir unsuru) içermektedir. Yani eylemde zor ögesi bulunmadan suçun meydana gelmesi ve hukuksal yönden gerçekleşmesi olanaksızdır. Bu duruma göre. 141. maddede yazılı suçun işlenmesi, «zor kullanma amacı»nın ispatlanmasına bağlı olacak, 142. maddedeki propaganda suçunun işlenmiş sayılması da «zorun önerilmesine» bağlı tutulacaktır.

Faşist rejim yıkıldıktan sonra İtalyadaki uygulama bu yönde olduğu gibi İtalyan yargıtayının görüşü de bu doğrultudadır. «Zor» amaçlanmadığı ya da önerilmediği hallerde suç gerçekleşmeyince, her türlü düşüncenin açıklanması ve çeşitli amaçlar taşıyan örgütlerin kurulması mümkün olabilmektedir. Böylece düşünce ve örgütlenme hak ve özgürlüğü güvence altına alınmış olmaktadır.

Açıklamakta yarar vardır ki, İtalya'da bu maddeler Caduque (uygulama yeteneğini yitirmiş) bir hale gelmiştir. 1954 yılında bir uygulamaya rastlanmışsa da İtalyan yargıtayı verilen kararı düşünce özgürlüğü ilkesine aykırı görerek bozmuştur.

Bu ülkede devletin kendini şiddet eylemlerine karşı koruma hakkı kabul edilmekte, zor kullanma yöntemleri ile yapılan eylemler cezalandırılmaktadır. Ama bunun dışında her türlü düşüncenin açıklanmasına, propagandasına ve çeşitli amaçlar taşıyan örgütlerin kurulmasına olanak tanınmaktadır. Böylece cezalandırılan şey, **yasanın kabul etmediği yöntemler uygulanarak** siyasal iktidara gelme girişimleri olmaktadır.

İtalya'daki anlaşılış biçimine göre maddeler «içeriği» değil «yöntemi», yani metodu cezalandırmaktadır. Maddeler komünizmi ve sosyalizmi cezalandırmamaktadır. Ceza landırılan, hukukun kabul etmediği usulle-

CEPHELER ÜZERİNE

Cemil ÇAKIR

Dünya tarihinde üretimin ve üretici güçlerin gelişmesini ve değişmesini sağlamak amaciyle geri üretim biçimlerine; emperyalizmin ve yerli uzantılarının baskı, tahakküm ve sömürüsünden arınmak amacı ile emperyalizme ve onun uzantısı olan faşizme karşı cephelerin kurulduğunu görüyoruz.

Örneğin, 15—16. yüzyıl Avrupa'sında bilim ve tekniğin ilerlemesi sonucu zenginleşen ticaret ve sanayi erbabı «burjuvazi» adı verilen bir sınıfı oluşturdular. Bu sınıf, iktidarı aristokrasiden almak istiyordu. Kendi üretim ve yönetim biçimini egemen kılmak amaciyle iktidar olmak isteyen Fransız burjuva sınıfı toprak isteyen köylülerle, iş isteyen işsizlerle, özgürlük isteyen aydınlarla bir cephe oluşturdu. Adalet, eşitlik ve özgürlük sloganlarını bayrak yaparak 1789 yılında bir ihtilâlle aristokrasi yönetimini yıktı ve kendi burjuva yönetimi «devletini» kurdu.

Yine egemen güçlerin yönetimi olan tsarlığın ekonomik ve politik baskısına karşı, Rus işçilerinin ve köylülerinin ittifakı sonucu oluşturulan cephe 1917 yılında Rusya'da sosyalist düzenin kurulmasını sağladı.

Bizim tarihimizde de Garp Cephesi, Güney Cephesi, Şark Cephesi, Trakya Cephesi adı ile cepheler kurulmuşlardır. Bu cephelerin kurulmasından amaç; emperyalist—kapitalist güçlerin fiili işgalinden ve yerli işbirlikçilerinden ülkemizi kurtararak bağımsız, özgür ve haysiyetli bir ulus olmamızı sağlamaktı. Bu nedenle, bu cephelerin başkomutanı başta olmak üzere tüm komutan ve erleri ve de destekleyicileri bağımsızlıkçıydı, milliciydi. Bu bağımsızlıkcı, anti-emperyalist cephenin karşısında 4 ayaklı bir cephe daha kurulmuştu. Bu cepheyi oluşturan işgalci emperyalistler, padişah Vahdettin, Sadrazam Damat Ferit Paşa, Şeyhülislam Dürrü-zâde Hoca Abdullah Efendiydi. Ezilen ulusların ve halkların baş düşmanı emperyalizm ve yerli işbirlikçilerinin kaynaşmasından meydana gelen bu cephe, bağımsızlık savaşı vermek için kurulmuş «millici cepheye» ve komutanlarına cihat ilân etti. Bu cihatta kullandıkları en etkili araçlardan birisi «fetva» idi. Gayri milliyetçi cephelerinden şeyhülislam Dürri zâde Hoca Abdullah Efendi, bağımsızlıkcıların dinsiz ve asi olduklarını, mallarının yağma edilmesinin bir din görevi olduğunu, millicilerin görüldüğü yerde katlinin «vacip» olduğunu bildiren «fetva»lar yayınlandı. Bu gayri millî cephe, halkın kutsal inançlarını tahrik ederek bu inançları emperyalizmin ve yerli işbirlikçilerin çıkarlarına âlet etti.

Yine, cephenin ayaklarından birini teşkil eden İngilizler, «İngiliz Muhipler Cemiyeti» adı ile bir cemiyet kurdular. Amaçları, ülkemizi İngiliz mandasına almaktı. Padişah Vahdettin, Sadrazam Damat Ferit, Anzavur Ahmet komutasında ulusal güçlerle savaşmak için para ile tutulmuş çapulcu alayları göndermişti. İşgalci emperyalist güçlerin gayri millici cephelerin tüm uğraşılarına rağmen ulusal cephe bağımsızlık savaşını

---

ve, yöntemlere dayanarak iktidara gelmek ve kendi görüşüne göre bir düzeni kurmak için hukuk dışı yollarla (zor önererek) propaganda yapmaktır. Bu anlayışa göre Komünist Partisinin seçim yoliyle iktidara gelmesi ve iktidara geldikten sonra da uygun gördüğü düzeni kurması mümkündür. İtalya'da Komünist Partisinin ikinci büyük parti durumunda olması ve çalışmalarını sürdürmesi de bunu doğrulamaktadır.

İtalyan yargıtayı 1950 yılında verdiği bir kararda: «Devlet ne faşist ne komünist ve ne de demokrat hiristiyandır. Devlet; düzeni ve herkesin özgürlükler düzenini savunmaya yönelmiş hukuksal bir organisazyondur» demiştir. **(Devam Edecek)**

kazandı. Emperyalizmin uşaklığını yapan gayri milli cephenin gayri millî mimarları Vahdettin, Damat Ferit ve Dürrüzâde Hoca Abdullah Efendi tarihin çöplüğünde lânetli yerlerini aldılar.

Bizim bağımsızlık savaşımız, ezilen, sömürülen halklara ve uluslara kurtuluş yolunu açtı. Dünyanın bir çok yerinde örneğin; Güney Amerika'da, Güney Doğu Asya'da, Afrika'da ve Ortadoğu'da ezilen ve sömürülen mazlum uluslar ve halklar emperyalizme ve işbirlikçilerine karşı bağımsızlık, demokrasi mücadelesi için cepheler kurdular. Ulusal kurtuluş savaşları çağımıza damgasını vurdu ve çağımız, emperyaliz ve yerli uzantılarına karşı bağımsızlık, demokrasi ve sosyalizm mücadeleleri ça oldu.

Tarihsel deneyler, siyasal bilimin ort ya koyduğu veriler; ulusların ve halkları geçmiş dönemlerinde sık sık bu tür ceph lerin oluştuğunu, bunların kimilerinin ge çekten millici, bağımsızlıkçı ve kimilerini de iç ve dış çıkar gruplarının temsilciliğ yaptığını göstermektedir.

Günümüzde de bir çok ülkelerde be zer cepheler kurulmakta ve yönettikleri ş da yönetimine aday oldukları halkların k derleri üzerinde etken olmaktadırlar. Am yine tarihsel deneyler halktan yana, ge çekten ulusal kurtuluşcu ve milli güçleri er geç başarı sağladığını ispatlamaktadır

BİR KİTAP

DEVRİMCİ ÖĞRETMENİN KIYIMI VE MÜCADELESİ

Prof. Dr. Muammer AKSOY
2 Cilt 1300 Sayfa. 75 Lira

Türkiye öğretmenlerinin on yıllık özlük ve demokratik mücadelelerini anlatan, yüzlerce belge veren bu değerli ürün öğretmenlere iki cildi birden 60 liradan satılmaktadır.

OKTAY AKBAL'ın «Devrimcilik bir görevdir» başlıklı (20.3.1975 günlü Cumhuryet'te yayınlanan) makalesinden bazı cümleler: «Prof. Muammer Aksoy, Atatürkçü Cumhuriyetin yetiştirdiği en sağlam aydınlardan biridir. Bir devrim savaşçısıdır. Yorulmaz yılmaz bir savaş eri... Bilim yalnız Fakülte kürsülerinde yapılmaz. Geniş yığınlara götürmek gerekir bilim ilkelerini. Yaymak, duyurmak, benimsetmek... Aksoy, yıllardır bunu yapar; inandığı. inanmadığımız, bütün ulusun inanmasında, bağlanmasında yarar gördüğü müz düşünceleri, inançları en güçlü bir biçimde sunar kamuoyuna. Makale, konferans, kitap biçimlerinde... Süslü püslü sözlerle değil, demagojinin göz boyayan silâhlarıyla değil... Belgelerle, tanıklarla, kanıtlarla. İki kez ikinin dört ettiğini isbat edercesine... İşte son yapıtı. 1300 sayfalık eşsiz bir belgeler derlemesi: «Devrimci öğretmenin kıyımı ve mücadelesi». İki ciltte toplanan sayısız gözlem, izlem, belge, tanıklık... 12 Mart'tan önce ve sonra öğretmenlere karşı girişilmiş saldırılar, sonu gelmez haksızlıklar, kıyımlar, uygulanış nedenleri, sonuçları... Prof. Aksoy'un bu iki ciltlik yapıtını, hem bir bilim kitabının ağır başlı inandırıcılığı ile, hem de sürükleyici, heyecanlı bir roman akıcılığıyla okuyorsunuz. Herhangi bir yerinden açıp okudunuz mu, elinizden bırakamıyorsunuz... Prof. Aksoy'un kitabı bir belgeler hazinesi. Zaman zaman başvuracağınız, ama her zaman kitaplığımızın baş yerinde, ya da elimizin altında bulundurmamız gereken yapıt...»

Sipariş Adresi :

Oya Batukan, Bahçelievler 2. Cad. No. : 55 — ANKARA

İşçi Sınıfı ve Köy Enstitüleri

İlhan Akalın

Kapitalizmin, 1929 evrensel ekonomik buhranı ile ldığı günlerde, kapitalist devletlerin müdahale ted- ri ile ekonomilerini kurtarma çabalarına girdikleri erde, Türkiye'nin de ekonomik yapısal özünde şiklik yapılmasına rağmen yöntemlerde değişiklik ldığına tanık olmaktayız.

Bilindiği gibi tercih edilmiş olan ekonomik sistem talizmdi. Uygulamada liberalizm görünümüne rağ- özde var olan müdahalecilik kendine özgü kuralları ayan devletçiliğe dönüştürülmüştü. Devletçilik kapi- me alternatif olarak düşünülmüyordu. Devletçilik ıde Kapitalizmi geliştirmeyi amaçlıyordu.

Fakat ne devletin ekonomik gücü, ne de özel serma- birikimi sanayileşmeyi gerçekleştirecek oranda değildi. en sanayileşmekten, muasır medeniyet seviyesine u- aktan, fabrika kurma anlaşılıyordu. Fabrika kurma ı da bir takım temel tüketim malları ile sınırlı tutu- rdu.

Egemen güçler, ağırlıklı olarak toprak ve emlâk sa- eri ve ticaret burjuvazisi idi, sanayi burjuvazisi güçlü m sınıfın zayıf bir ortağı idi. Genel nüfusun yüzde kırsal kesimde yaşıyor. işçi sınıfı nicelik yönünden el nüfusun ancak yüzde yarımı ile, nitelik yönün- de çalışma koşullarının ilkel ve ağırlığı ile hiç eği- emişliğin damgasını taşıyordu.

Bu genel tablonun yanında kapitalist dünya, ikinci aşım savaşına hazırlanıyordu. Kapitalist düzende ş ekonomisi ise kıtlık ve enflasyonla birlikte geniş et mübayeleri nedeniyle büyük çiftçi ve tüccarları a çok zenginleştirirdi.

Demek oluyor ki Türkiye, kapitalist yöntemle eko- isini düzenlemeyi kabul ediyor, genel yapısında ise çağ Avrupa'sının FEODAL yapısını taşıyordu. Bu iki ı uzun süre bir arada yaşıyamaz. Kapitalizm mutlaka lalizmi ortadan kaldırmak zorundadır. Zira feodalizm, talizmin ayak bağıdır. Onun gelişmlsini önlemekte- Bu gerçeğin sonucudur ki, burjuva sınıfı diğer sınıf- yedekliyerek feodalizme karşı saldırıya geçmiş ve burjuva devrimlerini tamamlamıştı. Türkiye için ise bu henüz söz konusu değildi.

Buna rağmen evrim yasaları işliyor, kapitalist sistem gelişebilmek için önündeki duvarları zorluyordu. Çok cılız da olsa değişen alt yapı üst yapıyı zorluyor, toprak reformu ile feodalite sallanmak isteniyordu. Köy Enstitüleri uygulaması da bu devreye rastlar. Eğitim sistemi ile de feodal ilişkilerin yıkılmasn kolaylaştırılmak istenmiştir.

Ne var ki egemen güç olan toprak sahipleri ile ticaret burjuvazisi kendi çıkarları açısından bunu engellemişler, toprak reformu yapılamamış ve köy enstitüsü uygulaması önlenmiştir. Bu güçler 1950'de iktidar olmuşlar, kapitalist yöntemle tarıma büyük önem vermişler ve tanımda kapitalist gelişmeyi sağlamışlardır.

İşte Köy Enstitülerinin kuruluş günü olarak kutladığımız 17 Nisan ortaçağ karanlıklarına ışık tutacak bir uyanışın yıl dönümüdür. Kapitalizmin gelişmesinde boy atmasında kullanılmak istenilen bir eğitim yöntemidir. Bu yöntemle kapitalizm için gerekli olan kalifiye işgücü yetişmesi yanında üretim de eğitimle yan yana iç içe sağlanıyordu.

İşçi sınıfının bakış açısı ile, Köy Enstitüleri İşçi Sınıfının kurtuluş mücadelesine yönelmemiş, İşçi Sınıfını müfredat programına sokmamıştır. Bu ise olağan bir şeydir. Çünkü burjuvazi işçi sınıfını ve emekçi halkı, kendi kurtuluşları doğrutusunda eğitmez, eğitmemiştir ve eğitmeyecektir.

O halde işçi sınıfının eğitimi, uyandırılması, örgütlendirilmesi kendi kurtuluş mücadelesine sahip çıkartılması. gene işçi örgütlerinin ve devrimci aydınların görevi olmaktadır. Ve artık günümüzde mesele, Köy Enstitülerinin yeniden kurulması değildir. İşçi sınıfının emekçi halk yığınları ile birlikte iktidar olmasıdır. Mesele budur, mücadele budur, kurtuluş yolu budur.

O zaman, «eğitim, ekmek, hürriyet» diye, tekelci burjuvazinin, emperyalist ortaklarının eline bakmıyacağız. Kendi göbeğimizi kendimiz keseceğiz, sorunları biz çözeceğiz.

İŞÇİ DAVASI

Zonguldak İşçilerinin Sesi

P.K. 68 — ZONGULDAK

Yıllık Abone : 50 Lira.

MİLİTAN

Devrimci Sanat ve Kültür Dergisi
Fiyatı: 10, Yıllık Abone : 90 Lira.

KURUCULAR

Ataol Behramoğlu — Nihat Behram
P. K. 893 Sirkeci — İstanbul

BULAM DEDİM

H. Nedim Şahhüseyino

Çelikkan İlçesinin Pınarbaşı kasabasında TÖB—DER Şubesinin 2 nci olağan kongresi yapılıyordu. Çelikkan'daki gerici baskıların sonucu TÖB — DER şubesi yer bulamadığından bu kasabaya taşınmıştı. Çalışmalarını burada yürütüyordu. Kongre bir kahvede yapılıyordu. Kahvede öğretmenlerden çok halk vardı. Gençler geçim nedeniyle kasabayı terk ettiklerinden yaşlılar çoğunluktaydı. Kongreyi dikkatle izliyorlardı.

Masaya yaslanmış, eli şakağında, şapkasını dizinin üzerine koymuş, konuşmaları dikkatle izliyordu. Sömürüden söz edilince yüz hatları bürüşüyor, eliyle de sırtını kaşımaya başlıyordu. Sömürünün en geç sona ereceğine deyinince de sevincinden hoplıyordu.

Bu davranışlariyle dikkatleri üzerine çeken adam kimdi? Niçin böyle yapıyordu? Öğrenmek istedik. Kongreden sonra masasına gittik ve nedenlerini sorduk.

Evet bu vatandaş, Pınarbaşılı Demirci Abuzerimiş. «DEMİRCİ» diye çağırırlarmış. Görünüşü 70 yaşlarındaydı. Ama o kadar yaşlı değildi. Yaşamını hikâye etmeye başladı.

«Köyümüzün adı BULAM'dır. Ekmek bulam dedim, bulamadım. Davar bulam dedim bulamadım, Para, okuma, iş, memurluk, insanlık, adalet bulam dedim bulamadım. Ama küçük yaşta çobanlık, ırgatlık, askerlik, karakolda sopa, yatakta bit buldum. Hem de tonla. Fukaralık buldum. Daha da bırakmadım bu bulduklarımı. Ne bileyim eşeklerin görevini üstlendim. Tütün, odunu, sırtımla taşıdım. Kâh itlerin de görevini de üstlendim. Ağanın mallarını korumak için kolu komşuya saldırdım. Sırtım cıdav (yara) oldu, sesim kısıldı. Ama sırtıma aba, boğazıma ekmek bulamadım. Sığır güttüm, hakkımı alamadım. İşte dağlar boş kalmasın diye de burada bekliyoruz. Yiğitliğimiz ağaya, pisliğimzi de bize mal edildi. Hikâyem bu kadardır...»

— Abuzer dayı, yaşamını kısa ve yuvlak anlattın. Hikâyeni daha da örnekle geniş anlat.

— «Ben, nüfusta piçim. Yani baba yazılıyım. Doğmuşum, büyümüşüm. Fal nüfusa yazmamışlar. Ağanın yanında ayı mak istediğimden «vay asker kaçağı» d ve beni şubeye ihbar ettirirdi. Kendisi yalvarırdım. Gider, ne yapar, yapar be kurtarırdı. Ben de kapısında çalışmaya ba lardım. Çekileceği yoktu bu işin. Artık ca ma tak dedi. Muhtara gittim. «Beni nüfu yaz, asker olacağım» dedim. Muhar da b de 40 lira aldı, nüfusçuya verdi ve beni b bamın yerine yazmış. Ketümden yazılmışı Babasız yazmış. 40 Lira deyip geçme. O z man 40 lirayla bu köy satın alınırdı. Şim ben babamdan büyüğüm.

«Çobanlıktan, ırgatlıktan ayrıldım sanki ne yaptım. Ortaklığa tütün ekerdi Tütünlerimizi Malatya'daki recüye (tek tütün alma yeri) satardık. Yol yoktu. Y hayvanlarla, yahut sırtımızla götürürdü Bizim yer Malatya'ya iki günlüktür. Dağla görüyorsunuz. Ayrıca tütünlerimizi doğr dan doğruya almazlardı. Orada bir ekspe vardı. Onun da belirli adamları vardı. Onla rın aracılığıyla alırdı. Bizim köyün tütün nü İsmaili sore ile Hami hüsike satardı. N aldığını bilemezdik. Günlerce hanlarda şeklerimiz'e burun buruna yatar, ne kada bit varsa toplardık. Üstelik «pis, kötü tü tün getirdiniz, eksper beyefendi. kabul e medi...» derlerdi ve söverekte bizden par isterlerdi.

Aç, susuz köye dönerdik. Köyde çocuk lar yalınayak bize karşı koşarak gelirlerd ki kendilerine çarşı ekmeği verelim. Har çarşı ekmeği beyaz somun olur ya işte o ek mekte. Nerde verek.

İşte dedem, babam bunların bitiyle öl dü. Ben de ömrümü bunların bitiyle geçir dim. Nerede ağa, aracı, sömürü lâfını duy sam hemen sırtım kaşınıyor. Bir defa o bit

r kafama yerleşmiş. Zannediyorum ki yi- bizim kanımızı emecekler. Bak... bak ışınmaya başladım.

Bu seçimde belediye başkanı eve geldi oyunu bana ver» dedi. Dedim ki «Yaho şu ılâlenin lâfını duyunca hemen sırtım kanıyor. Daha kaşıntısı geçmediki sana oy erem».

Daha sonra partıcılık çıktı. Kurtuluruz ye arkalarına düştüm. Bu köyde bir nufaralı partıcıydım. İlk gelen partıcı mutla- a beni bulurdu. Propagandasını bana yaprır, ağanın da yanıa gider içerdi. Ben de oytarı gibi köy. köy, ev ev dolaşırdım.

Bir gün Adıyaman milletvekili Sırrı Tuanlı geldi. Etrafına toplandık. Bozuk türkçmiz'le konuşmaya başladık. Bize kızdı benimle türkçe konuşursanız bir daha köünüze gelmem. Ben Bedirhan'ın torunuum. Hamurum kürtçeyle yoğrulmuştur. slımı nasıl inkâr ederim. Ben de sizdenim. ani aynı hamurdanız...» dedi. Ben de ördünüz mü İşte soylu adam, hanedân dam..» diye aylarca reklâmını yaptım. Seildi, gitti. Bir gün Gölbaşı'nd bir kaç kişiy- rastladım. Konuşmak istedim. Hani beimle türkçe konuşmayınız demişti de. Ben e kürtçe «Turan çidike» dedim (Ne yapıorsun). Seni tanımıyorum, diyerek dinleneden ayrıldı. Köylülerin yanında rezil oldum. Vay oylarımıza vay hani diyordum... kendi kendime.

Hocam. Bunları lâfını ettikçe sırtım kaşınıyor. Artık keselim bu lâfları. Partıcılıkta rahatlığı bulalım dedim bulamadım..

Şimdi köyün uzağındaydım, şeytan deresi derler yerime. Biri ben, biri kocakarı. 3—4 de felçli çocuk...

Ne yapalım, «otu çek köküne bak» derler ya. Bizim kökümüz yok. Her köy de bir soylu. bir sürüde soysuz var.Soyu bulam dedim bulamadım.

Serveti olanın delisi çok akıllı. fakir—fukaranın feriştahı soysuz oluyor.

Şimdi gençler—öğretmenler de diyorlar ki «İnsanlarda insanlık aranır. Hepimiz insanız, eşitiz..» Bak soy deyince sırtım kaşınıyor. Bitten tiksinir gibi tiksiniyorum bunlardan. Kim kanımızı, kimi emeğimizi sömürüyor.

Acaba birleşerek DDT gibi bu bitleri üzerimizde atabilir miyiz?

Bit buldum, it oldum, el kapısından adam olamadım. Siz öğretmenler de bitten kaçar gibi bunlardan kaçıyorsunuz.

«Gelin canlar bir olalım, bitleri kıralım... Demirci Abuzeri yerimizde unutup gidelim demeyiniz».

Demirci Abuzer'in yaşamı ve hikâyesi bitmiyordu ki...

HÜKÜMET

EZEN HÜKÜMETLERİN, DIŞA BAĞLI HÜKÜMETLERİN, HALKTAN YANAYMIŞ GİBİ GÖRÜNÜP HALKA KARŞI OLAN HÜKÜMETLERİN, BİR AVUÇ AZINLIĞIN ÇIKARINI KORUYAN HÜKÜMETLERİN, MASKESİ VE GERÇEK YÜZÜ, GÜCÜ VE GÜÇSÜZLÜĞÜ, ZULMÜ VE KORKULARI ANCAK BU ROMAN OKUNDUKTAN SONRA BÜTÜN BOYUTLARIYLA ANLAŞILABİLİR. HAKSIZ HÜKÜMETLERE BELBAĞLAYANLARIN NEYİN YANINDA OLDUKLARINI, KARŞI OLANLARIN, SOSYAL DEMOKRATLARIN, ONUNLA NASIL MÜCADELE ETMEK GEREKTİĞİNİ ANLAYACAKLARI BİR ROMAN.

İŞÇİ, KÖYLÜ, MEMUR VE TÜM AYDINLARIN AYNI HEYECANLA OKUYACAKLARI EŞSİZ BİR ROMAN. BU ROMAN, HAKSIZ HÜKÜMETLER VAROLDUKÇA HALKIN ELİNDEN BIRAKAMIYACAĞI BİR KİTAP OLARAK KALACAKTIR.

Yazan : B. Traven. Çeviren : Şemsa İlkin Fiyatı: 20 TL. Yücel Yayınları, P. K. 401 İSTANBUL

"ANA,, OYUNU VE TİYATRO KAPATMA KARAR

Halit ÇELENİ

Ankara Sanat Tiyatrosu, öteden beri Türkiye halkına yurt ve dünya sorunları üzerinde ışık tutan, seyircisini aydınlatan, kitlelerin eğitimine ve biliçlenmesine önemli katkılarda bulunan bir sanat topluluğudur.

Yıllardan beri bu tiyatroda genç sanatçıların sahneye koyduğu yapıtlar, halkımızın uyanışına küçümsenemeyecek hizmetlerde bulunmuştur.

Tiyatro son aylarda Maksim Gorki'nin ANA adlı ve dünyaca tanınmış yapıtını sahneye koydu. 8 Ocak 1975 gününden beri oynanmaya başlanan oyun, 22 Nisan 1975 gününe kadar üçbuçuk ay süre ile 50.000 i aşkın yurttaş tarafından seyredildi ve ilgi ile izlendi.

«ANA» C. SAVCILIĞINDA

Ankara Basın Savcılığı ANA oyununu incelemiş, bu oyunda yasalarımıza aykırı bir yön bulunup bulunmadığını araştırmış ve uzmanlığı da ilgilendiren bu konuda bilirkişi incelemesi yaptırmıştır.

Seçilen bilirkişiler : Doçent Doktor Eralp Özgen, Doçent Doktor Selahattin Keyman ve Doçent Doktor Yılmaz Günal, ANA'yı incelemişler, oyunu seyretmişler, ve oyunda ceza yasamıza aykırı düşen herhangi bir düşüncenin yer almadığını ve özellikle T. C. Yasasının 141, 142, 159, 311 ve 312 nci maddelerini bozucu bir yön bulunmadığını oybirliği ile ve bir rapor halinde Ankara Basın Savcılığına bildirmişlerdir.

Bilirkişi oparrunda şu düşünceler yer almaktadır :

«... Oyun ana tema olarak, bugün 1961 Anayasası ile elde edilmiş hakların çok gerisindeki bazı işçi haklarının elde edilebilmesi için Çarlık Rusyasında, ihtilale tekaddüm eden yıllarda yapılan mücadeleyi anlatmaktadır. Mesela: Grev hakkı, ücret istikrarı gibi konular işlenmekte; ayrıca bunları elde etmek için önerilen yollar, şiddetsiz gösteri ve toplantılar çerçevesinde kalmaktadır. Ayrıca oyunda bu husus özellikle belirtilmekte ve idarenin sadece istekleri dile getirmek için yapılan toplantılara bile müsaade etmediği, etmek istemeyeceği gösterilmektedir. Oyunun hiçbir yerinde ne şiddetin, ne de sınıf kavgasının propagandası yapılmamaktadır. Yer yer kullanılan «mücadele», «baş eğmemek», «baş kaldırmak» gibi sözlerin tek başına şiddet ve sınıf kavgası sayılmasına imkân yoktur. Zira bunları tavsif eden muhtevalarıdır. Diğer bir deyişle, mücadele ve baş eğmemek muhtelif şekillerde olabilir. T.C.K. 142/1 deki suçun varsayılabilmesi için sınıf kavgası şeklindeki bir mücadelenin propagandasının yapılması şartır. Daha açık bir ifade ile şunu belirtmek gerekir ki, bugün toplumda menfaatları zıt sınıflar (ya da aynı anlam gelmek üzere zümreler) mevcut olduğu, çoğulcu parlamenter sistemlerde de kabul edilmektedir. Demokrasiler bu iki sınıf arasındaki mücadeleyi kabul etmekte; ancak bunun sulhçu yollarla olması gerektiğinide öngörmektedirler. Marksist teori ise işçi sınıfının bu mücadeleyi kendi dışındaki sınıfları şidde yoluyla ortadan kaldırmak biçiminde yapmasın önermektedir. İşte T.C.K. 142/1 kapsamına girdiğ ifade ettiğimiz sınıf kavgası, propagandası bu cinsten bir mücadeledir. Bu itibarla oyunda, iki ayrı sınıfın mevcudiyetini belirtmek, incelenen suçun varlığı sonucunu doğurmaz. Önemli olan, Marksist teorinin öğrettiği biçimde şiddete dayanan ve işçi sınıfının dışında kalan sınıfların yok olmasını hedef ittihaz eden bir mücadeledir. Oyunda rastlanmayar husus işte budur.

«... Öte yandan oyunun hemen başında yer alar ve metinde önsöz başlığı altında görülen ifadelerin muhtelif sınıfları kin ve adelete tahrik sayılıp sayılmayacağını da araştırmak icabeder. Söz konusu pasaj incelendiğinde, 3 numaralı paragrafta belirtildiği üzere, bugün ekonomi ve sosyolojinin ilmî olarak kabul ettiği bir ayırımın tesbiti ile yetinildiği görülmektedir. İşçi kesiminin durumunu anlatan satırlar bakımından da tereddüte düşmemek gerekir. Bunlar 19. yüzyılın işçi sınıfını anlatan bir ekonomi ya da sosyoloji kitabında yazılanlardan farklı değildir Binnetice burada olayların vuku bulduğu devredeki bir durumun müşahadesiyle yetinilmektedir.

«... Yukarıda açıklanan gerekçeler dolayısıyle oyunda T.C.K. 141, 142, 159, 311 veya 312. nci madde kapsamına giren bir suçun kanunî unsurlarına rastlanmadığı kanaatına vardığımızı saygı ile sunarız.»

TAKİPSİZLİK KARARI :

Ankara Devlet Güvenlik Mahkemesi C. Savcılığı, bu rapor karşısında 15.4.1975 gün ve 1975/33-31 sayı ile tüm sanatçılar hakkında T. C. Yasasının 141. maddesi yönünden takipsizlik kararı vermiş ve diğer yasa madelerini Devlet Güvenlik Mahkemesinin görevi dışında gördüğünden 142, 159, 311, 312 nci maddelerle ilgili hususlarda da gereken işlem yapılmak üzere dosyayı Ankara Savcılığına göndermiştir. Ankara Savcılığı oyunda suç öğeleri bulunmadığını bildiren bilirkişi raporuna rağmen, sanatçılar hakkında T. C. Yasasının 142, 311 ve 312 nci maddelerine dayanarak Ankara Ağır Ceza Mahkemesinde dava açmıştır.

SIKIYÖNETİM KOMUTANLIĞININ İŞLEMİ :

Bu kez Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı 22.4.1975 gün ve Adli Müşavirlik 975/930-(4) sayılı bir emirle

Eğitim ve Kültür Anlayışımız[1]

İLHAN ALKAN

Bir ülkenin eğitim sistemini o ülkenin ekonomik ve sosyal yapısından ayrı düşünmek olanaksızdır. Eğitim kurumları üst yapı kurumları olduğundan, bu kurumların niteliğini saptayabilmek ve eğitim sorunlarına çözüm yolu bulabilmek için o ülkenin ekonomik ve sosyal yapısını göz önünde tutmak gerekir.

Eğitim, üretim araçlarının gelişmesinde önemli bir etken olan insanın bilgi, deney ve teknolojisini gelecek kuşaklara aktarmada yararlandığı bir yol olarak tanımlanabilir. İnsanın üretim araçlarını ve üretim deneylerini geliştirmesi, bunu gelecek kuşaklara iletmesi ancak eğitimle olur. Bu yönden eğitim toplumsal gelişmede önemli bir rol oynar. Bu nedenle eğtimi de, kültürü de bu ilişkiler dışında düşünmek ve değerlendirmek mümkün değildir.

Eğitimin toplumsal gelişmedeki bu önemli rolünden yararlanmak isteyen egemen sınıflar onu kendi çıkarları doğrultusında kullanmak ve ondan yararlanmak isterler. Programa bu görüş açısından bakmak ve onu değerlendirmek yerinde olur.

Biz burada programın «eğitim ve kül-

Ankara Sanat Tiyatrosunu kapatmıştır. Komutanlık işleminin gerekçesi şöyledir :

1 — Oyuncular hakkında T. C. Yasasının 142, 311 ve 312. nci maddelerine göre dava açılmıştır.

2 — Buna rağmen oyun oynamakta ve sürekli suç işlenmektedir.

Bu nedenle tiyatronun faaliyetinin, sıkıyönetim süresine münhasır olmak üzere ve açılan kamu davası sonuçlanıncaya kadar durdurulmasına ve bunun sağlanması için sözü geçen tiyatronun kapatılmasına karar verilmiştir.

İŞLEMİN HUKUKSAL NİTELİĞİ :

1 — ANA oyunu üçbuçuk ay süre ile oynanmış ve 50.000'nin üstünde seyirci tarafından ilgi ile izlenmiştir. Bu süre içinde oyuna ilişkin herhangi bir olay meydana gelmemiştir. Bu da kamuoyunun oyunu benimsediğini ve onu yararlı bulduğunu göstermiştir.

2 — Ankara Basın Savcılığı tarafından yaptırılan bilirkişi incelemesi sonunda uzman kişilerce oyunda hiçbir suç ögesi (unsur) bulunmadığı saptanmıştır.

3 — Ankara Devlet Güvenlik Mahkemesi Savcılığı yukarıda açıklandığı gibi sanatçılar hakkında takipsizlik kararı vermiştir.

4 — Her ne kadar oyun hakkında Ankara Savcılığınca, bilirkişi raporuna rağmen dava açılmışsa da, dava demek hüküm demek değildir. Bu konuda karar verme yetkisi davayı gören mahkemeye aittir. Ancak mahkemenin kararından ve bu kararın kesinleşmesinden sonra gerçekten bir suç işlenmiş olup olmadığı anlaşılabilir. Bu açıdan Ankara Sıkıyönetim Komutanlığının «Oyunun temsiline devam edildiği ve sürekli olarak suçun işlendiği» yolunda gösterdiği gerekçe yasaya ve ceza hukuku kurallarına aykırı düşmektedir.

5 — Komutanlık, bir taraftan oyunun Sıkıyönetim süresine münhasır olmak üzere durdurulduğunu söylerken, öte yandan da açılan davanın sonuna kadar oyunun durdurulduğunu ifade etmektedir. Bu yönden işlem çelişkilidir. Sıkıyönetim Komutanlığının, Sıkıyönetimin sona ermesinden sonraki zamana ait işlem yapmağa yetkisi yoktur. Dava, sıkıyönetimin sona ermesinden sonra da sürdüğü takdirde, Sıkıyönetimin işlemleri o dönem için nasıl geçerli olabilir? O dönemde bu konularda karar verme yetkisinin görevli yargı organlarına ait olduğu kuşkusuzdur.

6 — Kapatma işlemi, gerekçe olarak ANA oyununda suç bulunduğu iddiasına dayandırıldığına göre (ki bilirkişi raporu karşısında böyle bir gerçekçe dayanaktan yoksundur) yalnız bu oyunun oynanmasının durdurlması yoluna gitmek, Komutanlık görüş açısına göre mümkün iken, tüm tiyatronun kapatılması ve diğer oyunların da oynanmasına engel olunması ve böylece tiyatronun maddi ve manevi yönlerden ağır külfetler altına sokulması da işlemin isabetsizliğini göstermektedir.

7 — Öte yandan, bilindiği gibi Sıkıyönetim ilanının gerekçesi Kıbrıs ve dış olaylardır. İdare hukuku kurallarına göre, bu gibi hallerde yapılacak işlemlerin «gerekçe»ye paralel olması gerekir. Kıbrıs ve dış politika olayları nedeni ile ilan edilen bir sıkıyönetim döneminde, gerekçe ile ilgisi olmayan yönde işlemler yapılması da anılan hukuk kurallarına aykırı düşmektedir.

ANA oyunu, ünlü romancı ve yazar Maksim Gorki'nin bir yapıtıdır. Ve Brecht tarafından sahneye konulmuştur. Kitap ülkemizde 9 kez basılmış ve yayınlanmıştır. Bugüne kadar hakkında bir dava açılmamış ve hüküm verilmemiştir. Oyun 1932 yılından beri Almanya'da, Amerika'da ve dünyanın öteki birçok ülkelerinde sahneye konulmuştur ve halen de oynanmaktadır. Oyun Almanya'da Hitler döneminde yasaklanmışsa da Hitler'in yıkılışından sonra tekrar sahnelenmiştir.

İnancımıza göre, Ankara Sanat Tiyatrosunun kapatılması, yasaya uygun düşmeyen, Sıkıyönetimin gerekçesi ile ters doğrultuda yanlış hukuksal değerlendirmelere dayalı bir işlem olmuş, halkımızın uyanışı ve bilinçlenmesi yönünden çaba harcayan bir sanatçı gurubunun toplum yararına girişimlerini engellemiştir.

tür» ile ilgili bölümü üzerinde, ayrıntılara girmeden birkaç noktaya değinmekle yetinmek istiyoruz.

Programının milli eğitimle ilgili bölümünde, ««her türlü taklitçilikten uzak, milli şahsiyetini müdrik» vatandaşlar yetiştirmenin milli eğitimin amaçlarından biri olduğu belirtilmektedir. Burada, önemli olan taklitçilikten ne anlaşılmak gerektiğidir. Eğer bu «taklitçilik» çağımızda, insanlığın tarih boyunca yarattığı ilerici, demokratik, kültürel ürünlerden yararlanmayı, bilimsel bulgular kapılarımızı kapamayı içerirse, şimdiden geri bir uygulama anlayışına girilmiş olur.

Programda bir «milli şahsiyetini müdrik» sözü yer almaktadır. Bununla gerçek bir milliyetçilik anlayışının belirtilerini programda göremiyoruz. Biz milliyetçilikten ulusal bağımsızlık özüne bağlı olarak, yeraltı—yerüstü tüm ulusal kaynaklarımızın kendi insanlarımızın yararına kullanılması ilkesini anlıyoruz. Bu anlayışımızın eğitime ve kültüre yansımasını anlıyoruz. Eğitim ve kültür halkın kendi yararını koruyacak ekonomik politik uyanıklığı sağlamalıdır.

Programda «milletin zararlı dış tesirlerden korunması, söz konusu ediliyor. Biz buradaki «zararlı dış tesirler» sözünden insanlık kültürünün ilerici, çağdaş, devrimci, demokratik özünü oluşturan yapıtlara fikirlere kapılarımızın kapanması eğilimini sezinlemekteyiz.

«Ana» adlı oyunun yasaklanması, bu sezgimizin bir uygulamasıdır. Dünya dillerinin hemen hemen tümüne çevrilmiş olan Fakir Baykurt, Yaşar Kemal, Bekir Yıldız v.b. gibi yazarlarımızın yapıtlarına resmi kitaplıklarda yer verilmemesi de programın «zararlı tesir» sözüyle neyi amaçladığını kanıtlar nitelikte olgulardır.

Gene programdaki «Kültürün temel eserlerinin bugünkü nesillere tanıtılmasından» da, ülkemizde çok tartışıldıktan sonra, çağdaş ölçülere uymadığı için kapatılan «Bin Temel Eser» uygulamasına dönüleceği izlenimini edinmek mümkündür.

Programda «milli bir dil» politikası izleneceği ve» dilde aşırılıklardan, zorlamalardan kaçınılacağı» belirtilmektedir. Bunun anlamı, son yıllarda Atatürk'ün de istediği yolda, kendi öz kuralları içinde arınma ve gelişme sürecine giren dilimizin özleşmesini engellemekten başka bir şey değildir.

Programda ki, yabancı sözcüklerin gereksiz yere bol bol kullanılması bu görüşümüzü doğrulamaktadır.

Önemli bir kültür ve eğitim kuruluşu olan TRT ile bu program, önemli ölçüde ilgilenmektedir. Son günlerde özellikle TV nin halkın TV si olma yolunda önemli adımlar attıtı görülmüştür. Çukurovada Pamuk İşçisinin, Zonguldak'ta kömür işçisinin sorunlarını kendi dilleriyle kendi yüzleriyle, gerçekçi bir anlayışla TV ekranlarına çıkmasının tepkilerini bilenler, Hükümet programının TV de neyi düzeltmek istediğini çok merak edeceklerdir.

Programda «öğretimin her kademesinde fırsat ve imkân eşitliğinin sağlanmasına özel bir önem verileceği.» söyleniyor. Bu hemen hemen her hükümetin programında bulunan ama, uygulanmayan bir sözdür. Çünkü bir ülkede eğitim alanındaki fırsat ve olanak eşitliğinin sağlanması, ancak ekonomik, sosyal ve siyasal alanlardaki köklü değişikliklere bağlıdır. Ekonomik ve sosyal yapıda halktan yana köklü düzenler sağlanmadıkça eğitimdeki eşitsizlik giderilemez.

Öğretmen sorunları eğitimin önemli bir konusu olmak gerekir. Ama, programda eğitimin kimlerin eliyle yürütüleceği konusunda hiçbir açıklık yoktur. Ülkemizde bir öğretmen topluluğu ve onun sorunları yokmuş gibi davranan bir programla karşı karşıya bulunuyoruz. Oysa yıllardan beri kendilerinin haksız yere kıyımlarına yol açan bir mücadeleyi öğretmenler, hem kendi sorunlarımızın hem halkımızın sorunların, hem de eğitimdeki verimlilik sorunlarının çözümü için sürdüre gelmişlerdir. Program bu bakımlardan öğretmenin önüne yeni açmazlar çıkaracak bir görünümdedir.

(1) T. M. M. O. Birliğinin düzenlediği panelde TÖB — DER adına yapılan konuşma.

Konumuz Maden

Talip APAYDIN

Kasaba Lisesinin Sosyal Biligler Öğretmeni Hasan Durmaz elinde çanta, kendikendine konuşarak yürüyordu,

— Oğlum Hasan, nasılsın iyi misin?

— İyiyim iyi.

— İçinde yılgınlık yok ya?

— Ne yılgınlığı? Öyle bir hakkım yok ki kullanayım? Dişim değil, başım kırılsa...

Bir ay kadar önce lokalden evine giderken yolunu kesip dövmüşlerdi. Üstü başı yırtılmış, omuzu şişmiş, bir dişi de kırılmıştı. Gece olduğu için kim olduklarını iyi tanıyamadı. Altı yedi kişiydiler, kaçıp kurtuldular. Aslında belliydi ama delil yok diye yakalamıyorlardı. İşler bu hale gelmişti şimdi. Göz göre göre adam dövüyorlar, ölümle tehdit ediyorlar, baskı yapıyorlardı.

Kırılan dişini yaptırdı ama hiç rahat değildi. Ağzında bir fazlalık vardı sanki. Üst dişlere yalnız o değiyor, öbürleri boşlukta kalıyordu. Aklı hep oradaydı. Bir de şu maden işi... Düşünmiyeyim diyor, kurtulamıyordu. Konuyu sınıfa getirecekti. Öğrencilerini düşündürecek, tartıştıracaktı. «Benim görevim bu. Öğrencileri düşünmeye alıştırmak. İlgilerini kendi sorunlarına, yurt sorunlarına yöneltmek. Bazı çevrelerin hoşuna gitmese de yapacağım bunu. Şu yoksul kasabanın hemen kıyıcığından çıkan değerli maden kimleri nasıl zengin ediyor, kasabaya neden hiçbir yarar sağlamıyor? Doğal mı bu? Soracağım öğrencilerime.»

Ağzında dilini oynattı, yeni dişini kurcaladı,

— Ah şu diş! Unutamıyorum rezili...

Eczanenin önünden geçerken başını kaldırıp dikildi. «Demesinler, süngüsü düştü. Dayağı yeince beli büküldü. İt kopuğu peşime takıp kahpece dövdürdüler, ama bu beni küçültmez. Sizin kişiliğinizi ortaya koyar. Tüm işlerinizi böyle karanlıkta kalleşçe çeviriyorsunuz, kasaba esnafları sizi!»

Gözucuyle içeri baktı. Vitrindeki ilâçların kutuların arkasında camlı masa, masanın başında eczacı Yalçın, belediyeci Hadi, bir de adını bilmediği bir çiftlik ağası. Kasabanın varsılları. Her zaman birlikte otururlar. Aralarında konuşur gülüşürler, işler çevirirler. Aynı partinin adamları. Çalıştıklarını kimse görmez bunların. Topluma katkıları nedir, kimse bilmez. Ama her iş bunlarda biter. Her yerde bunların sözü geçer.

— Hey dünya, ne deyim sana?

Acılı bir nefes bıraktı. Başını sallıyarak yürüdü.

— Oğlum Hasan, yılmayacaksın! Toplumun değişmesi kolay değil. Çok canlar yanacak, çok dişler kırılacak. Bir düşün, Spartaküs'ten bu yana çekilen acıları yan yana ekle, buradan Merih yıldızına varır. Ama gelişimi durdurabildiler mi? Durduramadılar, durduramazlar! Bu yolda benim bir dişim... Keşke hiç yaptırmasaydım. Yeri boş kalsaydı. Dişçi de onlardan mıdır nedir? Nasıl taktı bunu, olmuyor işte.

Eliyle yokladı, sahiden yüksek mi? yoksa kendisine mi öyle geliyor?

İki evin arasındaki boşluktan ilerilere baktı, etrafı boydan boya kapatan maden tepeleri, kavakların arkasında uzun yapılar, depolar, bacalar... Belli belirsiz görünüyordu. Buradan daha berideki istasyona kara tepeler gibi maden yığılmıştı. Tirenlere yüklenip limana götürülmeyi bekliyordu.

İki köylü omuzlarında balta, karşıdan ağır ağır geliyorlardı. Birisi cılız sesiyle,

— Odun keseriz oduun! diye bağırdı. Yüzlerinden aç oldukları anlaşılıyordu. İş arıyorlardı. Tam yanlarından geçerken dikkatle baktı, yüzlerinde donuk bir sarılık parlıyordu.

Biraz ileride paçavralar içinde bir kadın duvar dibine oturmuş, usul usul sallanıyordu. Önüne kirli bir çıkın sermişti. Çıkına bir iki tane yirmibeş kuruşluk atmışlardı.

İlkokuldan sonra yol bitiyordu. Kasabanın yoksul evleri, gecekonduları dizboyu çamura batmıştı. Küsbe çukurları, ahır akıntıları birbirine karışmış, yeşil renkli bir göl olmuştu. Ortalık kenef kokuyordu.

Öğretmen Hasan Durmaz bir eliyle paçalarını kaldırarak, önüne arkasına dikkat ederek yürüdü. Kamyon izine dolmuş sulardan atladı. Lisenin önüne gelince demir ızgaraya uzun uzun ayakkabılarını sildi. Bir yandan aciyle karışık zehirli duyguları içinden atmaya çalışıyordu. Kendiliğinden dişlerini sıkıyordu. Yalnız yeni dişini duyuyordu ağzında, odun gibiydi.

3-B sınıfına dersi vardı. Bütün duyarlılığını, hoşgörüsünü toplıyarak, doğal bir tavır takınarak girdi sınıfa. Öğrencileri güler yüzle selamladı. Arkada iki çocuk birbirlerine göz ettiler. görmezden geldi.

— Düşünmek... diyerek başladı dersine. Düşünmek ve düşündüğünü söylemek, yaziyle çiziyle ortaya koymak... Bu insanın en doğal hakkıdır. Bundan yoksun olmak, onur kırıcı, sıkıntı verici birşey. Düşünmek, fikir yapmak, insan oğlunun en yüce tarafı. Bitkinin çiçek açması, ağacın meyve vermesi gibi. Bitkiye «Çiçek açma», ağaça «meyve verme» denir mi? Denirse nasıl bir durum ortaya çıkar? İnsana «düşünme, düşündüğünü söyleme» demek de aynı şeydir.

İşaret parmağını ileri uzatmış, orkestra yöneten bir şef gibi elini sallıya sallıya konuşuyordu. Durdu, öğrencileri tek tek gözden geçirdi. Duvar tarafında iri kafalı bir çocuk eğilmiş, not tutuyordu. Öbürleri hiç kımıldamadan dinliyorlardı. Önde arkada birkaç çocuk vardı, gözleri parlıyordu. Bu sözler onları etkilemişti.

— Bazıları düşünceyi yasaklamak istiyorlar. Tarihte düşünce ne zaman yasaklanmışsa o dönemde insanlık geri kalmıştır. Oysa tarih sürekli bir yenileşme zinciridir. Yenileşme yeni düşüncelerle gerçekleşir. Düşünmeyi yasakladın mı, bu gelişme durur. Şöyle bir çevrenize bakın, biz yerinde duracak halde miyiz? Toplum olarak mutlu muyuz? Çağdaş insan onuruna yaraşır bir yaşa içinde miyiz?

Öğrenciler kımıldadılar. Bazıları sağa sola baktı. Arkadan birisi homurdanır gibi karşılık verdi,

— Elbet içindeyiz, ne olmuş?

— Değiliz oğlum. Kişi başına düşen milli gelir ortada. Gelişmiş uluslara bakarak çok küçük bu rakam. Bu kadar az gelirle mutlu olunmaz. Üstelik gelir dağılımı eşit değil. Bunların nedelneri var. Önce şunu düşünelim, biz neden okuyoruz, neden aydın kişi olmak istiyoruz. Bilinçlenmek için. Bilinçlenmek ne demek? Kendi durumumuzu, ülkemizi, dünyayı... tüm sorunlariyle kavramak demek.

Pencereden baktı. Kavak ağaçlarının gerisinde görünen koyu renkli maden teplerini bir süre süzdü. Konuyu açsa mıydı acaba? «Öğrencilerimi düşündürmek, düşünmeye alıştırmak görevim benim, açacağım.»

— Kasbamızda çıkan şu maden işini ele alalım, dedi.. Bakın hemen yakınımızda, gözümüzün önünde. Kendi toprağımızdan çıkıyor. İncelediniz mi bu madeni kim işletiyor, nasıl işletiyor? Ne kazanıyor? Geliri nereye gidiyor?

Gözler pencere tarafında oturan iki öğrenciye çevrildi,

— Ali'yle Kerim oradan geliyorlar hocam, onlar bilir.

— Öyle mi? Memnun oldum. Ne biliyorsunuz, anlatın balaklım?

Birisi ellerini açıp kapadı,

— Fazla birşey bilmiyoruz hocam. İşçiler çalışır madeni çıkarırlar.

Bir kısmı burada işlenir, bir kısmı işlenmeden gönderilir.

— Nereye gönderilir?

— Amerikaya.

— Kaça satılır? Ne kadar kâr edilir?

— Bilmiyoruz.

— Özkan bey madeni diyorlar, kim bu Özkan bey?

— Madenin sahibi.

— Nasıl oluyor bu?

— Doksan dokuz yıllığına kiralamış hocam. Bu radaki makineler tesisler hep onun. Çalışanların ü retini de o veriyor.

— Hımm... Bakın bilmediğimiz bir takım işler Öğrencilerden birisi söze karıştı.

— Özkan bey iyi adamdır hocam. Herkese yar dım eder. Yoksul öğrencilere kalem defter gönderir

— Duydum evet, işçilere de iyi para verirmi Kendisini gören var mı içinizde?

— Hayır, buraya pek gelmez. İstanbul'da ot rur.

— Çok para kazanıyor olmalı?

— Zaten zenginmiş hocam. Burayı satmak ist miş de o kadar para verecek adam çıkmamış. Yi milyon vermişler. O iki yüz milyon istemiş.

Uzun uzun kafasını salladı,

— Yaa!.. Nasıl kazandığını gösteriyor bu rakar lar. Belki daha fazlasını da Amerika'daki firma k zanıyor. Çünkü değerli bir maden bu.

— Dünyada pek az bulunuyormuş hocam.

— Bir düşünün çocuklar, ne acı şey... Şurad kasabamızın toprağından değerli bir maden çıkıyo İstanbul'da oturan bir zenginle Amerikalı bilme hangi firmanın adamları yararlanıyor. Hesabını bi bilmediğimiz paralar kazanıyorlar. Bizim yoksul k sabamıza hiç bir şey düşmüyor. Olmaz bu. Akıl al cak şey değil.

Öğrencilerin çoğu başını eğmişti. Bazılarının e kilendiği görülüyordu. Hele bir kız öğrencinin yüz ağlayacak gibi bozulmuştu.

Geriden bir parmak kalktı. Uzun yüzlü bir del kanlıydı,

— Yani işletilmesin mi hocam, onu mu diyorsu nuz? Ama üç yüze yakın yurttaş ekmek yiyor or dan.

Çocuk heyecanlıydı. Kızmıştı anlaşılan.

— İşletilmesin demedim oğlum. Yanlış anlamı yın. Üç yüz değil, belki beş yüz kişi de ekmek yiy bilir oradan. Bana çarpıcı gelen durum şu, kasab mızın hemen kıyıcığında bir maden çıkıyor. Bun İstanbul'da oturan birisi çalıştırıyor. Çıkarılan m deni Amerika'ya satıyor. Hem kendisi hem Amerika' kim bilir ne paralar kazanıyorlar ve aralarında bö lüşüyorlar. Bizim yoksul insanlarımız da evinde kö yünde nasıl yaşıyorlar, siz benden iyi bilirsiniz. B konuları düşünün diyorum, sorunların kökenine inin Olayları inceleyin. Gerçek milliyetçilik, yurtseverli budur. Birkaç cümle öğrenip, dolma tüfek gibi sağ sola hava sıkmak değil. Toprağımızı ve halkımı başkalarına sömürtmemek, ulusumuzu yokullaştıran geri bırakan nedenleri bulup ortadan kaldırmak. Yalnız maden konusunu değil, bunun gibi birçok ko nuları derinliğine düşünün. Yazılan yazıları, kitapla rı okuyun. O zaman görüş açınız gittikçe genişliye cek. Bilinçleneceksiniz ve gerçek aydın olacaksınız.

Sınıfta bir sessizlik vardı. Uzun yüzlü delikanl gene söylendi, Hocam bunların konumuzla ilgisi ne

— Konumuz madenler oğlum. Yurdumuzun zenginlikleri. Kasabamızda çıkan madenden başlıyarak üm madenlerimizi öğreneceğiz. Nasıl işletiliyor, kim azanıyor, bunu düşüneceğiz. Aydın olmak, işe yarar bir takım bilgileri ezberlemek demek değildir. Bu zengin topraklar üzerinde biz neden yoksuluz? Sembel miyiz? Çalışmayı bilmiyor muyuz? Yoksa meğimizi, alınterimizi başkasına mı üttürüyoruz? Bunları anlamak zorundayız. İlgimizi çevremizden başlıyarak yurt gerçeklerine çevirelim.

Elini arkasına bağlayıp bir süre pencereden dıarı baktı. Biryerleri inciniyordu. Birden döndü,

— Yurdumuza, halkımıza sahip çıkmıyalım mı? liye bağırdı. «Çalan çalsın, yiyen yesin, nemize gerek» mi diyelim? Nasıl yurtseverlik bu?

Sinirlenmişti. Kendini tutamaya çalıştı.

— Biliyorum, bu konular bazılarının hoşuna gitmiyor. Çünkü işine gelmiyor. Ama sizler henüz hiçbir kötülüğe bulaşmamış gençlersiniz. Ne eliniz halkın cebinde, ne sesiniz sömürücülerin sesinde. Düşünerek bulun doğru yolu. Yanlışa sapmayın. Gerçek milliyetçilik biraz zordur. Bana yaptıkları gibi uzaklar kururlar. Ama kalleşlik alçaklık o tarafta kalır, bize bulaşmaz.

— Kahrolsunlar! dedi çocuklardan birisi.

— Kahrolsunlar yavrum. Biz kimseye düşman değiliz. Herkesin mutlu olacağı bir toplum düzeni istiyoruz. Bize onun için kızıyorlar. Neyse... bırakalım bunları. Ben şimdi size görev veriyorum, bu maden konusunu inceleyin. Bilenlere sorun, ne kadar çıkarılıyor, kaça satılıyor? Kim ne kazanıyor? Müteahhidlerle, memurlarla ilişiği olan varsa, onlara sorun, birşeyler biliyorlardır. Hepsini öğrenip yazın ve bana verin. Bilginlerimiz yakından uzağa doğru gelişmeli. Önce kendi yakınımızda olup bitenleri öğrenmeliyiz. Şimdi gelelim yurdumuzun madenlerine, kömür demir bakır... Konuşacak var mı?

Birkaç parmak kalktı. Birisine söz verdi.

— Konuş bakalım.

Çocuk konuşurken Öğretmen Hasan Durmaz dişini kurcaladı. Deminki delikanlıya bakıp «bu da çlerinde olabilir mi» diye düşündü. Kurtbaşlardan olduğunu duymuştu ama bu kadarını yapabilir miydi? «Sanmam. O kadar kötü çocuk değil. Üstelik ben ona hep anlayışlı davrandım. Birşeyler de öğrettim. Bana el kaldıracak bir durum... Ama kimbilir? Bu çocukları fena şartlandırıyorlar. Düşman gibi bakıyor dürzü.»

Kendini toplandı. Konuşan çocuğu dinlemeye koyuldu. Yer yer ekler yaptı. Başka çocukları konuşturdu. İkide bir aklı karışıyordu. «Bakalım bu nasıl gidecek şimdi? Bambaşka bir kılığa sokarlar. Söylenediklerimi de söyletirler. Kimbilir nereden ses gelir. Gelsin bakalım. Felek her türlü cefasın toplasın gelsin.. Bitmiyor yüz yıllık çilemiz. Bitecek gibi değil.»

Zil çaldı. İyi günler dileyerek sınıftan çıktı. İçinde bir yer gölgeli, başka bir yer de rahattı. «İyi etim, bunları söylemek görevim. Hepsini olmasa bile bazı çocukları düşündürüyorum. Bu da yeter.»

Öğretmen odasında bir sandalyeye çöktü, yeni dişiyle oynamağa başladı.

★

DUYURU

Kimi şubelerimizden alınan yazılarda, üyelerimiz tarafından, ödenmeyen maaş farklarının ödenmesi yolunda kaymakamlıklara verilen dilekçelerin bu makamlarca alınmadığı, daha önce alınmış olan dilekçelerin de üyelerimize geri verildiği ve kimi valiliklerce de bu tür işlemler için kaymakamlıklara emir verildiği bildirilmekte ve bu uygulamanın yasalara uygun olup olmadığı sorulmaktadır.

Yasalarımıza göre, ülkemizde hiçbir makamın, herhangi bir vatandaş tarafından verilen dilekçeyi almamak ya da alınan bir dilekçeyi geri vermek biçiminde bir işlem yapmaya yetkisi bulunmamaktadır. Böyle bir uygulama ya da bu yolda verilmiş bir emir yasaya aykırı düşer.

Bu tür işlemlerle karşılaşan üyelerimizin dilekçelerini ilgili makama posta ile ve taahhütlü olarak göndermeleri ve izlemeleri öte yandan da yasaya aykırı bu işlemleri yapan görevlileri T. C. Yasasının 230 ve 240. maddelerine göre bir üst makama şikâyet etmeleri gereği şubelerimize duyurulur.

Not : Gelecek sayıda, MEYAK ile ilgili olarak gerekli dilekçe örnekleri Bültenimize konacaktır.

ELÂZIĞ ÖĞRETMEN OKULU OLAYLARI

Selami KIYMAÇ

30.4.1975 Saat 17.40 sıralarında Elazığ Öğretmen Lisesindeki üç öğrencinin Ülkücü Öğretmenler Derneği yakınlarında saldırıya uğramalarıyla başlıyan ve daha sonra genişliyen olaylar, önceki bir dize olaylarla sıkı sıkıya bağlantılı ve bunların ayrılmaz bir parçası, sonucudur. Bu olayı gerçeklere uygun bir biçimde koymak ve değerlendirebilmek için Elazığ Öğretmen Lisesi Öğretmen ve Öğrencilerinin neden hedef olarak seçildiğini, bu saldırılar karşısında okul yönetimi ve öğretmenlerinin hangi yasal önlemlere başvurduklarını ve yetkili makamlardaki girişimlerini özde olsa belirlemek zorundayız.

SALDIRILAR NİÇİN ÖĞRETMEN LİSESİ ÜZERİNDE YOĞUNLAŞTIRILDI :

Elazığ Öğretmen Lisesi 1974 — 1975 Öğretim yılına Atatürkçü bir anlayışla Eğitim ve Öğretimi gerçekleştirme kararlılığı ile girdi. Artık okulda eksikliği duyulan tek şey Atatürkçü bir Müdürün bulunmayışı idi. Ancak bu boşluk da Atatürkçü öğretmen Kenan BULUT'un göreve başlamasiyle kısa bir süre sonra doldurulacaktı. 29 Öğretmen kadrosu bulunan E. Ö. L. nin salt 9 öğretmeni artık okulda Atatürk ilkelerinden yalnızca birini istismar ederek Milliyetçilik maskesi altında «Irkçılık, Turancılık, Kafatasçılık» gibi çağ dışı bir düşünceyi öğrencilere şırınga etme olanağı bulamıyacak okul Müdürü Kenan BULUT ve 20 öğretmeniyle okul Atatürk İlkelerinin biri diğerinden koparılmaksızın gerçek anlamıyla öğretildiği, bu ilkelerin savunulduğu, Atatürk Devrimlerinin korunduğu gerçek bir bilim ve ifran yuvası olacaktı.

Artık okul salt tek bir görüşün savunusunu yapan, basın ve yayın organlarının baskı ile okutulup belletildiği, Özgür düşüncenin temel hak ve özgürlüklerin kısıtlandığı bir yer olmaktan çıkarak Atatürkçü, ilerici ve devrimci yeni kuşakların özgürce yetiştirilği bir eğitim kurumu olacaktı. Okul artık belli çıkar çevrelerine hizmet eden bir kurum olmaktan çıkarak halkın hizmetine açılacaktı. Artık öğrencilerin en temel ve yasal hak ve istemleri yasaların ve yönetmeliklerin çerçevesinde öğretmenler kurulunca görüşülüp, karara bağlanıp, ödün verilmeksizin uygulanacaktı. Okul öğrencilerin Mezhep İnanç ve düşünce özgürlüklerinin istismar edildiği, belli davranışların zorla benimsetilmeye çalışıldığı, teokratik bir kurum olmaktan kurtarılacak, Laik bir eğitim ve öğretim kurumu niteliğini kazanacaktı.

Kuşkusuz tüm bu girişimlerden ve yeniliklerden okul içinde ve dışında tedirgin olanlar çıkacaktı. Okuldaki bu olumlu girişim ve yenilikleri kendi çıkarları doğrultusunda gerçeklerden saptırarak baltalamak, ilerici Müdür ve öğretmenleri başarısız kılmak, tedirgin etmek, yıldırmak ve sindirmek için ellerinden gelen her oyunu tezgahlamaktan geri durmıyacaklardı.

Ancak bu yöntemlerle amaçlarının gerçekleşmediğini anladıklarında Elazığ Öğretmen Lisesi Öğrenci ve öğretmenleri üzerinde yeni yöntemler denemeye kalkacaklardı. Özellikle uzun süren hükümet bunalımını fırsat bilenler okuldaki Atatürkçü özgür düşünceyi yıkmak için okula, öğretmen ve öğrencilerle yönelik sataşma, küfür, toplu protesto saldırı ve sokak eylemleriyle çirkef amaçlarını gerçekleştirmeye çalışacaklardı. Gerici basın yoluyla da gerçekleri çarpıtarak yalan ve iftira dolu gerçek dışı yazılarla Atatükçü öğretmenleri suçlama, karalama kampanyasını başlatacaklardı.

Bunalım döneminde sinsice düzenlenip sahnelenen bu oyunlar gerici güçlerin Politikada birleşmeleriyle giderek açık saldırı biçimlerine dönüşecekti. Bu düşüncemizi doğrulamak için son aylarda Öğretmen okuluna, öğretmen ve öğrencilerine yöneltilen saldırıları belirtmek isteriz.

— Öğretmen okulu öğretmenlerinden İngilizce Öğretmeni Abdülbaki Çelik 10.3.1975 günü Ö. L. Müdürlüğüne yazılı başvurmasiyle 9.3.1975 günü saat 20.30 sıralarında nöbet sonrası evine dönerken 10-15 kişilik taşlı, sopalı bir grubun saldırısına uğradığını can güvenliğinin sağlanması için yetkililerce gerekli önlemlerin alınmasını istemiştir.

— 16.3.1975 Öğretmen Okulları kuruluş yıldönümünü anma gecesinde alınan tüm önlemlere karşın içeri sızan karşı güçler okulda olay çıkartmak için çalışmışlarsa da okul içinde bu amaçlarını gerçekleştirememişlerdir. Ancak saat 21.00 sıralarında okul önlerinde toplanan Ülkü Ocaklarına mensup 70-80 kişilik Komando grubu önce İstiklâl Marşı söylemiş daha sonra «Müslüman Türkiye, Milliyetçi Türkiye, Başbuğ Türkeş» v.b. sloganlar atarak «Vali istifa, Müdür istifa komünistlere ölüm» diye toplu protesto gösterilerinde bulunmuşlardır. Valinin güvenlik kuvvetlerinden yardım istemesi sonucunda okul önünden uzaklaşan bu grup topluca Akademiye doğru yürüyerek Kamuoyunun da bildiği «Akademi olaylarını» yaratmışlardır.

— 17.3.1975 sabah 70-80 kiişlik Komando grubu Öğretmen okulu önüne gelerek İstiklal Marşı söylemiş sonra «La ilahe illallah, Müslüman Türkiye, Komünistler Moskovaya» sloganlarını atarak okulun çevresinde iki kez tur atıp, Halkı yanlarına çekmek amacıyle çarşıya yönelmişlersede halktan kimse kendilerine katılmamıştır. Bunun üzerine «izinsiz ve yasa dışı» yürüyüşlerini ayni şekilde sürdürerek Akademiye doğru gitmişlerdir. Bu olay okul Müdürü Kenan BULUT tarafından Milli Eğitim Müdürlüğüne iletilmiştir.

— 18.3.1975 günü Öğretmen Lisesi Matematik öğretmeni Turgut Özer saat 18.30 sıralarında evine dö-

rken taşlı sopalı silahlı bir grubun saldırısına uğ yarak ağır şekilde yaralanmış, Elazığ İlköğretim üfettişlerinden Faik Öztürk'ün tabancasını çek esiyle linç edilmekten kurtulmuştur. 19.3.1975 gü ı Turgut Özer Öğretmen Lisesi Müdürlüğüne yazılı şvurarak can güvenliğinin sağlanması için ge kli girişimlerin yapılmasını istemiştir.

— 12.3.1975 günü ders bitiminde okuldan çıkan rencilerden Selahattin Öztürk, Hidayet Oğuz, Mus fa Aslan Gazi Caddesinde bir grubun bıçaklı sal rısına uğramışlardır. Okula doğru kaçmıya başlı n öğrencileri arkalarından kovalıyan saldırganlar ulun bahçesine kadar girmişler, okul öğrencileri n ve öğretmenlerinin müdaheleleri üzerine okul ın yakalanmadan kaçmayı başarmışlardır.

— 21.3.1975 günü Öğretmen Lisesi Felsefe Öğ tmeni Gültekin Eren ile Meslek Dersleri Öğret eni Nihat Kocamaz ders bitiminde okuldan çıkışla nda Ülkücü Öğretmenler Derneği yakınlarında kul öğrencilerinden Güleser Bingöl'e elle sarkıntı kta bulunulduğuna tanık olmuşlar ve duruma mü ıhale etmişlerdir. Mahmut Işık ve yanındakiler Komünist Öğretmenleri yok edelim» diyerek ora ı bulunanları kışkırtmak istemişsede halkın havayı ıtıştırıcı bir tavır takınması olayın büyümesini ve ıuhtemel bir saldırıyı engellemiştir.

— 14.3.1975 günü saat 20.30 sıralarında Felsefe ğretmeni Gültekin Eren nöbet bitimi evine döner en okul önünde bir grubun saldırısına uğramış bu rada okulun önünden geçmekte olan bir taksinin ırarak arkadaşı taksiye almasıyle Öğretmen Gül kin Eren bir raslantı sonucu dövülmekten kurtul ıuştur.

— 15.4.1975 günü saat 19.00 sıralarında Elazığ Öğ etmen Okulu Müdürü Kenan BULUT ve ayni okul ğretmenlerinden Nihat KOCAMAZ, Gültekin EREN, Mehmet DÖNMEZ, Munise KIYMAÇ, Nurten EREN e Elazığ Lisesi Öğretmenlerinden Selami KIYMAÇ lkü Ocaklarına mensup bir grup saldırganının elin en Öğretmen Selmai KIYMAÇ'ın evine sığınarak ve aha sonra durumu Elazığ Valiliğine bildirip güven k kuvvetlerinden yardım gelmesi sonucu saldırı an kurtulmuşlar ve evlerine dönebilmişlerdir. Erte i gün Öğretmen Okulu Öğretmenleri olağan üstü oplanarak bir süredir süregelen olayları sekiz (8) ıaddede toplamış ve topluca Valiliğe giderek can üvenliklerinin teminini istemişlerdir. Ayrıca olay ecesi saat 01.00 sırlarında olayı Cumhurbaşkanlığı a, TBMM Başkanlığına ve ilgili mercilere telle bil irmişlerdir. Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreteri Fuat BAYRAMOĞLU imzasıyla kendilerine bilgi verilmiş ir.

Bir süredir süreglen ve belli bir merkezden ılanlı ve sistemli olarak yönetilen bu olaylar zaman aman tüm yetkililere bildirilerek «Görev yapma ola ıaklarının kalmadığı can güvenliğinin tehlikede ol luğu» gerekçesiyle gerekli önlemlerin alınması is enmiştir. Ne varki bütün bu girişimler çok kısa bir süre sonra 30 Nisan 1975 olaylarının patlak ver nesine engel olamamıştır.

ELAZIĞ ÖĞRETMEN OKULU OLAYLARI :

30 Nisan 1975 günü Yatılı Öğretciler çarşı izini ne çıkmışlardı. Saat 17.45 sıralarında okul öğrencilerinden Hasibe Çimen ve Ayfer Danacı Ülkücü Öğretmenler derneği yakınlarında aynı okul öğrencilerinden Fethi Sarıkaya, Nazmi Özkan ve Çetin Güngör'ün bir grup tarafından dövüldüklerini görmeleri ve koşarak okula gelip öğrenci Ayfer Danacı tarafından olayın Okul Müdürüne iletilmesiyle Okul Müdürü ve oadda hazır bulunan öğretmenler ile Müdürün yeğeni Adnan Bulut Öğrencileri dövülmekten kurtarmak amacı ile dışarı çıkmışlardır. Okul çevresinde herhangi bir kavga olayına rastlanmayınca Gazi Caddesine doğru yönelen öğretmenler Ülkücü Öğretmenler derneği yakınlarında 30 - 40 kişilik bir grubun bulunduğunu görmüşlerdir. Söz konusu olayın orada çıktığı kanısıyla Beden Eğitimi Öğretmeni Mehmet Dönmez ile Adnan Bulut diğer öğretmenlerden koparak kalabalığa doğru koşmuşlardır. Bunun üzerine telaşa kapılan grup dövmekte oldukları öğrencileri bırakarak saldırılarını gelen öğretmenlere yöneltmişlerdir. Bu arada dövülmekte olan üç öğrenci olay yerinden kaçma olanağını bulmuştur. Saldırganların ele başlarından Elazığ Lisesi Öğrencisi Servet Kabaklı zincirle Adnan Bulut'a saldırmış Adnan Bulut elindeki zinciri almıya çalışırken Elazığ Sanat Okulu Öğrencilerinden Zeki Akman tarafından sol kalçasından bıçakla yaralanmıştır. Bu arada Ticaret Lisesi Mezunu Mahmut Işık »Komünist öğretmenlere Allahını seven vursun» diye bağırarak Ülkücü Öğretmenler derneğindeki kişilerinde olaya girmesini sağlamıştır. Sayıları 200 ze varan saldırgan grubun taşlarla saldırıya geçmeleri karşısında arkadaşlarının Linç edilme tehlikesiyle karşı karşıya geldiğini gören Öğretmen Gültekin Eren geriye dönerek okul bitişiğindeki çamlıkta gizlediği tabancasını almış ve hızla olay yerine dönerek havaya iki el ateş etmiştir. Tabanca sesini duyan saldırkanların bir anlık duraklamalarından yararlanarak Müdür Kenan Bulut öğretmen arkadaşlarına «arkadaşlar geri çekilin» uyarısını yaparken sağ elini de beline atıp kalabalığa «yaklaşmayın vururum» tehdidini savurmuş ve kalabalığı bir süre daha hareketsiz bırakmıştır. Bu arada Mehmet Dönmez ve Adnan Bulut saldırganların çemberinden kurtularak geri çekilebilmişlerdir. Bu anda olay yerine iki Toplum Polisinin gelmesiyle bir süre hareketsiz bırakılan saldırganlar yeniden taşlı, sopalı saldırıya geçmişlerdir. Ayni anda olay yerine siren çalarak gelen bir Trafik Polisi bu sırada bir an önce okula sığınmak istiyen öğretmenlerden Gültekin Eren'in elindeki Tabancayı görerek okula girinceye dek kendisini izlemiştir. Bu olaylar sırasında aralarındaki bağlantıyı kaybeden öğretmenler de kısa aralıklarla okula sığınmışlardır. Okula ilkönce giren Gültekin Eren okulun bahçe kapısından dışarıya çıkmış ve yakalanacağı endişesiyle okuldan uzaklaşmıştır. Gültekin Ereni izliyen trafik Polisi de okul kapıcısından öğretmenin kimliğini saptamıştır. Tüm öğretmenlerin okula girmesinden sonra son olarak okula girmekte olan okul Müdürü Kenan Bulut alınan ihbar üzerine olay yerine gelen polis ekibi tarafından kapıda aranmış ancak üzerinde herhangi birşey çıkmamıştır. Bunun üzeri-

ne okul Müdürü Kenan Bulut Okul Bekçisine kapıları kilitlemesini söylemiş, kapıcı kapıyı kilitlerken saldırganlar okulun birinci ve ikinci katındaki camları taşlarla kırmaya başlamışlar, kırılan camlardan bir parça okul bekçisi Emin Emili' burnundan yaralamıştır.

Okul Müdürü anında olayı Emniyet Müdürlüğüne ve Milli Eğitim Müdürlüğüne iletmiştir. Milli Eğitim Müdürü Muhsin Çetin anında olay yerine gelerek gerekli girişimlerde bulunmuştur. Biraz sonra da okula gelen güvenlik kuvvetleri Gültekin Eren'in okula girdiğinin saptandığını ve o anda okulda olması gerektiğini öne sürerek okulu arama isteminde bulunmuşlardır. Milli Eğitim Müdürü ve Okul Müdürü ile birlikte okul aranmış arama sonucu okulda suç unsuru hiç bir şey bulunamadığı gibi Öğretmen Güetekin Eren'in de okulda olmadığı anlalaşılmıştır.

Ancak bütün bunlardan sonra güvenlik kuvvetleri okul önündeki saldırganlarla ilgilenmeye zaman ayırabilmişlerdir. Bu sırada saldırganlar «Milli Eğitim Müdürü İstifa, Müdür istifa, komünistlere ölüm» sloganlarıyla toplu protesto eylemlerini sürdürmekteydiler. Dışarı çıkan güvenlik kuvvetleri olay yerine gelen diğer emniyet kuvvetlerince saldırganları okul önünden yolun karşısına kadar geriletmişlerdir. Saldırganlar saat 20.30 sıralarında dağıtılabilmiştir. Olay sırasında bıçakla yaralanan Adnan Bulut Polislerce okuldan alınarak tedavisi yapılmak üzere hastaneye götürülmüştür. Saat 21.00 sıralarında da Okul Müdürü Kenan BULUT ve Öğretmenlerden Nihat KOCAMAZ, Güner GÜLER, Mehmet DÖNMEZ, ifadeleri alınmak üzere Polisler tarafından Merkez Karakoluna götürülmüşlerdir. Bu arada tedavisi yaptırılan Adnan Bulut da karakolda gözaltına alınmıştır. Okul Müdür ve öğretmenlerinin sorguları saat 01.00 de tamamlanarak 1.5.1975 saat 08.00 de hazır bulunma koşuluyla Öğretmen Okulu Müdür Baş Yard. Celaletin İçmeli'nin kefaretiyle serbest bırakılmışlardır. Yine Celalettin İçmeli'nin saldırganlardan gözaltına alınan Servet Kabaklı ile Mahmut Işık'a kefil olması bir hayli anlamlı ve düşündürücüdür. Ayni saatlerde öğretmen Gültekin Eren'in Merkez Karakoluna gelerek teslim olduğu öğrenilmiştir. Gözaltında bulunan Adnan Bulut da saat 04.00 sıralarında serbest bırakılmış ancak Gültekin Eren'in kefaleten serbest bırakılamıyacağı bildirilmiştir.

1.5.1975 günü saat 08.00 da arkadaşlarımız Merkez Karakolunda hazır bulunmuşlardır. Bir gün önce dövülen öğrencilerden Fethi Sarıkaya ve Nazmi Özkan Saat 10.00 sıralarında Merkez Karakoluna gelerek saldırganlardan tanıyabildikleri Mahmut Işık ve Servet Kabaklı'dan şikayetçi olduklarını bildirmişlerdir. Ancak kendilerine Karakolda suçluymuşlar gibi kabaca davranılmış küfür ve hakaret edilmiştir. Dövülen üçüncü öğrenci Çetin Güngör saat 10.30 sıralarında Karakola gelerek şikayette bulunmuş ancak komiser Mustafa Altun tarafından ana avrat küfredilerek dövülmüştür. Öğrencinin dövülmesine müdahele eden okul müdürü Kenan Bulut da hakarete uğramıştır. Bu durum tutanakla saptanıp Cumhuriyet Savcılığına bildirilmiştir. Arkadaşlarımız Adliyeye saat 15.30 da getirilmiş Savcılıktaki hazırlık soruşturmasına saat 17.30 da başlanmıştır. Arkadaşlarımızın hazırlık soruşturması 19.55 de tamamlanarak yargı organı önüne çıkmaları sağlanmıştır.

Suç üstü Mahkemesine Müşteki - Sanık olarak çıkarılan arkadaşlarımızın hüviyetleri saptandıktan sonra Mahkeme heyetinin saatin 20.00 yi geçtiği bu nedenle yargılamanın sürdürülemeyeceği duruşmanın bir gün sonraya ertelenmesi ve 2.5.1975 saat 9.00 da Adliyede hazır bulunulması koşuluyla yargılananların tümünün serbest bırakılmasına karar verilmiştir. 2.5.1975 günü erken saatlerde Adliyenin önünde toplan komandolar sürekli halkı tahrik etmiş, olay çıkarmaya çalışmış; ancak arkadaşlarımızın soğukkanlı davranmaları ve topluca olay yerine gitmemeleri karşısında hiçbir olay çıkmamıştır.

2.5.1975 günü saat 11.30 sıralarında Asliye Ceza Mahkemesince yargılanan arkadaşlarımızın duruşmasına Avukat Mustafa KUTLUĞ, Sinan ÖZTÜRK, Erdal ASLAN, Nadir BULUT, Hayrettin KENT, Kamil YILDIZ ve Güntaş DEĞER müdafi olarak girmişler ve gereken savunmayı yapmışlardır. Yargılama sonucunda arkadaşlarımızdan Gültekin Eren saldırganlardan da Zeki Akman tevkif edilmiş ve diğerleri 15.5.1975 günü duruşmada hazır bulunma koşuluyla serbest bırakılmış, Avkatlarımızın istemi üzerine Adnan Bulut duruşmadan verasete tutulmuştur.

DEĞERLENDİRME :

1 — Tüm bu saldırılar Atatürkçü Öğretmenlerin görev yapma olanaklarını ortadan kaldırmaya yöneliktir.

2 — Tüm bu eylemlerle Öğretmenlerin can güvencelerinin kalmadığı izlenimi ve yalnız bırakıldıkları, sahipsiz oldukları kanısını vermeye yöneliktir.

3 — Tüm başvurmalara karşın gerekli önlemlerin anında ve gerektiği biçimde alınmaması karşı güçlerin desteklendiği ve korunduğu izlenimini yaratmaya yöneliktir.

4 — Tüm tahriklere karşın halkın karşı güçlerin oyunlarına gelmemesi, yanlarında yer almaması tek güvencemizdir.

5 — Halkın gözünde olayların kimler tarafından nasıl sahnelendiği son olaylarda somut olarak belirginleşmiştir.

6 — Bu olaylar karşısında tüm ilerici Demokratik kuruluşların aralarındaki birleşme ve dayanışmanın kaçınılmaz ve zorunlu olduğu gerçeği pratikte somut olarak gerçekleştirilmiştir.

SONUÇ :

Amaç Elazığ Öğretmen Lisesinde çoğunlukta bulunan Atatürkçü, Devrimci Müdür ve Öğretmenleri dağıtmak ve daha sonra diğer okullarda azınlıkta kalan ayni düşüncedeki öğretmenleri görev yapamaz duruma getirmek ve okulları kendi çağ dışı düşüncelerine araç ederek yozlaştırmaktır.

Ancak Tarihin akışını geriye döndürmek olanaksızdır. İnandığımız Atatürkçü düşünceyi, Atatürk Devrimlerini, Laik Eğitim, Öğretim anlayışını dün nasıl savunduksa bugünde her ne pahasına olursa olsun savunuyoruz yarın da savunacağız.

Batı Almanya'da Yabancı ve Türkiyeli İşçi Çocukları

Yılmaz ELMAS

Batı Almanya'da çalışan yabancı işçiler arasında ülkemiz işçileri büyük yer tutmaktadır. Yabancı işçilerle birlikte Türkiye'li işçilerinde bu ülkede çözümlenemiyen birçok sorunları bulunmaktadır. Bunların başında çocuklarının egitim ve öğretimi gelmektedir. İşçilerin birçoğu zorunlu yanlarında bulundurmaktadırlar. Batı Alman yetkilileri olsun bu ülkeyi işçi gönderen ülkelerin yetkilileri olsun bu güne değin işçi çocuklarının eğitim ve öğretimine ciddi olarak eğilmemişlerdir.

Batı Almanya Eyalet Meclisleri ve Eğitim Bakanları göstermelik bazı tedbirlerle bu işçi geçiştirme eğilimindedirler. Yabancı işçi çocuklarının eğitim ve öğretim durumlarına bütün yanlarıyla baktığımızda durumun hiç de iç açıcı olmadığı görülmektedir.

Federal İş ve İşçi Bulma Kurumun'un 1972 yılı araştırmalarına göre yabancı işçilerin Federal Almanya'da bulunan çocuklarının durumu şöyledir!.

— 16 yaşına kadar olan çocuk sayısı toplam 753.000 dir.

— Milliyetlere göre çocukların dağılışı 195.000 İtalyan, 165.700 Türkiyleli 100.00 Yogoslav, 94.000 Yunan, 85.000 İspanyol, 66.500 Portekizli, 48.000 diğer yabancı işçi çocukları.

— Okul çağındaki çocuk sayısı: 330.000. Okula giden işçi çocuğu sayısı: 307.000 dir. 23.000 işçi çocuğu okul çağında olmasına rağmen okul dışı kalmıştır.

— Okula giden işçi çocuklarının uluslara göre sayısı 70.000 İtalyan 54.000 Türkiyeli, 40.000 Yunan, 25.000 İspanyol, 24.000 Yoguslav, 3.000 Portekizli.

— Yabancı işçi çocuuklarının % 02 si özel okullara, % 03 ü meslek eğitimi okullarına gitmektedir. Bu okullarda çocukların başarı oranı daha da düşmektedir.

Federal İş ve İşçi Bulma Kurumun'un araştırmalarına ğöre yabancı işçi çocuklarının yanlız % 03 ü işletmelerde bir meslek eğitimi ve öğretimini tamam lamaktadırlar. Meslek okullarına giden yabancı işçi çocuklarının sayısı daha da azdır.

İşçi çocuklarının öğretimini aksatan özel durumlarda bulunmaktadır. Öğrenim çağındaki çocukların çalıştırılması ve okula gitme çağındaki küçük kardeşlerine bakmak zorunda kalması gibi.

Yabancı işçi çocuklarının başarı derecesi çok düşüktür. İşçi çocuklarının % 60'dan fazlası ilkokulu bitirmemektedirler. Meslek eğitimi yapmakla yükümlü çocukların ancak % 10'nundan daha azı meslek eğitimini gerçekleştirmektedirler.

Yabancı işçi çocuklarının sorunlarıyla yakından ilgilenen kuruluşlar, sendika ve dernekler yabancı işçilerle birlikte yetkililerin bu olumsuz tutanaklarını protesto etmek için zaman zaman gösteri ve yürüyüşler düzenlenmekte ve yetkililerden bu bozuklukların düzeltilmesi istenmektedir. İşçilerin bu demokratik mücadeleleri geçici bazı çözümlerin dışında hiçbir şey getirmemektedir. Batı Alman yetkilileri düzeyde bazı tedbirler alarak yabancı işçileri oylama ve uyutma yolunu çıkarları açısından daha uygun bulmaktadırlar. Batı Almanya'ya işçi gönderen ülkelerin yetkilileri ise işçi çocuklarının eğitim ve öğretim sorunlarına çözüm arayıp bulmaktan acizdirler. Bunun dışında umursamazlık içindedirler.

1974 - 1975 öğretim yılı başında Batı Berlin'de ve diğer Eyaletlerde yabancı işçilerle öğretmen ve öğrencilerin katıldıkları büyük gösteri ve yürüyüşler düzenlenmiştir. Bu gösteri ve yürüyüşlerde yabancı işçi çocuklarına uygulanan her yönüyle bozuk eğitim ve öğretim düzeninin değiştirilmesi istenmiştir. Yine bu gösterilerde işçilerin sendikalaşması ve hakların işçi örgütleri ve diğer devrimci örgütler aracılığıyla alınabileceği belirtilmiştir. Alman ve yabancı tüm emekçilerin çıkarlarının bir olduğu dile getirilmiş, bütün işçilerin ortak düşmanlarının büyük tekeller ve emperyalizm olduğu belirtilmiştir.

Batı Almanya Öğretmenler Sendikası (GEW) yabancı işçilerin mücadelelerinde haklı olduklarını kamuya açıklamış ve kendilerini desteklediklerini bildirmiştir. Ayrıca Türkiyeli Öğretmen Derneği, veli işçi ve işçi sendikalarını kurduğu «ÇOCUK HAKLARI KOMİTESİ» yürüyüşler ve gösteriler düzenlemiştir. Bu eylemlere Avrupa Türkiye'li Toplumcular Federasyonu (ATTF) ve Türk Toplumcular Ocağı da katılmışlardır.

Çocuk Hakları Komitesi yürüyüş çağrısında:

«Federal Alman Hükümeti şimdi çocuklarımızın nafakasına göz dikti. Yeni bir yasayla hem çocuk paramız kesilmekte hem de vergi yükümsüz arttırılmaktadır. Böylece haklarımız elimizden alınmaktadır. Örneğin, 5 çocuğu Almanya'da olmayan bir işçinin yıllık kaybı 7404 marktır. Böylece kayıp milyonları bulacaktır. Çocuklarımızın okul durumları da perişandır. Sınıflar kalabalık, yeterli dersane yok, öğretmen az, kitap ve ders araçları yetersiz, ders saatleri düşüktür. Ne Almanca ne de Türkçe öğrenebiliyorlar. Çocuklarımız cahil, mesleksiz kalmaya mahkûm edilmektedir.» denilmektedir, özetle.

Türkiyeli ve diğer yabancı veli temsilcileri ve Türkiyeli Öğretmenler Derneği'nin toplantı çağrı bildirilerinde aynı konulara yer verilmekte ve «bu du-

rumda çocuklarımızın % 90'ından fazlası sanat öğrenimi yapacak diploma ve bilgilere bile sahip olmadan 15 yaşına gelince ellerine bir belge verilip okullardan çıkarılıyorlar» denerek yabancı işçi çocuklarının durumunun nasıl olduğu dile getirilmektedir.

Türk, Yugoslav, Yunan ve diğer bütün yabancı işçi, veli ve öğretmenleri toplantıya çağıran Alman Öğretmenler Sendikası (GEW) çağrı bildirisinde» çocuklarımıza doğru dürüst bir temel eğitim, anadillerinde ders, yeterli Almanca dersi, gençlerimize sanat öğrenimi isteylim.» denmektedir,

Toplantılara Türk, Alman ve diğer ulusların işçi ve öğretmenleri katılmıştır. Toplantılarda veli, öğretmen ,işçi ve diğer konuşmacılar açık bir dille işçi çocuklarının sorunlarını dile getirerek aksaklıkların düzeltilmesini istemişlerdir.

Yabancı işçi çocuklarının sorunları şöyle sıralanabilir.

1 — Ortaokul ((HAUPTSCHULE)

Yabancı işçi çocuklarının, Alman öğrencileri gibi «Abşulussoyignis» denilen bitirme diploması ile okulu bitirmeleri için Almanca'yı çok iyi bilmeleri gerekmektedir. Bu da Alman, Türk, Yunan, İtalyan, İspanyol, Yugoslav hükümetlerinin ilgisizliği yüzünden gerçekleşmemektedir.

Yetersiz de olsa gerektiği kadar Almanca bilmeyen çocuklar için özel hazırlık sınıfları açılmaktadır. Bu sınıfların verimsizliği sonucu çocuklar Abgang soyugnis denilen ayrılma belgesiyle okuldan ayrılmaktadırlar. Bu belgeyi alan ancak yardımcı işçi olabilmekte bir meslek öğrenimine de girememektedir.

2 — Hazırlık sınıflarında verilen dersler yetersizdir. Ders kitapları ve ders araçları yok denecek kadar azdır. Özel dersliklerden yararlanılamamaktadır. Bazı okullarda ders araç ve gereçleri için ayrılan ödenekler başka amaçlarda kullanılmaktadır. Öğrencilerin ders saatleri sayısı azdır. Alman öğretmenleri yabancı işçi çocuklarına nasıl ders verileceği konusunda bir eğitim ve öğretimden geçirilmemektedir.

3 — Okul müdürleri, eğitim müdürleri ve senatonun eğitim işlerine bakan görevlileri yabancı işçi çocuklarının eğitim ve öğretimine gerekli titizlik göstermemektedirler. Karşılaşılan sorunların çözümü yerine düzeyde tedbirlerle geçiştirme yoluna gitmektedirler. Yapılan uyarılara kulak asılmamaktadır. Yabancı işçi çocuklarına uygulanacak bir proğram, şu ana kadar hazırlanmamıştır. Öğretmenlerin çalışmaları başarı durumları denetlenmemektedir.

4 — Öğrenci velilerinin çocuklarına yardımcı olmaları için gerekli açıklamalar yapılmamaktadır. Veli toplantılarından, çocuklara yararlı olma açısından hiç bir yrar sağlanamamaktadır. Öğretmenler bağlı bulundukları hükümetlerin ilgisizliği yüzünden öğretmenler bağlı bulundukları hükümetlerin ilgisizliği yüzünden öğrencilere gerekli bilgi ve becerileri kazandıramamaktadırlar.

Bu tür bozukluklardan dolayı çocuklar ne kendi ülkelerine ne de Almanya'ya uygun bir eğitim görememekte veya bir meslek öğrenemeden hayata atılmaktadırlar.

Gençlerin sorunları :

Batı Almanya'da yabancı işçi çocukları olan 30(binden fazla genç meslek öğrenme olanağından yoksundur. Çalışma olanakları olmadığından işsiz durumdadırlar. İş yerleri yetiştirdikleri çırak sayısını gün geçtikçe azaltmaktadırlar Meslek öğretimi işyerlerinin tekelinde bulunmaktadır.

1974 - 1975 öğretim yılı başında meslek öğretimi yerinden yoksun ve aynı zamanda işsiz olan bu gençler Almanya'nın çeşitli yerlerinde sosyalist Alman İşçi Gençliğiyle birlikte gösteriler düzenliyerek durumu protesto etmişlerdir.

Türkiyeli gençlerin meslek öğrenimlerinde ortaya çıkan bozukluklar ve iş durumları diğerlerinden daha da kötüdür. Çocuklar, Hauptcshule'den diploma almadan ayrılmak zrounda kalmaktadırlar. Fabrika ve işyerleri hauptschule (orta okul) diploması olmayan gençleri yüzgeri çevirmektedir. Fabrika ve işyerlerine yerleşebilmek için gerekli olan ne Almanca ne de bilgi ve beceriye sahip olamamaktadırlar. Okullardaki eğitim ve öğretim bu konularda çok yetersiz

Türkiyeli gençleri sanata hazırlamak için çalışma senatörlüğü «Meselek Dairesi» tarafından düzenlenen birer yıl süreli hazırlık kurslarına yılda 12(öğrenci alınıyor. Yalnız Batı Berlinde bu yaşlarda 6 bin gencin yaşadığı düşünülürse bütün kurslardan elde edilen verim devede kulak kalmaktadır. Bu kurstan geçen gençler fabrikalarda yeniden sınav görmekte ve ayrıca kazananların bazıları da kurslarda gerekli bilgi ve beceriyi kazanamadıklarından fabrika ve işyerinden atılmaktadırlar.

Diğer bir sorun da ortaokul çağındaki çocukların meslek okullarına alınmamalarıdır. Batı Alman yasalarına göre yerli yabancı 18 yaşına kadar bütün çocukların meslek okullarına alınmaları gerekmektedir.

16 yaşına kadar olan çocuklar meslek okuluna kaydedilirken uzun süre bekletilmektedir. Yeni sınıf açılmaması, yer bulunmaması veya öğretmen azlığı sebep olarak gösterilmektedir. 16 - 18 yaşlarındaki gençlerin okula kaydında bir sürü zorluklar çıkarılmaktadır. Bir çoğu da kaydedilmemektedir. Kayıt sırasında oturma izninin yanı sıra iş izni ve bir işyerinde çalışması istenmektedir. Öğrenimsiz ve işsiz kalan gençler kötü alışkanlıklar kazanarak, hayata uyumsuz birer kişi olarak atılıyorlar.

Türkiyeli Öğretmenler Derneği (TÖD) Alman Öğretmenler Sendikası (GEW) ve diğer işçi sendikaları, yabancı işçi ve velilerle bu bozuklukları protesto etmek için toplantı, gösteri ve yürüyüşler düzenlemekte, ayrıca yetkililerden bu bozuklukların gidermelerini istemektedirler.

İlkokul çağındaki çocukların sorunları

Sorunların çözümü için istenenler :

1 — Yabancı işçi çocuklarının anne ve babaları gibi yardımcı işçi olarak kalmalarının önlenmesi.

2 — Alman çocuklarıyla eşit düzeyde ders görmeleri.

3 — Normal dersane vesınıfların açılması.

4 — Her dersanede öğrenci sayısının 20'yi aşmaması.

5 — Derslerin ana dilde gösterilip, Almancanın yabancı dil olarak ele alınması ve Almancanın Alman öğretmenler tarafından verilmesi.

6 — Her sınıfa bir öğretmen tayin edilip, değişmeli ders gösterilmemesi.

7 — Ders araçlarının tam olarak sağlanması.

8 — Spor salonlarından yabancı çocukların da yararlanması, yüzme derslerinden eşit olarak yararlanılması.

Ortaokulların sorunlarını çözümlemek için istenenler:

1 — Çocuklara gerektiği kadar ve yeterli hazırlık kursları açılmalıdır.

2 — Çocuklara yeterli sayıda sanat öğrenme yerleri sağlanmalıdır.

3 — Bu yaşlardaki bütün çocuklar meslek okullarına alınmalıdır.

4 — Çalışmak isteyen gençlere iş izni verilmelidir.

5 — İlk ve orta öğretimde görevlendirilecek öğretmenlerin gönderilmesinde işçi sendikaları ve öğretmen kuruluşları söz sahibi olmalıdır.

Batı Almanya'nın birçok yerlerindeki orta ve meslek okullarında yer darlığı dolayısıyla ikili öğretim yapılmaktadır. Sınıf ve öğretmen azlığı ileri sürülerek gençlerin çoğu okula alınmamaktadır. Bundan en çok yabancı işçi çocukları zarar görmektedir. En ağır işlerde çalıştırılan yabancı işçiler Almanlar kadar da vergi ödemektedirler. Alman çocukları kadar, yabancı işçi çocukları da eşit eğitim ve öğretim hakkına sahiptir yasalar önünde. Uygulamalarda yabancı işçi çocuklarının hakları umursamazlıkla çiğnenmektedir.

Alman yasalarında yapılan değişiklikler yabancı işçi çocuklarının sorunlarına çözüm yerine yabancı işçilerin yaşantılarını daha da zorlaştırmıştır.

Çocuk Parası ve Gelir Vergisi Reform Yasası:

Federal Alman yasalarında son zamanlarda yapılan değişiklikler, yabancı işçi çocukları parasını azaltmış bununla da yetinilmeyerek ödenen vergiyi de arttırmıştır.

«Gelir Vergisi Reform Yasası» 25. Temmuz. 1974 de Eyalet Temsilciler Meclisinden geçerek 5.Ağustos. 1974 de yayınlanmış olup 1.Ocak.1975 de yürürlüğe girmiştir. Yürürlüğe giren bu yasa Türkiyeli işçiler açısından çok önemlidir.

Gelir Vergisi Reform Yasası, Federal Çocuk Parası Yasası'nın I. maddesini şöyle değiştirmiştir. «Bir kimsenin çocuk parasına hak kazanabilmesi için ya çocukların Federal sınırlar içinde yasal ikametgâhlarının olması ya da fiilen Federal sınırlar içinde oturması gerekmektedir.» Bizim işçilerimiz için ikincisi önem taşımaktadır. Çünkü Türkiyeli işçilerin çocuklarının büyük çoğunluğu Türkiye'de oturmaktadır.

Türkiye ile Federal Almanya arasında 1965 yılında yapılmış olan «Sosyal Güvenlik Hakkındaki Sözleşme» yeni çıkarılan yasayla çiğnenmektedir. Federal Hükümet işçi haklarının çiğnenmesini örtbas edebilmek için, 15 yıldan beri Almanya'da oturanların çocukları Almanya'da oturmasa bile çocuk parasını alabileceğini yasalara koymuştur. Ülkemizden Almanya'ya giden işçiler için bunun hiç bir anlamı yoktur. Çünkü: 15 yıldan beri Batı Almanya'da oturan Türkiyeli işçi yok denecek kadar azdır.

Federal Almanya'da yeni vergi yasasına göre yabancı işçiler, dolayısıyla Türkiyeli işçiler de eskisine göre fazla vergi ödemek zorunda kalacaklardır. Yine bu yasa değişikliğiyle yabancı işçiler hem düşük çocuk parası alacak, hem de daha fazla vergi ödeyecektir.

Bu güne kadar yerli yabancı bütün çocuklu işçilere vergi indirimi tanınıyordu. Çocuk sayısına göre yıllık brüt kazancın belli bir parasından vergi alınmıyordu. Vergi alınmama durumu birinci çocuk için 1200 mark, ikinci çocuk için, 1680 ve ondan sonra gelen her çocuk için 1800 mark idi.Yeni vergi reformu yasası yasancı iişçilere de tanınan bu hakkı ortadan kaldırmakta, böylece ödenecek yıllık vergi artmaktadır. Bunun sonucu yabancı işçilerin milyonlarca markı her yıl Alman kasalarına akacaktır.

Örneğin: Yılda 15 bin mark kazanan bir yabancı işçi bir çocuklu ise bir yıllık kaybı 228 mark, iki çocuklu ise 848 mark, üç çocuklu ise 1908 mark, dört çocuklu ise 2970 mark, beş çocuklu ise 4030 mark olacaktır. İşçilerimizin yıllık kayıpları milyonları, bütün işçilerin yıllık toplam kayıpları ise milyarları bulacaktır.

Alman Sendikalar Birliği (DGB) Türk İşçi Sendikaları ve diğer yabancı işçi sendikaları yerli-yabancı ayrımının bir an önce kaldırılması için çaba göstermektedirler. Diğer yandan Federal Almanya'da bu haksızlığa karşı işçilerin ve sendikaların düzenlediği büyük gösteri ve yürüyüşler olmaktadır. Özellikle bu tür eylemlerde Türkiyeli Toplumcular Federasyonu büyük etkinlikler göstermektedir.

Çocukların Karşılaştıkları Sorunlar :

Batı Almanya'daki yabancı işçi çocuklarının, Almanya'nın yaşantısına uymaları çok zor olmaktadır. Ailede olsun çevre ve okulda olsun çocuklar günün yaşantısına uymada zorluk çekmekte sayısız engellerle karşılaşmaktadırlar. Türkiyeli işçi çocukları yetkililerin ilgisizliği ve umursamazlığı yüzünden başıboş kalmakta, kişilikleri oluşmadan işsiz, geleceğe güvensiz olarak hayata atılmaktadırlar.

Federal Almanya'da 10-15 yaşları arasında 140 bin Türkiyeli işçi çocuğu bulunduğu son istatistiklerden anlaşılmaktadır. Türkiye'den şimdiye kadar 249 kurs öğretmeni gönderilmiştir. Yaklaşık olarak 600 çocuğa bir öğretmen düşmektedir. Bu durum yetkililerin, çocuk sorunlarının çözümünde nasıl ilgisiz kaldıklarını apaçık göstermektedir. Bu kurslar zaten büyük yerleşim merkezlerinde göstermelik olarak bulunmaktadır. Açılan kurslarda ders araç ve gereçlerinin azlığı veya yokluğu da söz konusudur.

Bazı eyaletler yabancı işçi çocuklarının Alman okullarına uyumlarını sağlamak için «Hazırlık Sınıfları» açmışlardır. Yalnız bu sınıflar çok yetersizdir. Türkiyeli işçi çocuklarının pek azı bundan yararlanabilmektedir. Hazırlık sınıfları zamanla süreli sınıf-

İhbar Ediyorum

Muammer AKÇA

Halka düşman olanın, bilim ve sanata da düşman olduğunu bütün aydınlar bilir. İlerici aydınlar, bunu, çilesini çektikleri için bilirler. Gerici aydınlar (!) ise, uyguladıkları için. Ama öylesine akıl almaz şeyler oluyor ki, yüz kez yazılmış da olsa, yüzbirinci kez yazılma ihtiyacını duyuyor!

TÖB-DER Derik Şubesi, kurulduğundan bu yana artık tekelci sermayenin sözcülüğüne aday Osmanlı artığı kapıkulu bürokratlarının boy hedefi oldu! Ne varki, sabun köpüğü gibi üfleyince uçan suçlamalarla öğretmeni sindirmeyi amaçlıyanlar, gerçeğin çelik sertliğiyle karşılaşınca, doğrusu neyi ısıracaklarını şaşırıyorlar... Gerçeğin düşmanları çok olur!

İşte o diş ağrısıyle bazı bürokratlar, dişlerine uygun oldukları umuduyle, Mardin il ve ilçelerinde öğretmenleri bir süre bırakarak, bütün amirâne ağırlıklarıyle köy öğretmenlerine yüklendiler. Hele de bu öğretmenler stajyerliği bile kalkmamış yeni arkadaşlarsa yutulması daha da kolaylaşır, üstelik şubenin kadroları kitlesinden kolayca koparılır! Ve bir taşla iki kuş. Öyle mi dersiniz? Hiç de değil! Bugün, TÖB-DER'in kadrolarıyla kitlesi arasında bir hava boşluğu oluştuğunu öne süren iyi saatte olsunların kulakları çınlasın!..

Derik Şubesini yıldırım yönündeki ihbarlar, umulanın tersine, halkın TÖB-DER'e daha çok sahip çıkmasına yol açtıktan sonra, sayın ilçe kaymakamı, ilköğretim müdürü ve müfettişleri üşenmeden (aman ellerine, ayaklarına sağlık) yağmur çamur demeden köy kolunu tuttular. Öyle ya, bütün cesaretlerini toplayarak, sel sularının bir yanından öbür yanına geçmeye niyetlendiklerinde, damları akan yepyeni okul binalarından aç ve yalınayak çocuklara eğitim öğretim yapma fedakârlığını gösteren, mesleğinin ilk yılında bütün öğretmenlik aşkıyla görevine sarılan stajyer öğretmenler bulunurdu onları sırtta taşıyacak. Doğrusu evdeki hesap çarşıya uymadıysa bile, yüreklerinin tüm sıcaklığı, kafalarının tüm aydınlığıyle, öğrencilerine olduğu kadar amirlerine de ışık tutacak genç öğretmenlerden yararlanma olanağını bulmalarına sevilmeleri umulurdu. Ne varki, açlık, yoksulluk ve her türlü sıkıntıyı umursamıyan müfettiş beyin gözüne, öğretmenin evindeki afişlerin ilişmesi, herhalde görevine ortodoksça bağlılığın göstergesi olmaktan çok; gerici şartlanmanın daha sınavın başında deşifre oluvermesiydi. Ne demek, Nazım Hikmet'in şiirini, köylü kadınlarımızın acı ve kırışıklar içinde öfkeyle yanan yüzünü yansıtan bir afişin, başköşeye asılması «Kadınlar» bizim kadınlarımız ne demek? Ve elbette öğretmen için bundan büyük olumsuzluk düşünlemezdi; cevahir olsa para etmezdi artık. Üstelik daha kimbilir neler vardı öğretmenin evinde? Kitaplar, dergiler, bildiriler. Hadi bakalım, iznini derin hülyalardan ve milliyetçi cephe aşkından olan bir arama... işte, bütün dünyayı bir anda değiştirmeyi amaçlıyan son derece tehlikeli ve en büyük suçu bilimsellik olan bir kitap buluvermişlerdi. Marksist Klasikleri Okuma Kılavuzu. Doğrusu bu klasiklerden önce, öğretmenin canına okumaya yeterliydi.. İşte pek sayın müfettiş, değerlendirmesini tam bu açıdan yapmalı; dahası, saniye yitirmeksizin soruşturma açmalıydı. Çünkü bir Amerikalı senatörün sözlerini Türkiye'ye uyarlıyacak olursak «kitap, barıttan sonra en tehlikeli maddeydi» Çünkü bilim, her türlü sapmayı açığa çıkartır, yalanı havaya uçurur, dünyayı gerçeklerin üzerine kurardı. Neron bile böyle bir cinayet işlememişti, sayın baylara göre.

Eh, köy öğretmenlerine bu yapılanlardan sonra, bir zamanlar içinde TÖB-DER'in bulunduğu, işletmeciyle uyuşamayınca ayrıldığı - adına daha birkaç gün önce şehir kulübü denilen, okey masası başında «gece mesaisi» uygulanılan binanın salonunu kirleten duvardaki şu kapkara resim de temelli karalanmalıydı : Çünkü bu, İhsani, Mahzuni, Ruhi Su, v.b. halk ozanlarını, kalın bıyıkları, köylü kıyafeti, bağdaş kuruşu ve kucağında sazıyla ne kadar canlı yansıtıyordu! Hem canım sanat bu muydu? Pazar mecmualarında, ilhamını Yeşilçam soytarılarından alan öylesine güzel sanat şaheserleri vardı ki, içkili bir kumarhaneye başka ne yakışırdı!

İhbar ediyorum pek sayın amir beyler! Evimde, bütün arama ve toplamalara karşın sonu gelmiyen ve yeniden edindiğim kitaplarım arasında o çok tehlikeli kitap da var! Duvarlarımda, Paldo Neruda, Nazım Hikmet ve Ahmet Arif'in şiirleriyle birlikte o afiş de asılı! Mahsuni'nin boy resmi de var! Gerçi açıklamaktan çekiniyorum, ya Yılmaz Güney de eksik değil! Beklemeyin başkalarının ihbarını! Buyurun, benim evimi de arayın! Bilim ve sanata düşkünlüğünüz yok ama, hizmet etmekten büyük sevk duyacağınız milliyetçi cehpe ortadoksça düşkünlüğünüz varsa, buyurun arayın!

---

lar durumuna gelmektedir. Bu tür eğitim ve öğretimin, çocukların Almanya'daki yaşantıya uyumlarında hiç bir yarar sağlamadığını göstermektedir.

Çocukların okul yaşantıları da kendileri için bir sorun olarak ortaya çıkmaktadır. Yabancıları horlama yönünden düzenin gereği şartlandırılmış Alman çocuklarının ve öğretmenlerinin kendilerine karşı olan horlayıcı davranışları çocuklarda büyük etkiler yaratmaktadır. Yabancı işçi çocukları okulda çevrede her yerde horlanmanın acısını çekmektedir. Bu tür olgular onların başarı oranını oldukça azaltmaktadır.

Olağanüstü Kongreye Katılacak Delegelerle İlgili Açıklama

1. 23—24 Haziran 1975 günlerinde yapılacak derneğimiz olağanüstü genel kurulu-na, şubelerimizce 1974 yılı içinde yapılmış kongrelerde seçilen son delegeler katılabilirler. Tüzüğümüzün 48. maddesine göre, olağan kongre yılı olmayan 1975 yılı içinde delege seçimi yapılamayacağından, bu yıl için çözümlenmesi gereken bir delege sorunu bulunmaktadır. 1975 yılı içinde yapılan şube kongrelerinde, tüzük hükümlerine aykırı olarak delege seçimi de yapılmışsa, seçilen bu delegeler yapılacak bu genel kongreye katılamazlar. Çünkü bu, tüzüğe aykırı düşer.

Bu düşünce, dernek tüzüğünün 48. maddesinin (b) bendinden doğan bir düşüncedir. Gerçekten sözü edilen madde hükmü, şöyle demektedir:

«Şube Genel Kurulu her yıl olağan olarak toplanır, Dernek genel kurulunun olağan toplantısının yapıldığı yıllarda yapılacak şube genel kurulları dernek genel kurullarından en az 15 gün önce toplanır. **Olağan Dernek Genel Kurulunun yapılmadığı yıllarda yapılan şube genel kurullarında delege seçimi yapılmaz.**»

Bu hüküm tüzüğün emredici bir hükmüdür. Buna göre, Derneğin genel kurulunun olağan olarak toplanmadığı yıllarda, şube genel kurulları, delege seçimi yapamayacaklardır. Bilindiği gibi, geçen olağan genel kurul toplantısı 1974 yılında yapılmıştır. Bu yıl içinde, anılan hükme göre, şube genel kurulları delege seçimi yapabilirler. Tüzüğümüz hükmüne göre, 1975 yılında dernek olağan genel kurul toplantısı yapılamıyacağından, bu yıl içinde yapılan şube kongrelerinde delege seçimi de yapılamayacaktır. Eğer tüzüğün bu açık hükmüne rağmen, 1975 pılı içinde şube kongrelerinde delege seçimi de yapılmışsa, bu delegeler yapılacak olağanüstü genel kongreye katılamazlar. Bu kongreye, yukarıda açıklandığı gibi, ve tüzük «yıl» sözünü kullandığı için ancak 1974 yılı sonuna kadar yapılmış olan şube kongrelerinde seçilmiş delegeler katılabilirler.

2 — Yapılacak olğanüstü genel kongre ye 1974 yılı sonuna kadar şubelerce seçilen delegeler katılacağına göre:

Yukarıda açıklanan tüzük hükmü karşısında, tüzüğün 14/a maddesinde gösterilen üye artışı sözkonusu olsa da, 1975 yılında yeni delege seçimi yapılamayacağından, bu durumda olan şubeleri olağanüstü genel kurulda 1975 yılında seçilen delegeler temsil edemiyeceklerdir. Sözü geçen şubeler 1974 yılı sonuna kadar seçilmiş delegeleriyle temsil edileceklerdir. Tüzük hükmüne göre, zaten olağan kongrenin yapılacağı yıllarda, bu kongrelerden 15 gün öncesine kadar şubeler kongrelerini yaparak, yeni üye sayılarına göre, delege seçimi de yapabileceklerinden, böylece tüzük anılan şubelere gerekli olanağı da sağlamış olduğundan bu şubelerin bir kaybından söz edilemiyecektir.

3 — a) 1974 ya da 1975 yılı içinde kurulmuş olup da, kongresinde delege seçmemiş şubelerimiz olağanüstü genel kongrede temsil edilemezler.

b) Bu durumdaki şubelerimiz herhangi bir üyelerini de delege olarak görevlendiremezler. Çünkü delege seçimi ancak şube genel kurulu tarafından yapılabilir. Bu bir atama, bir görevlendirme değil bir seçimdir.

1974 Temmuz Olağan Kongrelerinden sonra kurulmuş olup da kongrelerini yaparak delegelerini seçen «yeni şubelerimize» gelince :

Şubeler, derneğin organlarıdır. Yeni kurulan bu şubeler, kuruluşlarını yapmışlar, tüzüğün gösterdiği belli faaliyetlerde bulun-

KONGRELERİNİ YAPAN ŞUBELERİMİZ

ANAMUR
Başkan: Ali Kurt. Sekreter: İsmet Aktaş, Sayman ' Ersoy Gölge, Üye ; Necdet Ünal, Üye : Güler Civan.

SUSURLUK
Başkan : Engin Kula, Sekreter : Şeref Akça, Sayman : Alâattin Uçmak, Üye : İsmail Yılmaz, Üye . Salim Yalçın.

ELMALI
Başkan: Lâtif Çetin, Sekreter : Lütfi Akcan, Sayman : Hüseyin Kuşdemir, Üye : Mustafa Akça, Üye : İbrahim Altaca.

ESPİYE
Başkan Salim Cantürk, Sekreter: Hasbi Yılmaz, Sayman : Muammer Şeleci, Üye : Adil Kâhyaoğlu, Üye : Cafer Özdemir.

GÖLKÖY
Başkan : Recep Çelik, Sekreter : Davut Sarı, Sayman: Mehmet Odabaş, Üye : Niyazi Mert, Üye: Ramazan Demirel.

MENEMEN
Başkan : Osman Ertan, Sekreter: Ercen Köylü, Sayman: Hüsamettin Tanrıverdi, Üye: Mustafa Ağer, Üye: Ayten Gürol.

POZANTI
Başkan: Mustafa Yeni, Sekreter: Şerafettin Küçükçiçek, Sayman: Kemal Arıkan, Üye : Meryem Geçici, Üye : Abdullah Yılses

BESNİ
Başkan: Hüseyin Doğan, Sekreter: Sait Çil, Sayman: Eyüp Topçu, Üye: Numan Yenihan, Üye : Fevzi Akbay.

SUSUZ
Başkan: Kâzım Sönmez, Sekreter: Ahmet Zinderen, Sayman: Yaşar Cabbaroğlu, Üye: Ziyaettin Yarkadaş, Üye: Adnan Zengin.

VARTO
Başkan : Mehmet Meydankaş, Sekreter: Ayhan Altay, Sayman: Kemal Erekse, Üye: Kemal Yılmaz, Üye: Sami Kaçmazer.

SİMAV
Başkan : Mücahit Gültekin, Sekreter : Şadiye Aker, Sayman : Halil Ayaz, Üye : Cihat Pala, Üye : Müslim Korkmaz.

GEMLİK
Başkan : Cengiz Bayar, Sekreter : Halil Yalçınöz, Sayman : Ercan Çizmeci, Üye : Veysel Saltık, Üye : Kadri Güler.

GİRESUN
Başkan : Hasan Uyan, Sekreter : Halis Cengiz, Sayman Ali Mutlu, Üye : Kadir Barutçu, Üye : Alican Topuz.

BULANCAK
Başkan : Ahmet Dervişoğlu, Sekreter : Aliye Aşar, Sekreter : Ö. Feyzi Bayram, Üye : Şengül Yelken, Üye : Hasan Midilliöğlu.

AYBASTI
Başkan : Kemal Küpcük, Sekreter : Adem Özçelik, Sayman : Mustafa Şengel, Üye : Kadir Gündoğdu, Üye : Sait Özdemir.

HİLVAN
Başkan : Ramazan Özdemir, Sekreter : M. Emin Eryılmaz, Sayman : Mahmut Özbek, Üye : A. Kadir Bilgin, Üye : Fethi Kırgın.

DOĞUBEYAZİT
Başkan : İsmail Kurban, Sekreter : Halit Aydın, Sayman : Niyazi Öztürk, Üye : Selahattin Aydın, Üye : Hüseyin İnce.

SUNGURLU
Başkan : Mehmet Çaralan, Sekreter : Hasan Aydın, Sayman : Muzaffer Sanyüce, Üye : Mehmet Menteş, Üye : Yahya Özalp.

DENİZLİ
Başkan : Mustafa Gazalcı, Sekreter : Özkan Fidan, Sayman : Hulisi Erbaş, Üye : Kezban Korkut, Üye: Nevzat Çınar.

ERBAA
Başkan : Ahmet Ayvaz, Sekreter : Muhsin Pehlivan, Sayman : Mehmet Yılmaz, Üye : Lütfi Ayık, Üye : Selahattin Kaya.

---

muşlar, görev ve yükümlülüklerini yerine getirmişlerdir. Her yükümlülük karşılığında bir hak doğurur. Bu nedenle, derneğin genel kurulunda temsil edilmek hakkını kazanmışlardır. Bu şubelerce seçilen delegelerin, genel kurula katılma hakları kabul edilmelidir. Böyle bir tutum, tüzüğün 48. maddesine uygun düşmüyor gibi görünüyorsa da, bu görünüş özde değil, görüntüdedir: Aksi halde bir çok yeni kurulan ve derneğin organı olan şubelerin genel kurulda hiç temsil edilmemesi gibi br sonuç doğabilir ki, bu, hem derneğin bütünlüğünü sarsıcı hem de gelişmesini geriletici durumlar yaratabilir. Öte yandan böyle bir durum, diğer şubelerle yeni kurulan şubeler arasında bir eşitsizlik, bir kısım şubelerin genel kurulda temsil edilmesi ve bir kısım şubelerin ise, hiç temsil edilmemesi gibi durumlar yaratır.

1974 yılı olağan kongresinde katılması fiilen imkânsız olan bu yeni şubelerin olağanüstü genel kurulda, seçtikleri delegeler'e temsil edilmeleri gerekir.

I L G A Z

Başkan : Nedim Ünal, Sekreter : Cevat Özgür, Sayman : Hasan Küçükbayram, Üye: Hikmet Seyhan. Üye: Kâmil Seyhan.

S U R U Ç

Başkan : Halil Aslan, Sekreter : Yusuf Keskin, Sayman : Tahsin Işık, Üye : İbrahim Aycan, Üye : Mehmet Alp.

D O M A N İ Ç

Başkan: Şevki Cengiz, Sekreter: Semra Cansızoğlu, Sayman Y. Nevzat Aydın, Üye : Beytullah Aktaş, Üye : Osman Kan.

A R D E Ş E N

Başkan : Ahmet Üstoğlu. Sekreter : Asım Öncül, Sayman : O, Fahri Özdilek, Üye : İbrahim Bayraktutan, Üye : Sait Gençer.

S A P A N C A

Başkan : Salih Savaş, Sekreter : Ferit Türen, Sayman : Kemalettin Tuncer, Üye : Ayten Karasan, Üye : Perihan Meşe.

T E R M E

Başkan : Yağmen Kurucan. Sekreter : Halit Moral, Sayman : Ali Saral Üye : Mustafa Altun, Üye : Yusuf Aslankaya.

İ Z M İ R

Başkan : Selahattin Yurut, Sekreter : Mahiye Pekmezci, Sayman : Asım Özdemir, Üye : İsa Özcün, Üye : Yaşar Uluçay.

G Ö L P A Z A R I

Başkan : Osman Akkaya, Sekreter : Necmi Görür, Sayman : Hüseyin Şen, Üye : Vedat Saral, Üye : Eyüp Yılmaz.

G Ö K T E P E

Başkan : M. Hacı Düzenli, Sekreter : İbrahim Sarıyıldız, Sayman : Y. Ziya Eken, Üye : Mustafa Canan, Üye : Mahmut Akpınar.

S İ İ R T :

Başkan : Oğuz Yentürk, Sekreter : Turgay Giray Poturnuk, Sayman : Hüseyin Angıgün, Üye : Aziz Yavuz, Üye : A. Kâzım Alp.

R İ Z E :

Başkan : Kâzım Köroğlu. Sekreter : Fevzi Aslan, Sayman : Hasan Özşafak, Üye : Fatma Erdem, Üye : Resul Tunç.

D U R A G A N :

Başkan : Halit Bilgiç, Sekreter : Cihat Özdemir, Sayman : Hüseyin Dündar, Üye: Raif Şimşek, Üye : Murat Çelikoğlu.

G E R G E R :

Başkan : Ali Değer, Sekreter : Mahmut Işık, Sayman : Hüseyin Şahin, Üye : M. Baki Yetik, Üye : Ali Zengin.

A D I Y A M A N :

Başkan : Mehmet Akar, Sekreter : Musa Seyirci, Sayman : Orhan Bilgiç, Üye : Yusuf Polat, Üye : Zülfikâr Aktan.

A R H A V İ :

Başkan : Tayyar Duman, Sekreter : Cevat Başyiğit, Sayman : Cengiz Günal, Üye : Ahmet Kokkız, Üye : Aytekin Duman.

A K Ç A K O C A :

Başkan : Uğur Uslu, Sekreter : Özdal Alas, Sayman : Necdet Uğurlu, Üye : Yener Alan, Üye : Zafer Yapıcı.

M A R D İ N :

Başkan : Remzi Kömekçi, Sekreter : B. Orhan Atabaş. Sayman : Muammer Taş, Üye : Hamdullah Yılmaz, Üye : Veli Gökpınar

A K Y A Z I :

Başkan : Hüseyin Aydınlı, Sekreter : Kadem Sarı, Sayman : Selâhattin Tuncanoğlu, Üye : Hakkı Bak, Üye : Alâattin Sönmez

N U S A Y B İ N :

Başkan: Haydar Sayılı, Sekreter : Nevzat Çakmak, Sayman : Dündar Etli, Üye : Kemal Gençoğlu, Üye : Temel Alemdar,

N E V Ş E H İ R :

Başkan : İbrahim Gürel. Sekreter : Kadir Düğücü, Sayman : Ertuğrul Savaş, Üye: Zeynel Bayram, Üye : Galip Devecioğlu.

A K D A Ğ M A D E N İ :

Başkan : Nail Taşkınsoy, Sekreter : Mevlüt Özkan, Sayman : Halit Karadoğan, Üye: Necati Yüksel, Üye : Aziz Akın.

B İ N G Ö L :

Başkan : Yaşar Şahin, Sekreter : Mustafa Akbay, Sayman: Olyar Kaya, Üye: M. Bahattin Güleş, Üye: Ramazan Adıgüzel.

V A N :

Başkan : İbrahim Aydınoğlu, Sekreter : Remzi Aksoy, Sayman : Berrin Pulat, Üye : İbrahim Çelebi, Üye : Mecit Okumuş.

T İ R E :

Başkan : Hüseyin Özel, Sekreter : İsmail Türköz, Sayman : Ünal Topkaç, Üye : Hasan Ali Gülsever, Üye : Cemal Uçar.

M İ D Y A T :

Başkan : Ali Türkçü, Sekreter : Kenan Okuyucu, Sayman : M. Ali Fidan, Üye : Hıdır Gülgir, Üye : Salih Selimoğlu.

ARTVİN:
Başkan : Nurettin Keleş, Sekreter : Metin Turan, Sayman : Baki Demirel, Üye : Güner Yalçın, Üye : Ahmet Karatüy

ANTAKYA:
Başkan : Fevzi İstanbullu, Sekreter : Ahmet Öz, Sayman : Mehmet Koçak, Üye : Mustafa Derviş, Üye : Ali Rıza Köse.

GAZİANTEP:
Başkan : M. Zeki Ön, Sekreter : İbrahim Gök, Sayman : Cengiz Özdemir, Üye : İbrahim Aydın, Üye : Mustafa Şen.

ALAŞEHİR:
Başkan : Musa Sefer, Sekreter : Ali Aydınyurt, Sayman : Mustafa Varol, Üye : Mustafa Ulu, Üye : Şükrü Fuhur

KIRIKKALE:
Başkan : Sami Yalçın, Sekreter : Hüseyin Zerman, Sayman : Hamit Kaya, Üye : Erol Camcı, Üye : Muharrem Tekin,

ACIPAYAM:
Başkan: İbrahim Eryılmaz, Sekreter : Ayla Ünvarol, Sayman : Hüseyin Topal, Üye: Şahin Erdem, Üye: Ömer Lütfi Gündoğar.

IĞDIR:
Başkan : Ahmet Devdi, Sekreter : Mirza Akıncı, Sayman : Eyyüp Artıkışık, Üye : Üstün Ersoy, Üye : Celâl Tümay.

URFA:
Başkan : Reşat Erguvan. Sekreter : Meziyet Akseki, Sayman : Mesut Güler Özdemir, Üye : Hacı Demirci, Üye : Aydoğan Öngön.

LADİK:
Başkan : S. Samim Taşdelen, Sekreter: Abdurrahman İşler, Sayman : Yahya Vural, Üye: Nahit Suca, Üye: Ahmet Arslan.

LAPSEKİ:
Başkan: M. Ercan Bintepe, Sekreter : Şenol Uz, Sayman : Osman Dümen, Üye : Ahmet Süzer, Üye: Himmet Demir.

BOYABAT:
Başkan : Hasan Recep Çelik, Sekreter: Mehmet Ergün, Sayman: Cemil Öztürk, Üye : Efrazim Yıldırım, Üye : Satılmış Ayrancıoğlu.

TAVAS:
Başkan : Nevzat Sarısakal, Sekreter : Hüdaverdi Ökünç, Sayman: Ahmet İşanlar, Üye : Faruk Yakupoğlu, Üye: Arif Atmaca.

MUŞ:
Başkan : Halit Çelik, Sekreter : Mehmet Özcan, Sayman: Mahmut İlçi, Üye : Metin Erdemir, Üye: Kemal Altıntaş.

MERSİN:
Başkan: Adil Yıldız, Sekreter: Yasemin Karol, Sayman: İbrahim Akgüneş. Üye: Mustafa Yalçınkaya, Üye : Yücel Sarı.

SÖĞÜT:
Başkan: Ahmet Çizer, Sekreter: Aydın Coşkun, Sayman: Ali Altay, Üye: Nebiye Zabaroğlu, Üye: Ali Civan.

YALOVA:
Başkan: Ümit Gökbulut, Sekreter: Remzi Aksan, Sayman: Kemal Gülen, Üye: Handan Göçmen, Üye: Ali Can.

SARAY:
Başkan: Abdullah Balcı, Sekreter: Mehmet Dursun, Sayman: Fethi Pekel, Üye: Sıtkı Akın, Üye: Habil Erkan.

ERGANİ:
Başkan: Cumali Dinçer, Sekreter: Hüseyin Evcin, Sayman: Bekir Erbatur, Üye: Mustafa Demiroğlu, Üye: Kenan Yiğit.

ALACA:
Başkan: Hüseyin Şahin, Sekreter : Haydar Açıkgöz. Sayman: Musa Can, Üye Hüseyin Özlük, Üye: Hüseyin Erol.

ISPARTA:
Başkan: Avni Maviş, Sekreter: Mustafa Kaya, Sayman: Hasan Yalçın, Üye: Bahattin Güneş, Üye: Mehmet Özçelik.

BARTIN:
Başkan: Settar Başol, Sekreter: K. Şener Yalçın, Sayman: Hüseyin Dilmen, Üye: Dursun Demir, Üye : İsmail Okutucu.

SELENDİ:
Başkan: Hayri Erdoğan, Sekreter: Şevket Sağ, Sayman: A. İhsan Ercan, Üye: Ramazan Karataş, Üye: A. Hikmet Tezcan.

ALANYA:
Başkan: Talât Çağlar, Sekreter: Hasar Arslan, Sayman: Kerim Çetin. Üye: Fevz Güven, Üye: İsmail Aydın.

Anket Uygulayıcılarına Uyarı

Bundan önce listelerin elde edilmesini kolaylaştırmak amacıyla bir uyarı yollanmıştı. Söz konusu uyarıdaki örnek seçimine ilişkin **verilen bilgi yetersizdir.**

İlçelerde görev yapan öğretmen listesi maaş bordroları esas alınarak elde edilecektir. Liste elde edildikten sonra daha önceki uyarıda belirtildiği gibi 1den 10'a kadar rakamlar yazılıp bir keseye konacak ve tesadüfi bir çekim yapılacak. İlk uyarıdan farklı olarak örnek seçimi için aşağıda belirtilen yöntem izlenecek.

Çıkan rakam **30 atlanarak tekrarlanacak** örneğin çıkan rakam 7 ise. 7 inci, 37 inci, 67 inci, 97 inci, 127 inci v.s. çıkan rakam 3 ise, 3 üncü, 33 üncü, 63 üncü, 93 üncü... ilâh... 9 ise 9 uncu. 39 uncu 69 uncu, 99 uncu 129 uncu ilâh... öğretmen arkadaşa soru kâğıdı doldurtturulacaktır.

Öğretmenlerin sadece yüzde 2,5 uğu örnekleme kapsamına alındığı için birinci uyarıdaki yöntemle elde edeceğimiz veriler kitleyi gerektiği gibi yansıtamaz. Anket uygulayıcılarının bu konuda titiz davranması zorunludur.

Ayrıca bundan önceki uyarıda da vurgulandığı gibi, araştırmanın, öğretmenlerin çeşitli sorunlarını açığa çıkarmak amacına yönelik olduğu, soru kâğıdını doldurran arkadaşa anlatılmalıdır. Amacın bilimsel değerlendirmeler için bilgi toplamak olduğu açıkça belirtilmelidir.

Bunun dışında birinci uyarıda ki öteki esaslar olduğu gibi uygulanacaktır.

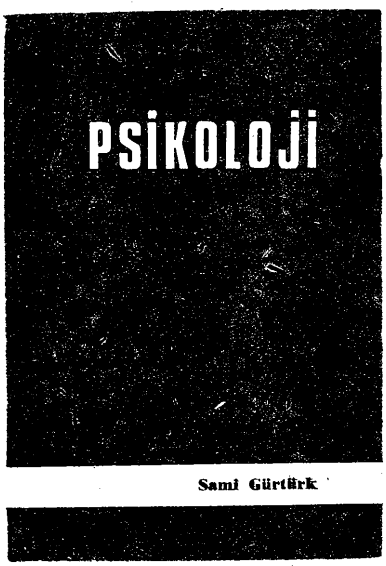

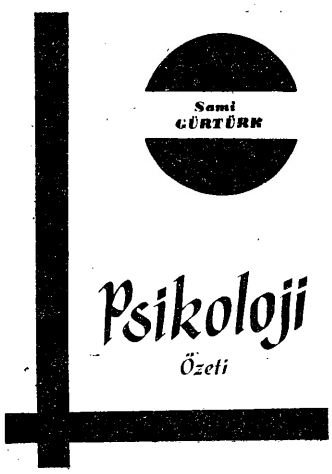

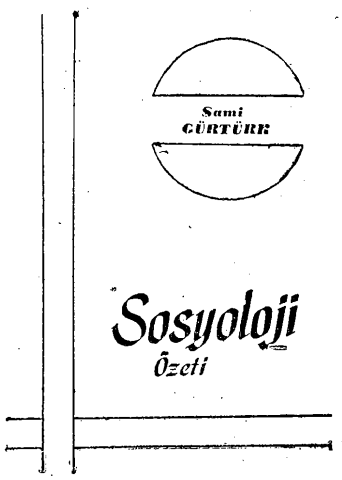

ANALAR, BABALAR!
BU KİTAPLARI
ÖNCE SİZLER OKUMALISINIZ

Çocuklarınıza neden böyle kitaplar seçtiğimizi önce sizler anlamalısınız.

cem yayınevi
ÇOCUK KİTAPLARI

Birinci hamur kâğıt
Resimli, çok renkli ofset baskı

ARKADAŞ KİTAPLAR
Cem Yayınevi Çocuk Dizisi
Ankara Caddesi 40 Cağaloğlu

TOPLU İSTEKLERDE
% 25 İNDİRİM YAPILIR

1_ nâzım hikmet
SEVDALI BULUT
(masallar) 15 lira

2_ ömer seyfettin
FORSA
(hikayeler) 15 lira

3_ lev tolstoy
KUĞULAR
(masallar) 10 lira

4_ rené guillot
BEYAZ YELE
(roman) 15 lira

5_ angel karaaliçev
KÜÇÜK İZO MİZO
(masallar) 20 lira

6_ samed behrengi
KÜÇÜK KARA BALIK
(masal) 10 lira

7_ erdal öz
DEDEM KORKUT
(masallar) 20 lira

8_ çehov
MARANGOZUN KÖPEĞİ
(hikâye) 10 lira

9_ samed behrengi
BİR ŞEFTALİ BİN ŞEFTALİ
(masal) 10 lira

10_ victor hugo
SEFİLLER
(roman) 20 lira